

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddetek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

Dejanja in številke

Vsaokoletni glavni zbor češke »Ustřed-
ní matice školské« je vedno dogodek, ki
obrača zaslužen pozornost nase in na
ogromno nacionalno delo, ki ga je ta
centrala češkega manjšinskega in ob-
mejnega šolstva izvršila v teku pol sto-
letja, odkar obstoja. Ne samo za brate
Čehe, tudi za nas Jugoslovane in prav
posebej za nas Slovence je to polaganje
računov o storjenem delu nad vse zani-
miivo in poučno; ne le zato, ker se ime-
le naše nacionalne razmere v predvoj-
nih letih mnogo skupnega s češkimi,
marveč tudi zato, ker bi bilo še danes
potrebno, da se učimo na zgledu, ki je
tako rekoč brez primere, kaj zmore na-
rodna požrtvovalnost in kako se dela
narodno obrambna politika. Vse to nam
je potrdil tudi letošnji občni zbor, ki se
je vršil v Pragi minulo nedeljo.

Tudi pri Čehih bi lahko rekli: »Kaj je
treba po petnajstih letih svobodne naci-
onalne države narodne obrambe, kakor
je bila zasnovana in organizirana za
Avstrijo?« In zares je v prvih letih po
prevaru tudi UMS občutila posledice
take zgrešene miselnosti, vendar pa ni-
ti od daleč tako, kakor se je to pozna-
lo pri nas. Voditelji, ki so išli iz trde
avstrijske šole, so znali zređeni kader
manjšinskih delavcev držati skupaj in
so s podvojenim trudom prišli za delo,
da premagajo duhovno krizo, v kateri
so v plemenitem optimizmu verjeli, da
je samo prehodnega značaja. Zaupajo-
či v zvestobo in domovinsko ljubezen na-
roda, niso bili prevarani. Kajti danes
lahko ugotovijo, da so kritični časi za-
res premagani. Letošnje leto matične-
ga delovanja izkazuje na vseh poljih
razveseljen podvig in pot navzgor.

V pravkar zaključenem društvenem
letu je ustanovila UMS 31 novih šol,
med katerimi je najvažnejša realna gim-
nazija v Děčínu. V celoti vzdržuje Ma-
tica sedaj skupno 326 šol, med njimi tri
srednje šole — poleg že navedene de-
činske gimnazije še trgovski akademiji
v Jabloncu in Teplicah-Sancovu — dalje
8 strokovnih šol za ženske poklice, 12
osnovnih, okroglo 200 materinskih in
83 obrtno nadaljevalnih šol. Poleg red-
nih šolskih zavodov vzdržuje Matica še
celo vrsto jezikovnih in izobraževalnih
kurzov. Vse matične šole je posećalo
letos 10.981 učencev. Novih šolskih
stavb je zgradila Matica samo v tem le-
tu 12.

Za redno vzdrževanje vsega tega svo-
jega šolstva potrosi Matica na leto nad
17 milijonov kron, stavčene potrebe pa
zahtevajo povprečno 8 milijonov na le-
to. Posebej pa je računati še velike vsote
za vožnje oddaljenih otrok in sploh
za podpore; za šolsko in ljudsko knjiž-
ništvo so poleg rednih proračunskih
sredstev še urejeni posebni fond.

Številke, ki so, merjene z našim me-
rilom, naravnost pravičnejše, pač dovolj
pričajo o veliki nacionalni požrtvoval-
nosti, kakor bi jo marsikje drugod za-
man iskali. Da se je zavest dolžnosti na-
pram narodu v minulem letu še stop-
njevala, dokazuje aktivna proračunska
postavka o izrednih darovih in volilih,
ki se je napram lanskemu letu zvišala
za okroglo pol milijona kron, tako da
se je močno približala polnemu milio-
nu.

Dejanjem in številkam, ki smo jih na-
vedli, skoro ni treba pisati komentarja.
Želeli bi, da bi vsi naši narodno zavedni
ljudje preticali naše poročilo in si ga
vzeli k srcu vsaj letos, ob petdesetlet-
nici naše Čiril-Metodove družbe.

Kako daleč je češka šolska matica od
misli, da ni več treba zasebno organi-
ziranega drobnega narodnega dela, nam
povedo njeni načrti za bodočnost. Po-
stavila si je za nalogo doseči število
1000 šol, ki jih smatra za potrebne, da
bo zadosteno najnujnejšim potrebam v
obmejnem in narodno mešanem ozem-
lju. Poleg dosedaj ustanovljenih jih je
tedaj treba še nad 600, katere hoče Ma-
tica zgraditi v prihodnjih letih.

Vsi doseženi uspehi in tudi načrti za
bodočnost, ki se bodo brez dvoma izve-
dli točno po programu, so le mogoči,
ker se je požrtvovalnosti in nacionalni
zavednosti pridružila tehnično strokov-
no popolna in — reči smemo — znan-
stveno osnovana organizacija. Osrednji
urad UMS je centrala, ki po svoji ure-
ditvi in obsegu skrbno razdeljena de-
la prav nič ne zaostaja za marsikaterim
ministrstvom. Skozi štirideset let je vo-
dil centralno pisarno UMS ratvateľ
František Bělehradek, znani šolski stro-
kovnjak, ki je zastopal pravico češkega
šolstva pred vojno tudi kot član češke-
ga deželnega šolskega sveta. Ne samo
Matica, ampak vsa nacionalna javnost
je visoko cenila Bělehradkove zasluge
in baš letošnji občni zbor ga je imel za
njegovo dragoceno sodelovanje odliko-
vati s častnim članstvom. Kot tragična
senca je padla na zbr-ovalce vest o nje-
govi smrti. Istega dopoldneva, le malo
ur pred otvoritvijo zbora, je zaslužni
mož za vedno zapr' oči.

Izguba težko nadomestljivega organi-
zatorja je bila edina temna točka letoš-
njega Matičnega zborovanja. Kajti oživ-
ljeno delo odpira najlepše pogoje na bo-
doči razvoji.

Nam Slovincem pa daje pobudo in
pogum, da tudi mi v drugem polstolet-

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25,—
Za izozemstvo Din 40,—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Strah Nemčije pred izolacijo

Konferenca v Stresi je bila včeraj ves dan pod vtisom pripravljenosti Nemčije, da podpiše vzhodni pakt — Popolnoma nov položaj — Konferenca bo danes zaključena

Stresa, 13. aprila. d. Predmet vseh
komentarjev v političnih krogih je vče-
rajšnje nepričakovano sporočilo angle-
škega zunanjega ministra Simona na
konferenci treh velesil, da je nemški zu-
nanji minister Neurath izjavil angleške-
mu poslaniku Phippsu v Berlinu, da
je Nemčija pripravljena pristopiti k
vzhodnemu paktu o nevmešavanju, če-
prav bi nekateri drugi podpisniki tega
pakta sklenili med seboj posebne po-
godbe o medsebojni pomoči.

V okolici francoske in italijanske de-
legacije poudarjajo, da je na podlagi
londonske izjave od 3. februarja pogoj
za priznanje enakopravnosti Nemčiji ne
samo njen pristop k vzhodnemu paktu,
temveč tudi k srednjeevropskemu in
južnovzhodnemu.

Kar se tiče francoske spomenice, po-
slane Društvu narodov zaradi sklepev
nemške vlade od 16. marca, se je zve-
dela, da so se na konferenci sporazu-
meli o načinu postopanja ter meritorne
rešitve demarše francoske vlade na pod-
lagi čl. 11 pakta Društva narodov. So-
dijo, da bo svet Društva narodov v
splošnem obsodil kršitev ali pa eno-
stransko izpremembo pogodbenih do-
ločb ter napovedal za primer ponovitve
takega enostranskega postopanja mož-
nost uporabe diplomatskih, finančnih in
gospodarskih sankcij proti državi, ki bi
kršila sklenjene pogodbe.

Pred svetom Društva narodov bo iz-
javil zunanji minister Laval, ki bo za-
stopal francosko spomenico, da Francija
ne more priznati ali pa legalizirati izvr-
šene oborožitve Nemčije, dokler ne iz-
polni Nemčija pogojev za priznanje svo-
je enakopravnosti, navedenih v londons-
ki izjavi od 3. februarja.

Predigra širše konference

London, 13. aprila. b. Večina angleških
listov izraža o dosedanjem izidu konferen-
ce v Stresi mnenje, da je Stresa samo

predigra za razširjeno slično konferenco,
na kateri naj bi sodelovala tudi Nemčija.

Tako smatra »Daily Herald« pristane-
k Nemčije na pakt o nenapadanju kot jako
važno dejstvo, zaradi česar je treba sedaj
računati s sodelovanjem Nemčije na širši
konferenci, ki bo sklicana takoj po konča-
ni razpravi v Ženevi o francoski spomenici.
Izjava nemške vlade opravičuje upe, da bo
sedaj mogoče uresničiti sporazum na pod-
lagi francosko-angleškega komunikeja od
3. februarja.

»Daily Telegraph« je nasprotno mnenja,
da nemški pristaneek ne pomeni nobenega
posebnega uspeha. Zato ga tudi ne tol-
mači kot korak naprej. Po njegovem mne-
nju je Nemčija hotela s to svojo izjavo
opozoriti, da priprav za francosko-ruski
pakt ne smatra kot ovire za svoje razgo-
vore z zapadnimi silami.

»Times« smatra kot nedvoumno, da se
mora splošna politika treh zapadnih vele-
sil usmeriti tako, da bo Nemčija zopet
stopila v krog tekočih pogajanj. Samo na
tej podlagi bo izvedljiva obnova Evrope in
časten mir sploh ni dosegljiv, dokler ne
bo Nemčija sodelovala kot enako vredna
pogodbenica. Treba pa je sedaj odgovoriti
na dve zelo važni vprašanji, in sicer, ali
so pogoji, ki so postavljeni Nemčiji za
njen vstop v družbo svetovnih narodov,
dovolj preudarni in kako bi se dal organi-
zirati najboljši varnostni sistem, ki bi jam-
čil, da bo vsak napadalec zadel na velikan-
sko premoč miroljubnih narodov.

Pariz, 13. aprila. č. Ne glede na senzacijo,
ki jo je izzval nemški pristaneek na vzhodni
pakt, »Le Nouvell« mnenja, da so bili včeraj
na konferenci v Stresi doseženi važni uspe-
hi. Predvsem je znano, kaj hoče Anglija.
Macdonald in Simon sta pojasnila svojo po-
litično napram Evropi, predvsem pa napram
Franciji in Nemčiji. Glede na odnos med
tema dvema državama želi Anglija, da bi
prišlo do širšega sporazuma o organizaciji
kollektivne varnosti, ki bi ga podpisalo 19
do 20 držav. Potemtakem gre za neke vrste
nov Kellogg-Briandov pakt, v katerem bi
bile določene še konzultacije, določbe o ne-
napadanju in o vzajemnem podpiranju proti
morebitnemu napadalcu.

Nemški pogoji za podpis vzhodnega pakta

Nemčija predlaga za vzhodno pogodbo obveznost nenapadanja, razsodiščnega postopanja in konzultiranja v sporih

Berlin, 13. aprila. g. Po francosko-ruskem
sporazumu medsebojne pomoči so kazali
vsi znaki, da bi bil dosegljiv tudi pristop
Nemčije k vzhodni pogodbi. Očividno so
to naziranje izrazili tudi na konferenci v
Stresi. Da bi dobil o tej važni točki popol-
noma jasno sliko, je angleški zunanji mini-
ster Simon brzojavno zaprosil angleškega
poslanika v Berlinu, naj se pripravi v zuna-
njem uradu in ponovno zaprosi za točno
opredelitev stališča nemške državne vlade
glede na vzhodno pogodbo. Ker je bil
poslanik Phipps trenutno odsoten iz Berli-
na, je obiskal zunanjega ministra Neu-
ratha poslevoedeči zastopnik poslanštva
Newton. Zunanji minister Neurath mu je
tako dal potrebno pojasnilo, ki je izzvalo
nekaj ur pozneje v Stresi toliko pozor-
nosti.

Neurathovo pojasnilo so v ostalem da-
nes na pristojnih mestih točneje orisali,
tako da bodo formulirane naslednje štiri
točke, ki jih bo morala vsebovati vzhod-
na pogodba, če jo bo Nemčija podpisala.

1. Obveznost nenapadanja in neuporab-
ljanja nasilja.

2. Obligatorno poravnalno in razsodiščno
postopanje.

3. Konzultacije pri grozečih sporih.

4. Obveznost nepodpiranja napadalcev.
Te štiri točke ne vsebujejo avtomatske-
ga uveljavljenja medsebojne pomoči, s ka-
terim se Nemčija ne strinja. Po željah
Nemčije in Poljske izpremenjena vzhodna
pogodba bi bila skupno z asistencično po-
godbo, ki bi jo izpopolnjevala, v celoti
enaka prvotno izmerovni vzhodni pogo-
di ali celo boljša. Tukaj domnevajo, da se
bo zaradi koncesije v vprašanju vzhodne
pogodbe položaj splošno omilil v korist
Nemčije in se bo razpoloženje nasproti
Nemčiji tako zboljšalo, da bo razprava v
Ženevi potekla brez hudih diskriminacij.

Nemci o uspehu angleškega posredovanja

Berlin, 13. aprila. AA. Razpravljajoč o
izjavi nemške vlade, da je vojna podpisati
pakt o nenapadanju, priznava »Lokalan-
zeiger« Veliki Britaniji, da je ostala zve-

žu dosežemo stopnjo, na katero bomo la-
hko po pravici ponosni. Pogoji za to so
podani in v zadnjem letu se tudi pri
nas na vseh straneh kaže oživljen raz-
mah. Vendar ne smemo pozabiti, da je
podlaga za vsako trajno in uspešno delo
danes bolj kakor kdaj prej strokovno-
tehnično izgrajena organizacija močne
centrale in potrebam časa odgovarjajo-
ča informacijsko - propagandna služba.
To nas uči vzgled češke šolske matice,
ki se nam zdi vreden, da se ob njem
učimo.

Nemška spletkat?

Pariz, 13. aprila. AA. Današnji »Petit
Parisien« smatra, da je nemška izjava o
podpisu nenapadalnega pakta navadna
spletka in pristavlja, da nemška izjava na-
vzle temu ni mogla izpodkopati soglasja
med tremi zapadnimi državami.

Nemčija zagotavlja svojo dobro voljo

Berlin, 13. aprila. w. V komentarjih o
konferenci v Stresi, ugotavljajo današnji
listi, da je Nemčija sedaj ponovno dokaza-
la, da je njena politika konstruktivna in
pozitivna, ker je pripravljena uspešno po-

sredovati, da ne povzroči zastoja. Berlin-
ska »Bersenzeitung« izjavlja, da sedaj ne
more biti več dvoma, da hoče Nemčija z
najboljšo voljo po svoje prispevati za pomir-
jenje na vzhodu. »Deutsche Allgemeine Zei-
tung« ugotavlja, da Nemčija slej ko prej
odklanja delitev držav pri sklepanju vzhod-
ne pogodbe v aktivni in pasivni krožek, pri
čemer pa je pripravljena podpisati pasivno
vzhodno pogodbo tudi tedaj, če prevzame-
jo ostali udeleženci v ločeni pogodbi aktiv-
ne obveznosti. Pomislekov torej ni več in
dobra volja Nemčije za mednarodno sode-
lovanje je dovolj dokazana. »Berliner Tage-
blatt« meni, da so prišli dobro utemeljeni
nasprotni razlogi Nemčije očividno tudi v
Stresi na površje.

Podunavska konferenca

**Dne 20. maja se bo sestala v Rimu konferenca za-
stopnikov Avstrije in njenih sosedov za zaključitev podunavskega pakta**

Stresa, 13. aprila. g. Današnja dopoldan-
ska posvetovalna državnikov treh velesil
so trajala do 13.30 in so se nadaljevala po-
polodne ob 16. Konferenca bo zaključena
šele jutri popoldne. Ministrski predsednik
Mussolini se je opoldne udeležil skupnega
zajtrka udeležencev konference v Grand-
hotelu.

Na dopoldanski seji so podrobno raz-
pravljali o možnostih, ki so nastale po
včerajšnji nemški izjavi o vzhodni pogod-
bi. Kot udeleženci splošne vzhodne pogod-
be, ki naj bi se formulirala kot nenapadal-
na pogodba, prihajajo v poštev Nemčija,
Francija, Poljska, Rusija, Češkoslovaška in
baltičke države. Angleška diplomacija se
bo zavzela za to, da bi pristopila tudi
Litva, ker bi bile sicer v naprej ogrožene
mirovne naloge te pogodbe. V okviru po-
godbe bodo fungirale francosko-ruska, če-
škoslovaško-ruska in druge bilateralne po-
godbe o medsebojni vojaški pomoči.

Ministrski predsednik Mussolini je v raz-
pravi silil v ospredje avstrijsko pogodbo.
Kakor zatrjujejo, je nasvetoval angleški
delegaciji, naj bi tudi glede tega vpraša-
nja skušala dobiti izjavo o definitivnem
stališču Nemčije. Konferenca v Rimu, na
kateri bodo Avstrija in njeni sosedji skle-
pali tako zvano podunavsko pogodbo, je
določena za 20. maja. Tik pred tem bo
redno zasedanje sveta Društva narodov,
tako da bi se mogla do sestanka te avstrijs-
ke konference v Rimu do neke mere za-
ključiti potrebna diplomatska pogajanja
in vsi predhodni razgovori. Italija želi, da
bi se sklenila splošna podunavska pogodba,

ki bi bila tudi pogodba o nenapadanju, pri
čemer naj bi Avstrija s sosedji, ki so že
danes pripravljani za to ali pa se bodo v
bodoče odločili, sklenila posebne bilateral-
ne pogodbe za medsebojno pomoč. V
srednjeevropski sistem naj bi se razen
Avstrije in njenih neposrednih sosedov
pritegnile tudi še Francija, Poljska in Ru-
munija. Treba se je spoznameti še o
mnogih podrobnih zadevah, toda pri vsem
tem ni nobenega dvoma, da ima Italija
najboljšo voljo doseči za Podunavje čim
prej definitivni statut.

Vojaška enakopravnost Avstrije, Madžarske in Bolgarije

Stresa, 13. aprila. w. Za danes pričaka-
vani zaključni komunike o delu konference
v Stresi bo izdan najbrž šele jutri
opoldne. Vzrok za zakasnitev je v prvi
vrsti ta, ker so se posebno zavlekla posve-
tovanja v podunavski pogodbi in letalski
konvenciji. Kakor se čuje, je Italija pri
obravnavanju podunavskega problema
sprožila tudi vprašanje enakopravnosti
Avstrije, Madžarske in Bolgarije ter pred-
lagala, naj se jim prizna vojaška enako-
pravnost na ta način, da bi svet Društva
narodov odobril njihove predloge. Važno
vlogo je igrala tudi definicija pojma o
nevmešavanju v podunavski problem. O
tem vprašanju bodo še razpravljali na po-
dunavski konferenci, na katero bo povab-
ljena tudi Nemčija.

Izredno zasedanje sveta Društva narodov

Jutri bo pričel svet Društva narodov razpravljati o francoski spomenici zaradi nemškega oboroževanja

Ženeva, 13. aprila. w. V navzočnosti Hen-
dersona je danes odbor za proučitev
vprašanja izdelovanja orožja zaključil
svoje delo. V Ženevo so začeli med tem
prihajati delegati na izredno zasedanje
sveta Društva narodov, ki se prične v po-
neдельник. Do sedaj so navzoči: turški zu-
nanji minister Tevfik Ruđdi Aras, če-
škoslovaški zunanji minister dr. Beneš,
rumunski zunanji minister Titulescu ter
sovjetski komisar za zunanje zadeve Lit-
vinov. Poljski zunanji minister Beck se
ne bo udeležil tega zasedanja. Prihod La-

vala iz Strese pričakujejo za jutri popol-
dne.

Predlog resolucije za Društvo narodov

Rim, 13. aprila. č. Italijanski listi poroča-
jo, da francoski memorandum, ki so ga po-
drobno proučili tudi na konferenci v Stresi,
ne bo predložen Društvu narodov kot skup-
na spomenica Francije, Italije in Anglije,
nego ga je treba smatrati kot samostojno
francosko akcijo, pač pa so v Stresi odobrili
načrt resolucije, ki naj jo sprejme svet
Društva narodov na svojem bližnjem zase-
danju. Besedilo resolucije je sestavljeno ta-
ko, da jo bodo lahko sprejeli vsi člani sveta.

Vprašanje reakcije zapadno-evropskih
velesil proti uvedbi splošne vojaške obvez-
nosti v Nemčiji je bilo predmet snoetnih
intimnih razgovorov v Grand hotelu v Stre-
si, kjer so se vse tri delegacije okrog 23.
po dinerju zopet sestale. Nemški korak bo
imel bržkone za posledico, da bo nemško
postopanje napram mednarodnim obvezno-
stim povsem javno ožigosano. Svet Društva
narodov je sprejel resolucijo, ki bo v svo-
jem premed delu predstavljala opomin Nem-
čiji in vsem drugim državam, ki bi hotele
slediti njenemu zgledu, da mednarodne ob-
veznosti svojevoljno nikakor ne smejo kršiti.
V drugem delu resolucije bodo označene
sankcije, ki se imajo v takem primeru uve-
ljaviti.

Referat o uvedbi splošne vojaške obvez-
nosti v Nemčiji in o nemški svojevoljni kr-
šitvi mirovnih pogodb, ki se ima predložiti
svetu Društva narodov, bo poverjen bržkone
španskemu delegatu Madariagi, ki dobro
pозна evropske razmere in uživa v ženev-
skih krogih splošno zaupanje. Ker so se
Francija, Anglija in Italija o resoluciji že
sporazumele, ni pričakovati, da bi jo drugi
člani sveta Društva narodov skušali izpre-
meniti.

Vtisi iz Strese v Ženevi

London, 13. aprila. AA. Reuterjev urad
poroča iz Ženeve, da v krogih Društva na-
rodov pozdravljajo izjavo Nemčije, da je
priravljena podpisati pakt o nenapadanju.
Sedaj bi kazalo prirediti še širšo konferen-
co, na katero naj bi povabili tudi nečlane
Društva narodov, v prvi vrsti Zedinjene dr-
žave in Japonsko.

Volilno gibanje

Predsednik Jevtić overovil svoj podpis

Beograd, 13. aprila. AA. Danes ob 9. dopoldne je predsednik ministrskega sveta g. Bogoljub Jevtić kot nosilec državne kandidatne liste prišel osebo na sresko sodišče za mesto Beograd in tam v smislu čl. 18 volilnega zakona overovil svoj podpis na izjavi, ki jo mora kot nosilec državne liste predložiti kasakijem sodišču. Izjava se glasi:

»Podpisani nosilec državne kandidatne liste izjavljam, da pristajam na to kandidaturu in se obvezujem, da bom pri svojem političnem delu čval državno celoto in delal za narodno edinstvo ter da ne bom pristopal k verskim, plemenskim ali pokrajinskim strankarsko-političnim udruženjem.«

Pred banovinskim shodom v Sarajevu

Sarajevo, 13. aprila. AA. V Sarajevo sta prišla danes ob 16. ministra gg. Velimir Popović in dr. Kožulj ter se nastanila v banki palači. Na vožnji sta imela ministra uspele kratke sestanke v Zborniku, Vseučilišni in Han Pijesku. V sarajevski banki palači se je sprejem deputacij že začel.

Sarajevo je zelo oživilo s prihodom udeležencev, ki se zbirajo za jutrišnji banovinski shod. Sodeč po prijavah, se bo shoda udeležilo 15 do 20 tisoč ljudi. Govore ministrov in drugih govornikov bo prenašal radio.

Volilni dnevnik

Snoči je izšla prva številka že dolgo napovedovanega volilnega dnevnika. Toda na prvi strani izjavlja gg. Ivan Deržić in dr.

Srečo Goljar v imenu načelstva »Narodne Prosvete«, da list ni nikak volilni dnevnik, marveč hoče trajno ostati neodvisno glasilo nepotrjene narodove volje ter pobornik nove dobe v znaku morale in poštenja v zasebnem in javnem življenju.

List se imenuje »Glas Naroda« in se tiska v banovinski tiskarni Merkur; tam ima tudi svoje uredništvo. Odgovorni urednik je g. Ante Gaber.

Bojevniki shod v Unionu

Za snočni volilni shod bojevnikov in jugoslovenske akcije je vladalo precejšnje zanimanje, ker so se po mestu raznašale vesti, da bo došlo do obračunavanja med raznimi strujami bojevnikov. Močan korдон policije je bil pripravljen, pa tudi predstavniki shoda so bili pripravljeni. Shod je otvoril predsednik »Boja« g. Kuster in med njegovim govorom je res prišlo do nemirov in prepiranja. Z desne galerije so nezadovoljno brčali marksisti, spustili na vrvi kljukasti križ z napisom »Ljotić«, kar je bilo naslednjemu govorniku, samemu g. Ljotiću povod, da je obrazložil razliko med fašizmom, hiterizmom in jugoslovensko akcijo. Za njim je govoril odvetnik dr. Kandare, kot tretji pa je nastopil zagrebški zdravnik g. dr. Korenić, ki je pletiral za stanovsko državo in napadal kapitaliste in framažone. Po zaključni besedi delavskega zastopnika g. Anžurja je bilo zborovanje v miru zaključeno.

Senator Pucelj na oddihu

Beograd, 13. aprila. p. Senator g. Ivan Pucelj se je mudil ta teden več dni v Beogradu. Snoči se je odpeljal na Jadran, kjer bo ostal čez Veliko noč na oddihu.

Pri slabi prebavi

uporabljajte znani

PLANINKA - čaj

BAHOVEC

Pristen je le v plombliranih paketih.

Apoteka Mr. L. Bahovec

Ljubljana, Kongresni trg

Reg. br. 76 od 5. febr. 1932.

Inspekcija vojnega ministra v Subotici

Subotica, 13. aprila. Minister za vojsko in mornarico armijski general Peter Živković je včeraj pregledal garnizijo v Subotici. Prispel je v Subotico z vlakom ob 7. jutraj ter odšel s postaje v divizijski štab, kjer je pregledal vse oddelke štaba, se zanimal za delo v štabu in za način opravljanja poslova, kakor tudi, ali je kaj zastanka v poslih in kakšne so ovire rednega dela. Nato je odšel k 34. pešpolku, odtod pa k 3. konjenickemu polku. Ogledal si je tudi 21. samostojno topniško divizijo, vojaško bolnico in skladišče opreme. Povsod je povelil svojo pozornost zlasti vprašanjem nastanitve, željam in potrebam moštva in primerni ureditvi skladišč.

Novi pomočnik finančnega direktorja v Ljubljani

Beograd, 13. aprila. AA. Imenovan je za pomočnika finančnega direktorja dravske finančne direkcije v Ljubljani v 4. skupini 1. stopnje g. Josip Satler, svetnik finančnega ministrstva.

Upokožitev

Beograd, 13. aprila. AA. Upokojen je dr. Anton Skumović, redni profesor na pravni fakulteti univerze kralja Aleksandra v Ljubljani.

Svoje specialne velikonočne izdelke v čokoladi, figurah, bonbonjerah in atrapah najfinejše izdelave priporoča

Mirim kraljica čokolade

Ime Mirim jamči za kvaliteto.

Slovo poslanika Naggyara od jugoslov. novinarjev

Beograd, 13. aprila. p. Opoldne je francoski poslanik Naggyar sprejel v prostori poslaništva jugoslovenske novinarje, ki jim je priredil tudi zakusko. V svojem nagovoru se je zahvalil zastopnikom jugoslovenske tiska za iskreno sodelovanje v času njegovega bivanja v Jugoslaviji ter je poudaril, da je jugoslovenski tisk v podporanju njegovega dela pospeševal prijateljsko sodelovanje Jugoslavije in Francije. Prosil je zastopnike tiska, naj nadaljuje svoje delo, ki služi ohranitvi miru.

Visoko odlikovanje prof. dr. Zenkla

Beograd, 13. aprila. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. je bil z ukazom kr. namestnikov na predlog zunanjega ministra odlikovan za svoje delo na področju socialne politike z redom jugoslovenske krone 1. stopnje g. dr. Peter Zenkl, vodja socialnega oddelka praške občine in častni občan Beograda. Odlikovanje mu je izročil pred njegovim odhodom iz Beograda načelnik ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje Ljubomir Hofmannovič.

Namestitev učiteljskih kandidatov

Beograd, 13. aprila. p. Te dni je prosvetno ministrstvo namestilo na vseh izpraznjenih učiteljskih mestih po državi mlade učitelje, ki so dovršili učiteljsko do konca leta 1932. Njihova namestitve je bila omogočena sprito upokožitve večjega števila učiteljev, ki so dosegli polno službeno dobo. Z novim šolskim letom v državi ne bo nobene osnovne šole brez zadostnega števila učiteljev. Do tedaj bodo namešteni tudi ostali abiturijenti z učiteljskega, ki so jih dovršili v letih 1933. in 1934. V pošte pridejo predvsem siromašnejši upravičenci.

Terenske sekcije za gradnjo železnice

Beograd, 13. aprila. AA. Z odlokom prometnega ministra so imenovane prve sekcije za gradnjo novih železniških prog in sicer:

za progo Koprivnica-Varaždin v Varaždinu, šef inž. Ante Barič;
za progo St. Janž-Sevnica in Sevnici, šef inž. Edvard Premk;
za progo Bileća-Niškić v Nikšiću, šef inž. Vojislav Peruničić;
za progo Priboj-Prijepolje v Prijepolju, šef inž. Božidar Djukić.

Vse te sekcije bodo čez par dni odpovala na kraj svojega dela. Ostale sekcije bodo imenovane v smislu gradbenega načrta v kratkem.

Upokožitev

Beograd, 13. aprila. AA. Upokojeni so: dr. Hubert Souvan, državni pravobranilec 3. skupine 1. stopnje v Ljubljani, višji kontrolor Ivan Švarc pri davčni upravi v Kranju, višji kontrolor Stefan Šuc pri davčni upravi v Celju in banki svetnik Rajko Svetek pri banki upravi v Ljubljani.

Iz finančne službe

Beograd, 13. aprila. p. Premješčen je za računsko inspektorja 6. skupine k finančni direkciji v Ljubljani Fran Pečnik, računski inspektor pri beograjski finančni direkciji.

Ban v Celju in šmarju

Na svojem nadaljnjem inspekcijskem potovanju je ban dr. Puc včeraj obiskal celjski in šmarski srez — Zvečer se je vrnil v Ljubljano

Celje, 13. aprila. AA. G. ban dr. Dinko Puc se je davi ob 8. odpeljal iz Slovenjgradca proti Celju. V Mislinjah se je prebivalstvo mislinjske doline hotelo še enkrat posloviiti od g. bana. Na kolodvoru so se zbrali predstavniki raznih organizacij ter mu želeli srečno pot na njegovem nadaljnjem potovanju.

Tudi v Velenju se je kljub dežju zbrala velika množica, da ga pozdravi. Povsod so bili Sokoli, gasilci in zastopniki raznih organizacij. Upoštevajoč težke razmere, v katerih se nahajajo rudarji v Velenju, je g. ban izročil ravnatelju Čučku 10.000 Din kot podporo za najrevnejše brezposelne rudarje. Tudi v Šoštanju je bil kratek, a prirčen sprejem.

V Celju zaradi kratko odmerjenega časa ni bilo večjega sprejema. Kljub temu se je na kolodvoru zbrala velika množica poleg očielenih predstavnikov, med katerimi so bili župan dr. Gorican z občinskimi odborniki, zastopniki civilnih in vojaških uradov in več duhovnikov pod vodstvom g. opata Juraka itd. Bana je pozdravil v imenu celjskega prebivalstva župan dr. Gorican, ki se mu je ban zahvalil v daljšem govoru. Poudarjal je, da je bilo Celje vedno nacionalna trdnjava, ki bo tudi v bodočnosti dokazala, da ve braniti državno in narodno edinstvo. Na-

to je g. ban sprejel na sreskem načelstvu razne deputacije.

Popoldne se je ban dr. Puc odpeljal v šmarje. Med potjo si je še ogledal kmetijsko šolo v St. Juriju. Ljubki trg šmarje je priredil predstavniku dravskega vina zelo prirčen sprejem. Pred poslopjem sreskega načelstva se je zbrala velika množica s Sokoli, gasilci in šolsko mladino, ki je posebno prirčno pozdravila g. bana. Mlada deklica je izročila g. banu pri tej priliki šopek cvetk. V imenu prebivalstva šmarskega sreza ga je pozdravil župan dr. Lorser. V svojem govoru je poudarjal, da je vlada g. Jevtića prišla politiko, ki nam bo prinesla rešitev zlasti zaradi tega, ker se je z vso vmo lotila gospodarskih vprašanj. G. ban se je prirčno zahvalil ter pozval prisotne k skupnemu delu in slogi za boljše bodočnost našega naroda in države. Med prisotnimi zastopniki javnih in gospodarskih ustanov, ki so pozdravili bana, je bilo tudi zastopstvo zdravilišča v Rogaski Slatini z ravnateljem Gračnerjem na čelu.

Nato je g. ban na sreskem načelstvu sprejel deputacije in predstavnike. G. ban je moral nocoj zaradi nujnih uradnih poslov prekiniti svoje inspekcijsko potovanje ter se vrnil v Ljubljano.

Tri smrtne žrtve maščevalnosti

Trije uboji: zaradi prevrnjenega voza slame, snetih krivčkov in zaradi dekleta

Maribor, 13. aprila.

V Dravinjski dolini sta prebivalstvo pretresla dva žalostna dogodka, ki sta zahtevala dve človeški žrtvi. Tudi v mariborski okolici je pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah zbudil slučaj uboja veliko vznemirjenje. Ljudje stojijo pod visom v zadnjem času ponavljajočih se ubojev in umorov, ki kar nebejo pojenjali.

Do smrti pobit, ker je prevrnil voz slame

Dravinjska dolina je onemela ob krvavem dogodku v Spitaliču, ki je zahteval mladega očeta štirih neprekrljenih otrok. Predvčeršnjim, okoli 10. zvečer je prišel 28-letni viniar Friderik Grašič h gostilničarju in posestniku Antonu Beretu v Spitaliču, ki ima v Starih Slemenih svoje vinograde, ki mu jih je upravljal Grašič. Grašič je prišel, kakor vsek večer, k svojemu gospodarju po mleko, ki mu ga je Beret dajal brezplačno za otroke. Pomudil se je nekaj časa pri njem, nato pa je odšel skupno z rezarjem Ivanom Pančičem, ki je sedel na kolo in se odpeljal proti domu. Pančič ni bil oddaljen še nih, 30 metrov, ko je zasilil pretresljiv vzlik: Tone! Po zvoku je spoznal Grašičev glas in se vrnil. Ko je prišel na bližino Beretove hiše, je videl Grašiča na tleh ležečega v mlaki krvi in težko bropečega. V daljavi eta bežali dve postavi in izeinili v temno noč. Smrti Grašičev krik je slišal tudi njegov brat, ki se je nahajal v bližnjem skednju. V trenutku so prihiti ljudje in prišel se je lov za ubijalcem. Pri cerkvi so ga dohiteli. Bil je 21-letni posestniški sin Franc Marinešek iz Starih Slemen, ki je vse priznal, kako je bilo. Povedal je, da je njegov oče prišel h Grašiču in mu očital, da mu je prevrnil voz slame ob poti, kar pa je Grašič odločno zanjkal. Prišlo je nato med obema do prepiranja in je Grašič starega Marineška rahlo udaril. Marinešek je doma vse povedal, na kar se je njegov sin eklenil maščevalni nad Grašičem. Počakal ga je pred Beretovo trgovino, navahil nanj s kolom, ga pobil na tla in še na tleh ležečega zabodel z žepnim nožem. Orožniki so pod vodstvom naredni-

ka Padežanina zaslišali priče in aretirali ubijalca in še njegovega pomagača, ki pa vsako krivdo taji. Vse sočustvuje z ubogim vdovo, ki je ostala s štirimi neprekrljenimi otroci od 4 mesecev do štirih let brez vsakršnih sredstev. Rajniki Grašič je bil anarhij in priden delavec ter je bil njegov gospodar z njim prav zadovoljen. Pred petimi leti si je ustvaril skromno domačijo.

Zaklan, ker je snel krivčke

Drugi žalostni slučaj se je pripetil na Brezju nad Oplotnico. Kopači so delali v Golenjačevem vinogradu. Po delu so sedeli skupaj v hiši pri kapljici vina. Pri tem je prišlo med kopači do prepira radi dekle. Med njimi je bil tudi posestniški sin Maks Brečko iz Oplotnice. Sredi prepira je stopil k njemu neki drugi fant, ki mu je snel s klobuka krivčke, ki so ponos vsakega pohorskega fanta. Spoorijela sta se, sredi borbe je Brečko oblezel mrtev na tleh, zaboden z nožem v prsa in roke. Orožniki so aretirali posestniškega sina Ferdinanda Gošnjaka iz Brezja, ki je dejanje priznal. Tudi ta dogodek dokazuje, kako malenkostni so razlogi, zaradi katerih padajo ljudje kot žrtve ozkornine maščevalnosti.

Zaboden zaradi dekleta

Predvčeršnjim je spremljal Janez Murlec iz Završke vasi svoje dekla, ki je bila na dnini v Završki vasi in se je vračala domov v Malo Zimico. Nasproti je prišla skupine fantov, med katerimi je bil tudi 22-letni hlapec Ivan Kmetž, ki je bil z Mulcem zaradi dekleta v sovražstvu. Fantie so obkolili Muleca in pri tem ga je nekdo udaril po hrbtu. V Mulčevi roki se je zabiskal nož, s katerim je zamahnil okoli sebe. Kmetič je bil zaboden z nožem v levo roko. Murlec je še enkrat zamahnil z nožem proti njemu in mu prezezal žilo odvodnico na vratu. Po petih minutah je Kmetič izkrmav. Orožniki so Muleca aretirali, ki je priznal dejanje, zagovarjajoč se s silobranom. Vsi trije uboji dokazujejo, da bo treba še veliko vzroznega dela med ljudmi, da se ne bodo nadalje vodili od malenkostnih vzrokov osebnega sovraštva in pretrane mržnje.

Smrtni strel in mariborskem magistratu

V sobi magistratnega direktorja se je ustrelil obupan invalid

Maribor, 13. aprila.

Mariborski rotovž je bil danes dopoldne okoli 11. ure v velikem razburjenju. Hipoma se je raznesla po magistratu vest o dogodku, ki se je odigral v sobi magistratnega direktorja Rodoška. Ob tem času je prošil za sprejem pri g. direktorju Rodošku invalid Klement Jesenko. Popolnoma mirno je pozdravil g. direktorja in se mu s prirčnimi besedami zahvalil za vse, kar mu je dobrega storil. Nato pa je z izrazom obupa na obrazu pristavil, da je življenja sit in da se bo ustrelil.

Direktor Rodošek ni posvetil tem Jesenkovim besedam nikakšne pozornosti, ker hodi po svetu toliko ljudi, ki pravijo, da

bodo napravili konec svojemu življenju, pa se vendar obvladajo. Toda že v naslednjem hipu je Jesenko stopil za par korakov nazaj, — in preden se je g. direktor sploh mogel zavedati, da misli Jesenko grozljivo resno, je že imel Jesenko na prsih nastavljen samokres in je sprožil.

V mlaki krvi je oblezel Jesenko na tleh, kri mu je udarila iz prsi in ust, kamor je bil tudi naperil samokres. Jesenko se reševalci prepeljali v bolnišnico, kjer pa je kmalu umrl. Točen vzrok samomora ni znan, pač pa se ve, da je imel Jesenko pri sodišču neko pravdo in je najbrž v trenutku obupa in živčne strlosti izvršil svoi poslednji sklep.

Vremenska napoved

Vremenko stanje 13. t. m.: Nizek pritisk z dežjem v vsej Evropi, razen na skrajnem Jugoapadu. Temperatura je povsod znatno padla, ponekod v Nemčiji sneži. V Jugoslaviji je deževalo na severu. Minimum Mrzle Vodiče —3, maksimum Banja Luka +29 C.

Novosadska vremenska napoved za nedeljo: Hladno, pretežno oblačno vreme, v presledkih dež.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: V prihodnjih dnevih nagle vremenske spremembe: zjutraj hladno in ponekod tudi slana, podnevi spet temperature do 15 stopinj. V splošnem menjaajo se oblačno in da solnčno.

Obsojen atentator z Janka Puste

Državno sodišče je sodilo Andriji Gredičku, ki je skušal izvršiti atentat v Zagrebu in ki ima na vesti več umorov — Novi dokazi o življenju na Janki Pusti

Beograd, 13. aprila. AA. Z razsodbo državne sodišča za zaščito države od 13. t. m. je Grediček Andrija, sin Mata iz Mokriča, občina Oroslavje, srez Dolnja Stubica, obsojen na smrtno kazen in na trajno izgubo častnih pravic, zaradi zločinov iz čl. 1. točke 2 in 7 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi in za dejanje iz § 128 kazenskega zakona.

Grediček Andrija je zagrešil več hudih kaznivih dejanj. 11. aprila 1932. leta je v Oroslavju zadel z nožem več težkih poškodb orožniškemu podnaredniku Nikoli Tepčiču. Dne 4. oktobra 1932. leta je v Oroslavju z že obsojenima Griebičem Matom in Saletom Veržikom streljal iz zasede na orožniškega podnarednika Marka Sudarja, da bi ga ubil. En strel je zadel Sudarja in mu zadel smrtno nevarno poškodbo, ki ji je Sudar tudi podlegel.

Po teh zločinih je pobeignil v inozemstvo in prišel na Janko Pusto, kjer je postal član »vstaše«. Tu je novembra 1933 z obsojenim Stefanom Petrovičem dobil od Gustava Perčeca nalogo, naj 1. decembra t. l. vrže bombo na dr. Iva Perovića, takratnega bana savske banovine, ko bo ta šel v cerkev. V to svrhu je vzel osem bomb, štiri revolverje in 240 nabojev in šel s tem orožjem v našo državo. Tako oborožen je prišel 1. decembra v Zagreb in se postavil pred katedralo za namenom, da izvrši ukazani atentat. 8. decembra 1933 se je nato vrnil na Madžarsko. V bližini Ludbrega je Grediček spotoma oddal več streliv na orožniško patrolo in zadal več hudih ran orožniku Grozaniću.

Vsa ta kaznivja dejanja je Grediček Andrija v celoti priznal v preiskavi sami in med glavno razpravo.

Andrija Grediček se je po napadu na orožniškega podnarednika Tepčiča, ki ga je ranil z nožem, skrivaj več mesecev po dežel. Dne 4. oktobra zvečer se je postavil s svojimi tovariši v zasedo v bližini postaje v Oroslavju, da bi ubil orožniškega narednika Sudarja, ki ga je dobro poznal. Ta svoj naklep je tudi izvršil in Sudar je padel mrtev. Nato je s pomočjo svojih prijateljev prekorajil mejo in odšel v Avstrijo. Tu so ga prijeli in postavili pred sodišče na Dunaju, kjer je izjavil, da je pobeignil iz Jugoslavije iz političnih razlogov. Avstrija je odklonila iz ročitev zločinca naši državi in ga izpustila na svobodo. Nato ga je izgnala na Madžarsko. V Sopronju so ga takoj prijeli. Čez nekaj dni so Gredička odvedli pred neko komisijo, v kateri je bil tudi neki gospod, ki ga je izprašal o razlogih njegovega bega. Kasneje je Grediček zvedel, da je bil ta gospod Gustav Perčec. Perčec je povabil Gredička, naj pride na njegovo posestvo. Pri tem pa mu ni pojasnil, zakaj gre. Razgovor s Perčecem se je vršil v prisotnosti treh policijskih uradnikov, ki so samo stali in ki se niso zanimali, kaj Perčec govori z Gredičkom. Nato so Gredička odvedli nazaj v zapor. Pred tem pa mu je Perčec obljubil, da bo še isti večer prišel k njemu in da ga bo odpeljal na Janko Pusto. Zvečer so ga zopet odvedli pred navedeno komisijo, kjer je sedel en uradnik z Gustavom Perčecem. Grediček je postal prost.

Grediček je podrobno opisal življenje in delovanje na Janki Pusti. Navedel je osebe, ki so se tamkaj zbirale. Postal je »vstaša«. Uril se je v metanju bomb in ravanju z revolverji, kajti življenje na Janki Pusti je bilo po vojaško urejeno. Zaradi stroge discipline so morali vsi natančno izvršiti vse, kar jim je ukazal Perčec s svojimi pobočniki. Ponoči so postavljali straže. eno pred hišo, v kateri so spa-

li pobočniki s Perčecem, kadar je ta prihajal na Pusto, druga pa je stražila Janko Pusto. Straže so bile oborožene z ostrimi naboji in municijo, ki je bila shranjena v dvorani pobočnikov. Na Pusti so morali vsi nositi uniforme. Če so od časa do časa na Pusto prišli madžarski orožniki, so jim morali pobočniki potrditi v njihove uradne knjižice, da so jih v resnici obiskali. V Pusto samo so vstaši hodili v navadnih oblekah.

Grediček navaja dalje, da je s svojimi tovariši opetovano odšel z Janka Puste na mejo med Madžarsko in Jugoslavijo in da je prenašal na jugoslovensko ozemlje ilegalne tiskovine. Pri neki priliki so zopet šli na mejo, oboroženi z revolverji. Na meji jih je Mihalek razdelil in Gredička je pustil pri nekem madžarskem obmejnem vojaku z nalogo, naj pazi na potnike iz Jugoslavije. Tu so prihajali čez mejo dovolastniki z obmejnimi izkaznicami. Terroristi so skušali naše ljudi pridobivati za kazniva dejanja.

Med glavno razpravo je Grediček navedel, da so na Janko Pusto prihajali polkovnik Perčević v spremstvu višjih avstrijskih oficirjev, in sicer Papiča in Metzgerja, dalje Gustav Perčec in Ante Pavelić. Oktobra meseca sta prišla na Janko Pusto Perčec in Perčević. Tu je Perčević sporočil Gredičku in Petroviču, da bosta morala v Zagrebu izvršiti veliko nalogo, ki ji ma jo je nato podrobno pojasnil Perčec s svojima pribočnikoma Pospisilom in Sinico. Od tega dne dalje so ju neprestano vadili v metanju bomb. Pospisil pa jima je razkazoval, kako naj streljata na umiku in kako naj pobegeta. Dan ali dva pred njunim odhodom v Zagreb je prišel na Jan ko Pusto Perčec, ki jima je v Pospisilovi prisotnosti in spriču Sinice ukazal, naj odpotujeta v Zagreb in vržeta 1. decembra 1933 pred katedralo bombo na dr. Perovića. Izročil jima je vsakemu po štiri bombe in po dva revolverja z oznako »Ustaša« in s potrebnimi naboji ter okrog 3500 Din v gotovini. Perčec jim je dal tudi ostala potrebna navodila. 26. novembra sta Petrovič in Grediček odpotovala z Janke Puste in prispela v Zagreb 1. decembra, na dan uedinjenja, oborožena z bombami in revolverji. Postavila sta se v špalir pred katedralo.

Odtod sta videla, kako je ban dr. Perovič odšel v cerkev in kako se je nato odstranil. Bomb pa nista vrгла zato, ker sta se prepričala, da bi to bil njun pogin in da bi ne mogla pobeigniti. Na povratku iz Zagreba sta naletela pri Ludbregu na orožniško patrolo, ki ju je hotela ustaviti. Ko pa so se jima orožniki približali, je Grediček nanje streljal in hudo ranil orožnika Grozanića. Nato sta oba prekorajila madžarsko mejo po isti poti.

Zatem so bile leta 1933. in 1934. na Janki Pusti neprestane vaje z ostalimi vstaši zlasti glede ravnanja z avtomatičnimi revolverji. Te vaje je vodil Pospisil, ki jim je pojasnil tudi, kako je treba nastavljal peklekne stroje na železniško progo, pod t. l. Je itd. Na Janki Pusti so jih obiskovali Perčević Ivo, kapetan Metzger in avstrijski oficir Papič. Med glavno razpravo so obloženju pokazali fotografijo Perčevića, ki jo je takoj spoznal in izjavil, da je to oni Ivo Perčević, ki je organiziral Janko Pusto.

Vohunski proces v Zagrebu

Zagreb, 13. aprila. n. Pred okrožnim sodiščem se je vršil danes proces proti vohunoma mehaniku Albertu Ulrichu z Reke in Franju Jukiću. Obtožena sta bila vohunstva v korist neke sosednje države. Ulrich je bil obsojen na 18. Jukić na 7 let robije.

Državna razredna loterija

Dne 9. in 10. aprila 1935 so bili izžrebani naslednji manjši dobitki:

Din 1.000.— srečka štev.: 89.895

» 400.— srečke štev.: 15.757, 17.412, 24.845, 24.956, 24.867, 24.878, 33.009, 33.035

33.044, 33.092, 46.110, 46.132, 62.003, 62.005, 62.013, 89.860, 95.746.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Naši kraji in ljudje

Blagodejna pomoč Rdečega križa

Društvo Rdečega križa je nudilo lani izdatno pomoč pogorelcem, poplavljenjem in rudarjem

Društvo Rdečega križa ima danes v Beogradu svojo redno glavno skupščino. Obsirno poročilo glavnega odbora navaja, da je bilo lansko leto v prvi vrsti posvečeno delu za uvedbo novega zakona in pravil društva in reorganizacijam, ki so bile s tem v zvezi. Konec lanskega leta je šlo družstvo 2304 organizacije s 126.364 člani. Če primerjamo to število z zaključkom leta 1924, vidimo razveseljav napredek. Tedaj je namreč 384 organizacij šlo samo 18.697 članov.

Poleg mnogih društvenih zadev pa je društvo lani uspešno rešilo tudi mnoge naloge, ki so združene z njegovim ciljem. Lansko leto je namreč prineslo dosti prirodnih in drugih nesreč. Pri vseh teh nesrečah se je udeleževalo ne samo velika požrtvovalnost, temveč tudi blagodejna pomoč organizacij Rdečega križa. Pri strašni katastrofi v rudniku Kakani lani 21. aprila, ko je izgubilo življenje 127 rudarjev, so baš organizacije Rdečega križa prve začele zbirati podpore za svoje nesrečnih žrtev. Glavni odbor je takoj po nesreči nakazal fondu za podpiranje rodbin ponesrečenec 15.000 Din, vsa pomožna akcija, ki jo je izvedel Rdeči križ po vsej državi, pa je dala preko 1.500.000 Din. Iz tega je bil ustanovljen fond, iz katerega se po posebnem pravilniku rodbinam ponesrečenec nakazujejo podpore.

V primer požrtvovalnosti naj služijo za naslednji nesrečni dogodki: Lani 15. marca je v Janji pri Bijeljini požar uničil 75 poslopij in je 40 družin ostalo brez strehe. Glavni odbor je pogorelcem takoj nakazal 10.000 Din, okoliške organizacije pa so požrtvovalno zbirale hrano, denar in gradbeni material za pogorcele. Izdatno pomoč so organizacije izkale tudi pogorelcem v Oštarijah in Dolnjem Kraljevcu. Lani marca so bile tudi huđe poplave, ki so povzročile največ škodo okrog Siska. Tudi poplavljenjem je nudil Rdeči križ izdatno pomoč. Z denarjem je Rdeči križ podprl 502 revni družini.

V vsej državi je poslovalo lani preko 250 samaritanskih tečajev, ki jih je obiskovalo blizu 8000 tečajnikov. Velike izdatke je imel glavni odbor pri urejanju poslopja na svoji posesti v Beogradu. V tem posloju je urejena reševalna postaja, ki lahko nudi pomoč in zavetje sto osebam. Dobro je urejen oddelek, ki bo nudil potrebno pomoč žrtvam zračnih padov. Reševalna postaja v Beogradu je sploh vzor za podobne ustanove v vsej državi. Pri humanitarnem delu so kazali veliko vnemo tudi najmlajši člani Rdečega križa. Med letom je poslovalo 675 šolskih kuhinj, v katerih je dobilo oskrbo okrog 42.000 revnih otrok. Organizacije podmladka so lepo napredovale ter štejejo na 3770 šolah že 362.544 članov.

Dom v Kraljevi in njegova gospodarica

Ljubljana, 13. aprila.

Občni zbor Kola jugoslovenskih sester v Ljubljani ima tudi radostno nalogo: praznovati petletnico, odkar so se počitniške kolonije Kola jugoslovenskih sester v Ljubljani preselile v Dom Franje Tavčarjeve v Kraljevici. Delegatke bodo slišale

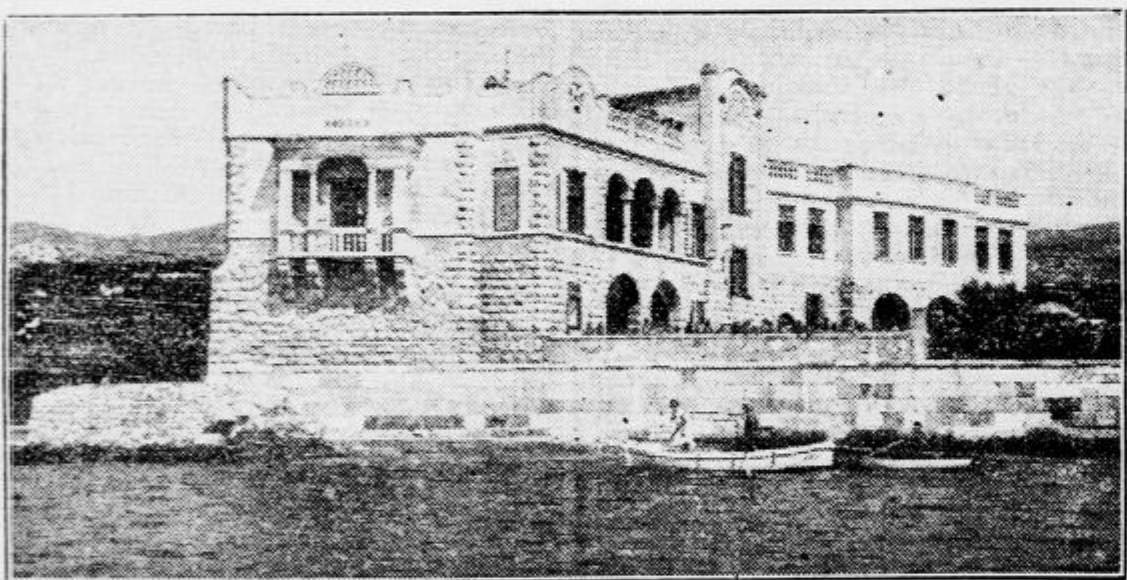
Marija Gašperlinova

na občnem zboru obsežno poročilo o neumorni delavnosti, ki jo zahteva to lepo počitniško zavetišče. Slišale bodo o velikem trudu pri iskanju in zbiranju podpor od privatnikov in oblasti, pri obnovi in urejanju doma, pri pogajanju z različnimi dobavitelji, pri prevozu in nakladanju potrebnega materiala, pri oskrbi otrok

ter pri mnogih drugih rečeh in zadevah. To poročilo jim bo pojasnilo, kako veličansko delo je izvršila za mladino sestra Marija Gašperlinova.

Kaj je bila Gašperlinova v vseh teh letih našim otrokom, lepo opisuje članek, ki ga je o njenih zaslugah za dom in o njej v »Ženskem svetu« pod naslovom »Kamen do kamna palača« napisala Marija Grasseiljeva. Danes odpira dom gostoljubno vrata stotinam naših okrepčila potrebnih otrok. Nad sto lastnih, z lastnimi žimnicami in perilom opremljenih posteljic čaka v solčnih, zračnih, parketiranih sobah... in velika obednica čaka z ličnim belim porcelanom po mizah, kozarci in niklajstnim priborom. In zunaj čaka s soljo in jodom prepojeni zrak, in sonce in morje in školjke in čolni in pesek in kroket, ping-pong in žoge ter vse tiste tisočere čudovitosti, ki jih najde otroško srce in otroška fantazija na tako krasnih počitnicah. Predvsem pa najde vsako mlado srcece tam svojo drugo mamo. Dobro gospo Gašperlinovo. Neutrudno gospo Gašperlinovo. Zlato gospo Gašperlinovo z njenim nezlojmljivim optimizmom, njeno neizčrpljivo dobro voljo in njeno neizmerno potrpežljivostjo. In nobena njenih malih ne leže k počitku, ne da bi se poslovila z obedom.

Članek je zaključen z željo: Dal Bog, da bi lepemu domu večno svetila svetla zvezda sreče! K temu bodo delegatke gotovo pristavile: Dal Bog, da bi lepemu domu sedaj, ko ga je prenovila, še leta in leta gospodarila sestra Gašperlinova, najboljša naša gospodarica. Saj vemo vsi, da brez nje slovenski otroci Doma Franje Tavčarjeve v Kraljevici ne bi nikdar imeli.

Dom Franje Tavčarjeve v Kraljevici

Sinji Jadran — razstavljen v Ljubljani

Za razstavo ob kongresu JS se vršijo vnete priprave

Ljubljana, 13. aprila

To poletje in jesen bomo imeli v Ljubljani kar nepretrgano vrsto širokopotezno zasnovanih razstav: v prvi polovici junija veliko kolektivno razstavo upodabljajoče umetnosti, ki obeta biti največja in najzanimivejša, kar jih je bilo doslej pri nas, v juliju nato obrtniško razstavo, ki jo pripravljajo Društvo jugoslovenskih obrtnikov, od 6. do 15. septembra pa bo v okviru jenskega velesejma odprta Jadranska razstava, ki jo organizira oblastni odbor JS. Jadranska razstava bo nudila Ljubljani in vsej široki slovenski javnosti, ki zmerom kaže živo zanimanje za vse dejanje in nehanje našega morja in pomorstva, priliko, da se naučijo jadranskih zanimivosti in lepote doma, na licu mesta, ne da bi bilo treba romati do Sušaka in še dalje, za kar je zmerom treba šteti denar.

Razstava bo napolnila paviljona J in G in bo razporejena na 16 oddelkih. Prvi bo posvečen organizaciji JS. Gradivo zanj bo pripravil oblastni odbor sam v posebnem odseku z g. dr. Vladimirkom Murkom na čelu. Tu bo med drugim prikazana zgodovina in organizacija društva, statistični material v grafikoni in slikah, gradivo o narodnem obrambnem delu. Posebne pozornosti bo gotovo deležen oddelek o zgodovini pomorstva na Jadranu, ki ga bo uredil g. Franc Herman. Tu bodo razstavljeni plastični zemljevidi, stare pomorske karte, modeli in slike starih ladij itd. Pri reienca bo tudi rekonstrukcija bitke pri Visu, za katero bodo prispevali material med drugimi zemunski arhiv naše vojne mornarice ter razni muzeji v državi, nekaj

zanimivih spominov pa bo prispele tudi z Visa samega. Kotičku o zemljepisju Dalmacije in Primorja, ki ga bo uredil pater Janez Žurga, bo pridružena tudi zanimiva mineralna in geološka zbirka in zbirka fosilij, ki ju pripravljata g. dr. Pajnič, za pregled naše oceanografije pa bo poskrbel umiv. prof. dr. Hadži. Za meteorološki oddelek, ki ga bo uredil docent dr. Relya, le obljubil nekaj prispevkov že tudi slovenski meteorološki institut. Veliko zanimanje bo vsekakor vzbudil oddelek, ki bo prikazal naše obmorske podzemeljske jame in ki ga bo uredilo Društvo za preiskovanje jam. Za prirodoslovje našega jadranskega pasu bo prav tako poskrbel g. dr. Pajnič, dalmatinske in primorske narodne noše in vezenine ter sege in običaje pa bo prikazal poseben oddelek pod vodstvom inspektora srednjih šol prof. Kamila Tončiča, ki je znan strokovnjak na tem polju. Za območje je slovenske jadranske obale pa mu bo stal ob strani ravnatelj našega osrednjega zavoda za žensko domačo obrt g. Račič.

Poglavju numizmatike in filatelije bosta sledila obsežno organizirana oddelka za promet in tujski promet. Priprave za prometno razstavo vodi g. inž. Nagode, natančnejše gradivo pa je že obljubil pomorska direkcija v Splitu z direktorjem Stipanovičem in podravnateljem Vizinom, ki je naš najuglednejši strokovnjak na tem polju. Sodelovale bodo tudi vse naše paroplovne družbe in vsi naši aeroklubi in avtoklubi. Poseben kotiček bo posvečen vprašanju zveze Slovenije z morjem. V prikazu tujkega prometa na našem morju bodo tekmovale med seboj vse podruž-

nice Putnika v državi ter vsa kopališča, zdravilišča in občine na Jadranu. Med obiskovalci, ki jim je mar umetnosti, bodo deležne posebne pozornosti arhitektonske znamenitosti Dalmacije, ki jih zbira poseben odsek pod vodstvom g. Marjanovića. Naslednji oddelek bo zavzela naša vojna mornarica z razstavo, ki jo pripravljajo ministrstvo vojske in mornarice samo. Minister je dal svojim podrejenim edincem posebno dovoljenje za udeležbo in je vodstvo priprav posvetil znanemu strokovnjaku, našemu kapetanu fregate gospodu Mirku Bleiweisu. V oddelku o upodabljanju umetnosti in našem morju bodo sodelovali po vsej priliki najuglednejši jugoslovenski umetniki. Priprave za ta del razstave vodi akad. slikar prof. Šantel. Izbera del bo precej stroga, tako da bo razstava v pravem pomenu besede kvalitetna. Gospodarsko razstavo pripravlja poseben odsek pod vodstvom novinarja Potočnika, poleg trgovskega ministrstva pa bodo sodelovale tu skoraj vse tovarne iz Dalmacije, kmetijske zbornice, ribiška društva itd. Kot velika atrakcija se obeta s tem v zvezi brodograditeljska razstava, ki se zdaj vrši na Korčuli, pa jo bodo jeseni prenesli na naš velesejem.

V celoti bo jadranska razstava v resnici ena najlepših in najzanimivejših, kar je bilo doslej prireditelj te vrste v Ljubljani, saj bo to prva jadranska razstava tako velikega obsega v državi. Poleg drugih zanimivosti bo tu še posebna razstava morskih rib, ki jo bo priredila Zveza ribičskih društev iz Splita z ribičskimi zadruhami iz Primorja. Za to razstavo bodo s Sušaka pripeljali tri ali štiri velike cisterne morske vode, ki jo bodo po posebnem receptu univ. prof. dr. Hadžija pripravili tako, da bo ostala dobra in čista kakšnih 10 do 12 dni. V zvezi s festivalom mestne občine bodo povabili v Ljubljano tudi znamenite sinjske alkarje, bokeljsko mornarico in Korčulane z njihovo »Moreško« in »Kumpanijo«, ki so že na lanskem festivalu želi tako ogromen uspeh. Na razstavi bo sodelovalo okrog 400 mornarjev, sejmiki prostor pa bo dobil za to priliko lice obmorske luke, tako da se bo prve dni septembra v resnici Jadran preselil v Ljubljano.

Mihajl Vrbich

(1865—1935)

Rodil se je v Ljubljani 15. aprila pred 70. leti, v sodrški dolini ga pa pozna vse, staro in mlado. Življenja pot ga je privedla k nam kot 24 letnega učitelja novica, in sicer pod neposrednimi vplivi sošolca, pisar-

teja Matije Mračeta, ki je bil iz Zapotoka doma. Od tedaj se je g. Vrbich ni premaknil nikamor drugam. Poglobil se je v sodrško grudo in tukajšnjega človeka kakor noben rojeni Sodrčan in postal ljudski učitelj in javni delavec v polnem smislu minule idealistične dobe. Kot izbornemu učitelju mu je šel skozi roke dober poldrugi rod Sodrčanov, med njimi lepa vrsta izobražencev, kot soustanovitelji in vodji posojilnice za marsikateri prihranjeni krajaar našega suhorobarja. Sam dober sadjar in čebelar, je stal ob strani s praktičnimi gospodarskimi nasveti kmečkemu ljudstvu več desetletij. Njegova neutrudna roka je pocela skoraj vse sadno drevje naše doline. Može Vrbichevega kova sicer ne pričakujejo ne hvale, ne priznanja, a iskrenih čestitk ob prigradnih večerih njihovega življenja se vendar ne morejo ubraniti. Saj imajo hvale dolžnih brez števila. Kaj ne, gospod nadučitelj: vsakomur svoje, vsem pa vse!

Dolenjski ožak Janez Marolt

Kako zdrav rod biva na Dolenjskem, nam najboljšje spričuje življenjska pot in izredna starost Janeza Marolta, ki je nedavno v Kostanjevici praznoval svojo 95letnico in 20letnico zaslužnega pokoja po naporni službi davčnega uslužbenca.

Dolenjski ožak Janez Marolt se je rodil v Bistrici v Sempetrski fari in, ker je bil zelo nadarjen, so ga starši poslali v novo-meško šole. Ko mu je oče umrl, je moral že iz druge gimnazije spet nazaj domov in še zelo mlad je moral v boj za obstanek. V Mokronogu je služboval najprej v notarski pisarni, potem pri okrajnem uradu, pri sodniji, bil je nekaj let tudi notar, v pokop pa je stopil kot davčni eks-kutor v Kostanjevici, ko mu je bilo že 75 let. Oženjen je bil dvakrat in je imel 7 otrok. Tri hčerke so mu zгодaj umrle, štirje sinovi se pa po njegovem zgledu

Pozor — veliko pranje je skupno pranje!

Krpe za čiščenje se perejo skupaj z ostalim perilom — prašno, često nezdravo perilo skupaj s posteljnino. Kako lahko se prenese na ta način nevarne kali in nesnaga na perilo, ako se ga ne opere zares higijenično čisto. Zato vzemite za veliko pranje Schichtov Radion. — Pri kuhanju prehaja na milijone kisikovih mehurčkov s čistilno peno mila vred skozi perilo, ga temeljito opere in uniči vse bolezenske kali.

* Kar je dobro za pranje navadnega perila, velja tudi — seveda vsako na svoj način — prano — za volno in svilo.

Domači izdelek

SCHICHTOV RADION
pere vse higijenično čisto

R. J. 4-35

dobro uveljavljajo v življenju. Naporna je bila njegova služba, dosti hudega je preстал, ostal pa je vever in čil ter čislan zaradi svojih vrlin in življenjskih izkušenj. Nekajkrat je že bil med »apostoli«, katerim škof v velikonočnem tednu umi-

va noge in vsakokrat so mu ostali »apostoli« poverili nalogo, da se je zahvalil škofu.

Prijatelji in rojaki so prepričani, da bo še dokaj let vever in zdrav dokazoval doljenjsko žilavost.

Nemška pisateljica — slovensko srce

Te dni odkrijejo v Planini pri Sevnici skromen spomenik pisateljici Aniki Wambrechtamerjevi, ki je pisala nemško, a je vedno poveljevala našo zemljo in nje slovensko prebivalstvo. Relief za ploščo je izdelal kipar in slikar Niko Pirnat.

Še nedavno umrla pisateljica Anika Wambrechtamer je res pisala pretežno v nemškem jeziku, ker so jo tako silile rodbinske in socialne razmere in ker je bila morala zapustiti rojstni kraj že v zgodnji mladosti ter se stalno naseliti v Gradcu. Tako ni imela prilike, da bi se dovršeno priučila svojega materinskega jezika. Vendar je že takoj v začetku svojega literarnega delovanja stremela za tem, da bi se začela izražati v slovenski književni besedi. Svojo obširno knjižnico si je izpopolnila z bogato izbiro slovenskih knjig (Cankar, župančič, Tavčar, Jurčič itd.). Z njenim največjim delom »Heut! Grafen von Cilli und nimmermehr«, ki je slavospev slovenski zemlji, je hotela uresničiti dolgotrajno sanje: postaviti si skromen dom v svojem domačem kraju, da bi se tako mogla čim svobodneje razvijati v literarnem delovanju s slovensko besedo.

Prvi poizkus v slovenskem jeziku so bile njene lirčne domorodne pesmice, ki so pa zaradi njene nagle smrti ostale še v rokopisu. V teh pesmicah, kakor tudi v vsakem njenem delu se zrcali nje neizmeren ljubezen do rojstnega kraja in širše domovine. Vprav zaradi tega so ji nemški šovinisti v Gradcu delali preglavice in očitke. O tem predobro vedo vsi njeni prijatelji in znanci. Najočutnejši dokaz njene nesebične požrtvovalnosti do rojstnega kraja pa je njena nad 460 strani obsega-joča, v slovenskem jeziku spisana kronika planinskega gradu in trga. Kronika se ni strašila ogromnega truda in velikih

gmotnih žrtev ter je iz gole nezabne ljubezni do svoje domače grude napisala to delo in ga podarila svojim rojakom.

Kroniko začnemo z naslednjimi besedami: »Nisem pisala te knjige iz čistilne in samega zanimanja za splošno zgodovino, temveč iz idealne ljubezni do Planine, ožje svoje domovine, ki mi je najlepši in najmilejši kraj na vesoljnem svetu, in iz prizadevanja, da storim to domovino nesmrtno in na podlagi zgodovinskih podatkov dokazem, da ima tudi naš trg nad vse zanimivo zgodovino, ki se strinja z zgodovino in razvojem slovenske zemlje in

vsega naroda.« Zaključuje pa kronika z naslednjimi vrsticami: »Moja Planina naj med svojimi zelenimi gorami nadalje cvete in sanja, mladi pa naj iz te kronike razvidijo, kdo so bili njihovi očeti in kako se je naša domovina razvijala. Bog jo čuvaj!«

Trboveljski slavski v razmahu

Trbovlje, 13. aprila
V ponedeljek bodo Trboveljski slavski po daljšem presledku spet nastopili s samostojnim koncertom v Ljubljani, za ta svoj nastop se pod vodstvom dirigenta šuligoja še delj časa z vso vnemo pripravljajo. Koncert obeta biti posebno zanimiv že zavoljo tega, ker bo tokrat prvič v našem glasbenem življenju nastopil mladinski zbor obnem z moškimi zborom, ki šteje dvanaest odraslih pevcev, pretežno rudarjev. Trboveljski slavski so v teh letih, kar nastopajo v javnosti, v obče napravili prav lep pevski razvoj. Iz njihove nadarjenosti se po malem razvijajo individualni pevski talenti in tako bo mala Režika Koritnikova, ki jo že od prej pozna naše občinstvo po manjših solističnih vložkih, v ponedeljek samostojno zapela troje Adamičevih skladb (V Korotan, Uspavanka, Vesela pesem). Koncertni program je v prvi vrsti posvečen izvajanju Adamičevih del, med njimi nekaj čisto novih (Novoletna kolednica, Mlada mi je draga in Jezus na Sveti gori). Mimo Adamičevih skladb bodo slavski zapeli še Iv. Matelica - Ronjgova Čače moj, pretresljivo posmrtnico, ki jo je avtor posvetil žrtvam nedavne hrastniške katastrofe in s katero bodo mali pevci uvedli svoj večer, in Grabčevo Jezusu pušeljček.

Razen v Ljubljani bodo Trboveljski slav-

čki nastopili še v Kočevju v soboto zvečer in v Rubnici v nedeljo popoldne. Za poznejši čas pa ima zbor v načrtu še turnejo po Hrvaški in Slavoniji, odkoder je dobil vabila iz raznih mest (iz Osijeka, Vukovara, Slavonskega Broda itd.). Za posebno odlikovanje slavčkov in njihovega pevo-vodje pa lahko smatramo povabilo, ki ga je zbor prejel pred kratkim iz Prage, kjer se bo vršil jeseni velik mednarodni kongres za glasbeno vzgojo. V okviru te velike elitne prireditve, ki se pripravljata na pobudo angleških glasbenih pedagogov, bodo nastopili s svojimi koncerti najboljši mladinski pevski zbori vsega modernega sveta. Kako veliko važnost polagajo v Pragi na udeležbo Trboveljskih slavčkov, kaže dejstvo, da je kongresni odbor že trikrat pisal vodstvu zbora v Trbovlje in mu stavil najuglednejše možne ponudbe. Prijatelji žele, da bi dirigent šuligoja na kongresu tudi predaval o izkustvih, ki jih je doživel s svojim zborom. Predavanje naj bi bilo v zvezi s praktično demonstracijo petja, poleg tega pa bi slavski sodelovali še pri skupnem nastopu in prireditvi v Pragi pri tej priliki tudi samostojen koncert. Kakor smemo upati, bodo odločujoče instance storile vse, kar je treba, da bodo trboveljski slavski lahko šli v zlato Prago natrag novih lovoric svojemu in našemu narodnemu imenu.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

Danes ob 3., 5., 7.15 in 9.15 uri zvečer

VELIKA PREMIERA VELEFILMA

PESEM POMLADI

v katerem poje slavni tenor

RICHARD TAUBER

Glasba: FRAN SCHUBERT

Sodeluje:

DUNAJSKI DEČJI ZBOR.

Predprodaja vstopnic od 11.—1/2 13. ure!

Rezervirajte vstopnice!

Spomenu Viteškega kralja

Zbirko slik iz življenja in smrti našega blagopokojnega vladarja je posetil v sredo 10. t. m. tudi ljubljanski škof g. dr. Gregorij Rožman ter se izrazil tako glede zamisli, kakor glede izvedbe, zelo pohvalno.

Prav pridno prihajajo v Jakopičev paviljon tudi naše šole. Resno zro njih nedolžne oči na žalostne prizore tragičnih oktobrskih dni, a že se jim zjasni lice, ko gledajo nasmejane kraljeviče, ki vozijo enokolnik, pišejo naloge, se igrajo s piščki in se stiskajo v mamino naročje, prav tako kakor oni sami. Mnogo solza prikupi odraslim posetnikom pred slikami, ki kažejo Velikega kralja najtesneje obkoljenega od svojega ljudstva, med trboveljskimi rudarji, kmeti iz Like in Južne Srbije, med junaškimi borci iz svetovne vojne, ki zdaj zopet v miru obdelujejo svojo zemljo. In te dobre oči so morale umreti reče tiho redovnica, in si briše oči, ki ne smejo jokati. In prihajajo množice vojakov ter napolnijo paviljon do zadnjega kotička, da vidijo svojega najvišjega vodjo, ki ga ni več.

V sredo je posetilo razstavo pod vodstvom g. Mire Znidaršič okoli 50 članic »Zveze gospodinj«, ki so po lepem govoru g. prof. Mire Virglerjeve svečano obljubile, da hočejo skrbeti, da večna luč pred spomenikom Kralja - Mučenika ne bo nikdar ugasnila, kakor ne bo nikdar ugasnila naša ljubezen do Njega in uedinjene domovine.

Danes ob 11. bosta ponovila uspele recitacije globoko občuteni spominski pesnitve gg. visokošolca Gerk Rudin in Berger Branko.

V nedeljek ob 16. se bodo učenke mešanske šole v Zgornji Šiški pod vodstvom učiteljice Gregoričeve poklonile mrtvemu kralju z lepim recitiranim prizorom.

Velik uspeh „Naše besede“

Klasična gimnazija je tudi v teh dneh duhovne in gmotne razgortnosti ohranila staro tradicijo poglobljene kulturne vzgoje in usvajanja. O tem je našo javnost v četrtek zvečer vnovič prepričala prireditelj »Naše besede«, ki so jo pripravili njeni študentje v nabito polnem dramskem gledališču. Režijsko vodstvo večera, ki je v okviru pietetne počastitve spomina Viteškega kralja podal revijo slovenske besede, kakor je rasla v slovestu od prvih Trubarjevih početkov do današnjih dni, je imel član Narodnega gledališča Ljuba, sodelovalo pa je nad 250 dijakov in dijakin z avdijskimi posnetki, deklatacijami in recitacijskimi zbori. Izvajanje bogatega sporeda je pokazalo, da razpolagajo naši mladi humanisti s kupom dobrih talentov za dramski in koncertni oder. Dobri del večera je izpolnila slovenska pesem, v kateri se nam je predstavil pod vodstvom prof. Kramolca izredno obsežen, glasovno umerjen in ubran dijaški zbor, kakršni so najbrž tudi danes že redki na šolah. Izmed zborov deklamacij

Zvočni kino Dvor
Tel. 27-30

Danes ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer
predstave smeha in zabave

Pat in Patachon
kot
Potuhnjena

Vstopnina 4.50 in 6.50 Dtn

Josip Suchy:

Gospod Kozamurnik

VI. Moderni posli.

Pri Kozamurnikovih so bili že nekaj dni brez dekle.

Ker je bila čez dan zaposlena z gospodinjstvom, je gospa Kozamurnica šele pod večer utegnla prebrati dnevnike. To pot se je posebno zanimala za male oglase.

Mahoma se je zdržnila, sunila svojega moža pod rebra in ga vprašala: »Ti, slišiš, kaj pa rečeš k temu? — pročeš mu pod nos nastopni mali oglas v »Narodu«:

»Boljše dekle, z letnimi izpričevanji, želi službo v fini družini. Sprejema od 8. do 12. Cesta na Grad 7.« 17547

Gospod Kozamurnik je površno prebral stavek, zmalaj z ramami in zahal.

»Draga Katrica,« je malomarno odvrnil, »preveč sem zaspal, da bi kaj rekel, bojim se pa za tebe. Je že izredna smola, da si moraš vprav za uspanje izbrati razburljive stvari.«

»Izbrati? Saj moram vendar pogledati v časnike, če potrebujem dekle. In če potem berem, da posel sprejema gospodinja, je to višek nesramnosti. Tega je še bilo treba!«

»Pomiri se vendar. Se je pač slabo izrazila. Morda je hotela samo naznaniti, da si doma.«

so bile nekatere prav skrbno naštudirane in z globokim občutjem izvajane, med solisti pa so vzbudili posebno pozornost recitatorji Črtomira v Uvodu h Krstu pri Savici, Gregoričeve Predsmrtnice, Pregljevke Modrejce in Kosovelovega Boga. Vsi izvajalci so želi viharno zahvalo in pohvalo občinstva.

Svečanost ruskih oficirjev

Ljubljanski odsek Zveze ruskih oficirjev je priredil zvečer v Oficirskem domu lepo komemorativno svečanost za prvo polletnico smrti Nj. Vel. Viteškega kralja Aleksandra I. Ureditelja. Predsednik zveze general Pavel P. Bogajevski je govoril o velikem vladarju kot ruskem kadetu, princu, prestolonasledniku, vojskovodji, kralju in apostolu mira. Razen velikega števila izbranega ruskega občinstva so prisostvovali tej lepi komemoraciji pomočnik komandanta dravske divizijske oblasti, brigadni general Jovanovič, ko-

Najugodnejši čas

za zidanje hiš

Cene gradbenega materiala in delavske mezde so zdaj na najnižji stopnji

Zastoj v gradbeni stroki posveča naša širša javnost vse premalo pozornosti. Ljudje mislijo, da gre samo za manjše število sezonskih delavcev, ki so ostali brez službe, pa še ti si znajo večinoma pomagati z zaposlitvijo v drugih strokih. V resnici so pa posledice tako velikega zastoja v gradbeni stroki, kakor ga preživljamo zdaj, neprimerno hujše, da ne rečemo naravnost katastrofalne, saj trpi pri tem nepopravljivo škodo poleg gradbenega inženjerja, arhitekta, stavbenika in delavca tudi naša obrt, naša trgovina in industrija, kajti vse to je medsebojno tako tesno povezano, da mora zastoj v eni stroki slediti zastoj v drugi. A še nekaj je, na kar ne smemo pozabiti, namreč pomen živahne gradbene dejavnosti za splošne socialne, kulturne in higijenske razmere naroda. Čim več novih stanovanjskih hiš in drugih poslopij morajo zgraditi tem višja bo naša splošna kulturna stopnja. Zato bi morali prav vsi od državnih, samoupravnih in občinskih oblasti do posameznika pomagati, da spravitno gradbo o dejavnosti iz sedanjega mrtvila spet v normalni trti živahnega razvoja.

Ce govorimo o potrebi pozitivne gradbene dejavnosti, je treba v prvi vrsti z vsena poudarkom povedati, da je zdaj investiranje kapitala v nove hiše najugodnejši čas. Cene so v gradbeni stroki padle tako nizko, da bi pomenilo novo padanje cen neizogibno katastrofo, ker bi propadla vsa gradbena podjetja. Kako daleč smo že prišli v tem pogledu, nam pokaže kratak pregled cen v gradbeni stroki pred štiri leti in zdaj.

Gradbeni material: prva cena je iz leta 1930, druga ob koncu leta 1934: 1000 zidakov 650.—, 350.— Din, 10³ kg zivega apna 260.—, 160.—, 1 m³ peska za zidanje 80.—, 35.—, 1 m³ peska za omet 90.—, 35.—, 100 kg cementa 52.—, 72.—, 1 m³ rezanega lesa 700.—, 350.—, 1 m³ merkantingega lesa 300.—, 180.—, 1 m³ desk 700.—, 300.—, 100 kg betonskega železa 400.—, 350.—.

Delavske mezde: predelavec na uro 8.—, 6.— Din, zidar na uro 7.—, 5.—, tesar 7.—, 5.—, težak 4.—, 2.50.

mandant artiljerije brigadni general Pekič ter komandanti vseh polkov v Ljubljani s častniškim zborom.

Dragi spomini na vrnitev mrtvega kralja

Na spominski razstavi v Jakopičevem paviljonu vzbujajo med premnogimi dragimi spomini iz življenja Viteškega kralja posebno zanimanje slike velikega obsega, ki jih je razstavil mladi Dalmatincec Borovič. Te slike ostanejo trajno živ dokument, kako je naš narod na Jadranu, na pragu domovine, v Splitu sprejel telesne ostanke Viteškega kralja lani 14. oktobra. Prva slika predstavlja trenutek ob 6. zjutraj, ko se kr. brod »Dubrovnik« blizu splitski obali. Druga slika: zadnja služba oficirjev »Dubrovnik« Vrhovnemu admiralu, — krsto neso z ladje na veliki pomol. Na tretji sliki je krsta visoko na katarfalku, okoli katerega so zbrani člani narodnega predstavništva in vsega našega Primorja, videti je množice, ki se v procesiji poklanjajo mrtvemu kralju. Četrta slika je apoteoza: Viteški kralj leži na katarfalku, visoko pod baldahinom, mornarica v vojni opremi stoji mirno, v ozadju je »Dubrovnik«. Peta slika predstavlja nepozabni trenutek, ko so Sokovi dvignili krsto s katarfalka. Na sesti sliki je zapuščen splitski obala z otočno plapolajočimi črnimi zastavami, ki vzbujajo v gledalcu strašni vtis sodobnih dni.

Nadajlje je na razstavi na ogled poseben album s 54 fotografijami formata 18x24. V njem so posneti od turobnega splitskega jutra, ko se je mrtvi kralj vrnil v domovino, do pokopa na Oplenju. Od Splita preko Zagreba do Beograda se vrstijo prizori, vidimo mladega kralja in člana dvora, prizore iz veličastnega žalnega sprejema do beogradskega kolodvora, potem zadnje trenutke na Oplenju, ko polagajo Viteškega kralja v kriptu. Za zaključek albuma je krasna umetniška slika Oplenja, posneta na večer pred pogrebom. V celoti zasluži delo splitskega fotografa res vso pozornost, saj je na naši razstavi lepo prikazal, s kako boleštvom in dostojanstvom je Jadran sprejel mrtvega kralja. Vsakdo, ki mu je do dragih spominov na nepozabne dni narodne žalosti, si lahko slike nabavi, se zlasti pa bodo v pomembnem okras našim in državnim ustanovam.

pozno. Poživitvev gradbene delavnosti je tako nujna, da ne smemo dvomiti, da mora v kratkem priti, saj ni mogoče misliti, da bi doživela naša gradbena stroka katastrofo, ki bi nam prinesla nedogledno škodo.

10 let dela in uspehov pri ptujski elektrarni

Ptuj, 13. aprila. V nedeljo je bil v dvorani Narodnega doma X. občni zbor Zadrzne elektrarne za Ptuj-Breg in okolico, ki je obenem proslavila svojo desetletnico. Že takoj po vojni, ko so v Ptuj po mestnih ulicah le tu in tam brlele plinske svetilke, se je za ustanovitve zadrzne elektrarne zavezal ptujski odvetnik dr. Fernevc. Dosegel je ugodno pogodbo z elektrarno Falo ter ugodno posojilo 1.600.000 Din pri Pokojniškem zavodu v Ljubljani. Načrt g. dr. Ferneveca se je uresničil in tako so začele pred 10 leti prve žarnice po ptujskih ulicah. Lepo zaslug g. dr. Ferneveca je mestni predsednik g. Jerše v svojem slavnostnem govoru primerno poudaril.

Razvoj zadrzne elektrarne je bil zelo ugoden, saj je vodstvo vse od ustanovitve v spretnih rokah predsednika dr. Ferneveca. Elektrarna dolguje danes samo še 26.000 Din, a posojilo je itak krito z zalogo hlaga v vrednosti 149.677 Din in s terjatvami 150.000 Din. Vrednost omrežja je danes po vseh odpisih 312.715 Din, kar je le še zelo malo, ako pomislimo, da je celotna naprava stala 1.600.000 Din. Zadrznikov šteje elektrarna danes 780 in ima vplačanih deležev 309.050 Din. Tok se je v 10 letih znižal od 6 na 3.50 Din za razsvetljavo, za industrijo in obrtnike pa je celo po 1.05 Din do 1.30 Din. Omrežje se je razširilo od Nove vasi do Turnišča in od Bristja do Vičave. Pri volitvah je bil ponovno soglasno izvoljen dosedanj predsednik dr. Fernevc, ki mu je občni zbor za uspešno delo izrekel iskreno zahvalo.

Izsuševanje Sorskega polja

Staro Loka, 11. aprila. Pod Sv. Joštom izvira potok Zabnica. Njegova struga je majhna, na videz prav nič nevarna... Toda ob vsakem večjem deževju se voda razliva na široko po poljih in travnikih. Samo v enem desetletju je uničila kmetovalcem nad 5 vagonov krompirja in nič nenavadnega ni, da vdira v hleve. Zabnica zamaka okrog 5 km² sveta, ki ga hočejo zdaj napraviti kolikor mogoče plodnega. Prvi ukrepi so bili izvršeni že l. 1933, ko se je Zabnica regulirala med vasema Šutno in Zabnica (vas), kjer je bila nadloga največja. Dela so potem zastala, zato pa je tembolj razveseljivo, da je uvidnemu prizadevanju starošolskega predsednika občine g. Hafnerju uspelo, da se bo letos Zabnica regulirala v nadaljnjem toku. Banska uprava je namenila 70.000 Din, nekaj pa bodo prispevali domačini.

Klanec znižujejo

Litija, 12. aprila. Med najbolj nevarnimi je bil v Temniški dolini znani Špančev klanec pri Pustem Javorju. Imel je 10 odst. vzpona in je delal preglavico starim furmanom še v časih, ko je bila ta cesta glavna prometna žila z Dolenjske proti Završju in Stajerski. Zdjaj ga prelaga 25 delavcev iz okoliških vasi. Delali bodo vse poletje. Dela vodi inž. Kadunc z banske uprave. Nova cesta bo šla pod sedanjim klancom in bo imela le 1 odst. do 3 odst. vzpetine. Sredstva za praelaganje ceste so dovoljena iz fonda za javna dela. Iz tega bodo popravljene tudi nekateri drugi klaneci v območju litijskega sreskega cestnega odbora. Tako je 50 brezposelnih rudarjev iz zagorske doline zaposlenih pri zniževanju Hutnarjevega klanca med Lokami in Semnikom. Klanec je dolg pol kilometra in je imel dolej tudi okrog 10 odst. vzpona. Za prebavlstvo kandrske doline pa je važna prestavitvev klanca v Zabšah, ki leži na meji litijskega in kamniškega sreza. Dela vodi inž. Brus.

Konj je ubil gospodarja

Škofja Loka, 12. aprila. Zemljica žabniškega pokopališča je sprejela vase splošnega posestnika iz Form Jakoba Zakotnika, katerega tragična smrt je vzbudila splošno sočustvovanje. Te dni je vozil Zakotnik iz grenice gnojnice na njivo s sedom, ki je imel naloženega na dvokolesnem vozičku. Pri delu mu je pomagala žena Marijana v voziček pa je bil vprežen konj, ki ga Zakotnik še ni imel dolgo pri hiši. Ko se sod znova naložili in prišli kakih 100 korakov od domače hiše, se je priel konj plašiti, najbrž zaradi

Najlepšo nagrado

sprejme človek v starosti, ako si je bil pravčasno utrdil telo zoper starostne hibe. Tako zamore pri dobrem zdravju motriti, kako se morajo drugi boriti zoper slabosti, srčno tesnobo, omotico, glavobol, šumenje v ušesih, delovno nesposobnost, revmatizem, ptiotin in prerano poapnenje žil. Pravilno izvedeno vsakoletno spomladansko zdravljenje s pomočjo sokov primernih zdravnih zelišč osveži ves organizem, požiati obtok krvi, ohrani prebavne organe v redu in ščiti zoper prerano staranje. Iz takih preizkušenih zdravnih zelišč se izdeluje v ostalem znani Planinka-čaj Bahovec, ki se baš sedaj splošno uporablja za pomladansko zdravljenje.

tega, ker sod ni bil pravilno naložen in so ojnice dvigale žival kvišku. Zakotnik je skušal pomiriti žival baš v hipu, ko se je ta visoko dvignila s srednjimi nogami. Konj je tresel gospodarja z vso silo na glavo. Kopito je prebilo lanko, da se je mož zgrudil nezavesten. K ponorečenem je prihitel zdravnik dr. Hubad iz Škofje Loke. Zakotnika so naložili na stražni avto, da bi ga odpeljali v Ljubljano. Pa ni bilo treba. Že med prevozom je reže izdihnil.

Umetnine z morja

Ljubljana, 13. aprila. Po uspešni razstavi prof. Bakovića nas bo obiskal še en slikar solčnega Jadrana, in sicer Ipolit Majkowsky, profesor srednje tehnične šole v Sinju pri Splitu, ki bo razstavil umetniške slike v unioński »Belu dvorani«. Ipolit Majkowsky ni pravi slikar naš rojak, je postal naš po svoji slikarski umetnosti. Poklonil je svojo dušo tistemu kraju, v katerem biva in ki mu je dal toliko poguma in volje za umetniško ustvarjanje. Majkowsky je svoja umetniška dela razstavil z velikim uspehom po vsej naši državi in zdaj želi tudi nam pokazati, kaj slika in kakšno umetniško vrednost ima njegovo ustvarjanje.

Kot dolgoletni profesor srednje tehniške šole v Splitu in zdaj kot profesor v Sinju je pokazal veliko zanimanje za našo narodno umetnost, zlasti za lepote našega Jadrana. Njemu je Jadran inspirator in edini siž za umetniška dela. Njegove slike niso šablone, kakor jih vidimo skoraj vsak dan po izložbah, vodilni ali knjigah, temveč so nekaj posebnega. Gledajoč njegove slike začuti človek ljubezen do morja, do otokov, mest in obal. Na modrem brezkončnem morju Majkowsky sanja in v snu slika tako živo, tako zvesto, da njegova slika prenese gledalca v bajne kraje. Vsaka slika ima nekaj posebnega, privlačnega. Zato nič ne pretiravamo, če povemo, da je Majkowsky edini slikar v naši državi, ki je na našem Jadranu našel toliko inspiracije, toliko bogastva za svoj umetniški napredek. Odkril je lepote, ki marsikateremu niso bile znane, ali pa se zanje ni zanimal; zanj je zanimiv vsak greben, vsaka palma, vsak zaliv. Vsaka sprememba na morju, v kateremkoli letnem času je tako točno prikazana, da čutimo z njegovih slik dlje prave poezije, domotožja, hrepenenja, veselje in žalost in kar je najvažnejše: ljubezen do morja, da zahrepenimo po njemu tudi mi. Njegova umetniška duša buči kakor jadranski valovi, počiva kakor pomladna »bonaca« (mirlina gladija), smeje se kakor letni meštral (zapadni vetrič) in žaluje kakor zimski ekvinokij.

Majkowsky bo razstavil okrog 80 najlepših slik, ki kažejo lepote naše solčne Adrije in njenega zaledja. Njegova razstava bo marsikateremu ustregla v umetniški višini in v cenah. Kdor je bil ob morju, mu bo vzbudila stare spomine z Jadrana ter ga premamila, da bo odkupil to ali ono sliko za okras doma, dvorane, zbirke. Posebno važna pa bo ta razstava za našo šolsko mladino. Trajala bo od 20. do 30. aprila, vstopnina bo 5 Din za odrasle, 3 Din za dijake (v skupinah najmanj po 20 dijakov) pa 2 Din.

Zvočni kino Ideal
Danes ob 3., 5., 7. in 9.15 uri zvečer
premiera
LORETA JUNG in B. COETZ
v filmu
Kraljica noči
Film poln zanimivih dogodkov in lepe godbe
Vstopnina 4.50, 6.50 in 10.— Dtn

Film Z. K. D.

v prostorih Elitnega kina Matic
Danes ob 11. predpolne
originalni ruski velefilm
Pot v življenje

Himna dela in volje! Sila človeškega ustvarjanja!

Najnižja vstopnina: Din 3.50, 4.50 5.50 in 6.50

Sploh je zdaj čisto drugačen običaj. Madame (Kozamurnica se je zganila) ste gotovo prišli sem, da me izprašate, kje in koliko časa sem službovala, kaj

znam in tako. Narobe svet. O mojem značaju, službovanju in delu svedočijo poselske bukvice in pa izpričevala. To vam lahko zadostuje. Nasprotno pa jaz o vas nič ne vem in imam tedaj pravico, da vas izprašam, ker ne bi hotela priti spet v roke kakim ugrižljivki, kakršna je bila moja zadnja gospodinja. To boste vendar razumeli, madame!

»Vi... vi...« je sopihala Kozamurnica.

»Kar tiho bodite,« ji je rekel prestrgla besedo. »Saj morate pred vsem slišati vprašanja. Tu je vprašalna pola, ki je bila sprejeta na zadnji poselski seji. Dobro pazite!«

Vprašalna pola,

ki jo naj gospodinja vestno izpolni. Neresnični podatki se kaznujejo s takojšnjim izstopom posla in z bojkotom gospodinj v vsem ljubljanskem policijskem rajonu.

1. Koliko časa je bil zadnji posel pri vas?
2. S čim ste si nakopali njegovo nezadovoljstvo?
3. Kako je s prehrano, posebno z večerjo, ki se naj takrat deli in natura, če je morda odkupnina za večerjo običajna?
4. Ste li kdaj zaradi posla imeli opravka s policijo?
5. Ali ste sicer dostojna stranka?
6. Kako pomoč imate za potrebo poslov, možko ali žensko?
7. Imate sami vaje v rokah, ali pa ima tudi soprog besedo?

8. Katere sprejemne ure dovolj urate za obisk sorodnikov in za druge posete pri časnem pridržku, da ima morebitni ljubček ali ženin samo ob sebi vsako uro prost dostop?

9. Imate li odrasle sнове in katerega mišljenja so glede na lep spol v poselski sobi?

10. Vas li mudi ljubosumnost?

»Tako, madame, vzemite to polo in jo doma izpolnite. Medtem se bom pa jaz pri sedanjih in prejšnjih vaših poslih informiral in če ne izvem nič slabega, bova nadaljevali pogovor, čim me z vprašalno polo spet posetite med sprejemnimi urami. Adijo, madame!«

Boljše dekle je polo izročilo Kozamurnici in jo z nalahnim migom glave odločilo.

V tem trenutku se je vnela toliko časa zadržana jeza gospe Kozamurnice in s krikom:

»Infamnost!« ji je vrgla polo v glavo...

★

»O joj, Katrica, kaj pa tako biješ?« je gospod Kozamurnik vzkliknil, prižgavi luč. »Vprav v usta si me zadel. Kaj pa se ti je tako strašnega sanjalo?«

Gospa Kozamurnica si je vnič hladila še vedno razpaljeno lice in se vsa zmehana ozirala naokrog.

»Bila sem v sprejemni uri,« je rekla potem in se nalahno zgrozila, »v sprejemni uri pri tem gosposkem poslu, več... Imas prav, rajši ne grem tja. Sanje so bile neresne!«

Pred 40 leti, nocojšnjo noč

Ljubljana se je zamajala

Spomini na najhujši potres v naših krajih

Vremenska kronika nam poroča, da je nastopila v začetku leta 1895. Izredno ostra in trda zima. Do Novega leta se je še nekako strpelo, takoj v začetku januarja pa je padlo nenavadno mnogo snega, ki je obležal dolge tedne po ljubljanskih cestah in ulicah. Baje že sto let ni bilo tako hude zime. Kaj čuda, če so nato željno pričakovali nastopa pomladi, ki pa se kar ni hotela uveljaviti. Celo veliki teden, ki je bil tudi ono leto šele sredi aprila, ni prinesel toplote. Na veliko soboto je deževalo in celo po malem snežilo, da niti procesije niso moge iz cerkva. Velikonočna nedelja 14. aprila 1895 pa je bil krasen dan. Po dopoldanskem dežju se je spet zjasnilo in sonce je blestelo v vsej krasoti nad belo Ljubljano. Mlado in staro, praznično opravičeno, je hitelo na prosto, v ljubljansko okolico. Ko se je zmrčilo, so se zablistele zvezde. Bil je mil, sanjavi pomladen večer.

Strahotna noč

Po takratni navadi so ostajali ljudje na velikonočno nedeljo zvečer doma, vsak v krogu svoje rodbine. Ni bilo zabave, ne gledališča, ne koncerta. Tudi v javnih lokalih, gostilnah in kavarnah skoro ni bilo človeka. Biliža se je polnoč v miru in tišini. Velika večina ljubljanskega prebivalstva je že trdno spala, le tu in tam je bila še videti samotna luč. Ure po ljubljanskih cerkvah so odbile četrt na dvanajst. Kaki dve minuti nato, kar iznenada, se je začelo zamolklo bučanje in bobnenje, kakor bi prihajalo iz dvoja zemlje. — Večina ljudi se je pozneje spominjala, da je prihajala smer od Krima. — Potem pa se je začela zemlja, sprva rahlo, nato silno in strahotno, kakor ladjar na viharjih morskimi valovi. Streslo se je vse s tako grozovitostjo, da so pričela pokati in hreščati zidovi in strehe, raz katere so se usuli porušeni dimniki in opeke kakor toča. Blazen strah se je polotil bdečih, lasje so se zjezili, kri je izginila iz lic. Zidovje je pokalo in se razdiralo. Bilo je, kakor da se odpira strahotno brezno, v katero propada celo mesto!

Iz tisoč in tisoč grl je križem zadonelo kričanje in obupno klicanje na pomoč. Nekateri so od groze blazneli. Obupen strah je objel prav vse prebivalstvo. Okna in vrata so se začela odpirati. Kakor če dregneš s palico v mravišče, tako se je v hipu zbudila iz prvega najbližjega spanja vsa Ljubljana in v grozi planila kvišku. Brez kateregakoli pojasnjevanja se je vsakdo zavedal silne nesreče: potres!

Zbegani so Ljubljanci bežali iz svojih bivališč na ulice, ne meneč se za oboje in imetje. Vsakdo je mislil v skrajni sili, da je na golem reševanju življenja. Ljudje so pridreli neophranjeni iz hiš: tu si videl moške v spodnji obleki; tam ženske, ovite z odejo ali preprogo; zbegano mater, ki je tiščala svoje dete na prsi in divje hitela na prosto. Vse je obupavalo in bežalo. Nastala je nepopisljiva zmeda. Kdo je je pomislil, da je bilo zunaj na cesti še bolj nevarno. Nепrestano so se rušili dimniki, padala je raz streh opeka in kamenje. Ljudi pa je prevzemala ena sama misel: »Le ven, ven na prosto, na varno! Trumoma so se zbirali ljudje na prostornostih, odprtih prostorih, ki so bili toliko oddaljeni od hiš, da jih niso moge zadevati padajoče ruševine. Bledeli lic, tresoč se so hiteli na trga, v drevede, na vrtove in venjak iz mesta. V gručah so se tukaj zbirali, poklekali in glasno molili: »Šibe potresa reši nas, o Gospod! Okoli šentpetrske, franciške in šentjakobske cerkve, v Zvezdi in Tivolju je bilo na tisoče ljubljanskega prebivalstva.

Medtem pa se je treslo naprej, noč je minevala. Prvemu, najmočnejšemu sunku, ki je trajal tri in dvajset sekund, je sledil čez tri minute še drugi, nato v daljših in krajših presledkih nadaljnji, ki so jih našli do en četrta na 8. uro jutraj pet in dvajset. Potresni sunki ob en četrta na pet jutraj je bil spet precej močan in je vrgel še nekaj preostalih dimnikov raz strehe. Sicer noben sunki ni bil tako silen kakor prvi in tudi nobeden ni napravil toliko škode kakor katastrofalni, vendar pa se je pri vsakem močno zabavala zemlja, opeke so padale raz streh in sunki so še povečali prvotne razpokline in zidovju. Skoro vsa

Ljubljana je bila do jutra izven svojih bivališč. Računalo se je, da je bilo takih beguncev do 20.000, naše mesto pa je šlo takrat trideset tisoč prebivalcev.

Takoj po prvih potresnih sunkih so se opogumili poedini ljudje toliko, da so spravili iz hiš onemoglo starčje, bolnike in otroke v varno zavetje ter prinašali posteljino, da bi si napravili zasliša ležišča. Malokdo je ostal doma, na tisoče pa jih je bilo, ki se niti prihodnji dan niso upali nazaj domov. Noč pa je bila strahotno mrzla. — Kratko; strahotna noč, da je ni moči dovolj verno popisati.

Groza v bolnišnici

Sreč pretresujoči so bili prizori v deželni bolnišnici, ki je stala takrat na današnji Tyrševi cesti v črti sedanje Kmetске posojilnice. Tam je že prvi sunek napravil velikansko škodo: z vseh strani so padale opeke, zidovje je široko razpokalo, omet se je odkrutil in padal na bolnike. Lahko bolni in rekonvalescenti so pograbili svojo posteljino, razbežali so se na vse strani in se skušali sami rešiti. Največ pa je bilo takih, teže bolnih, ki si sami niso mogli pomagati. Ti so začeli obupno vpiti na

Katastrofalno razdejanje

Težko pričakovano jutranje sonce je posijalo na belo Ljubljano. Pa skoro je ni bilo več poznati. Kamor si pogledal, kamorkoli si stopil, povsod so bile same ruševine, podrtine in razvaline. Šele ob jutranjih zori velikonočnega ponedeljka je bilo moči vsaj nekoliko pregledati škodo, ki jo je strahotni potres prizadel Ljubljani. Vse ceste polne zdrobljene opeke, odpadlega ometa, ponekod kar cele grmade podrtij in ruševin, da si le stežka mogel čeziti. Ni je bilo skoro streha, ki ne bi bila prebita, več ali manj razdrapanja; ni bilo stene brez razpok! Največ pa je bilo takih, v katerih so zijale široke razpokline od vrha do tal, da bi zlahka vtaknili pest vanje. Tudi po dvoriščih so bili celi kupi razbitih opek in ruševin. Potres je porušil popolnoma ali vsaj deloma skoro vse dimnike. Notranjih poškodb v hišah pa ni bilo niti videti, četudi se je ponekod moglo gledati skozi široko zvezjoče razpokline naravnost v stanovanja, kjer je od stropov odletel omet. Nekateri stropi so se celo udrli in je tramovje ležalo vse navzkržem. V sobah je bilo vse razdejano, posoda je ležala v kupih razbita na tleh, pohištvo razmetano, stekla v oknih pobita. S sten so popadale ure in podobne.

Od 1400 hiš, kolikor je štela takratna Ljubljana, je prizanesel potres le malokateri. Poškodovane so bile vse hiše brez razločka, stare ali nove; tudi ni bilo razlike med nizkimi, pritličnimi hišami in visokimi, večnadstropnimi poslopji; vsa so enako trpela.

Zelo porušena so bila javna poslopja. V stari deželni bolnišnici so se udrli stropi in je zidovje tako razpokalo, da se je moglo videti iz sobe v sobo. Stene so se obesile na vse strani in so v nekaterih nastale za ped široke razpokline. Enaka usoda je zadela vojaško bolnišnico in poleg nje stoječe vojaško skladišče, na prostoru današnje nebotičnice in Kredite banke ter zadaj stoječih stavb. Pozneje si je ves ta obširni prostor tja od Narodnega doma pridobila mestna občina.

Na Kongresnem trgu stoječi deželni dvorec je bil strahovito razdejan in je bila škoda toliko, da ni bilo vredno poslopja bolj izdatno popravljati. Dežela je stari dvorec pozneje prodala in sezidala novo deželno palačo, današnje univerzo.

Poslopje deželne vlade, tako imenovani »Montovž« je bil silno razdejan. Pisarniški prostori pa tudi zasebno stanovanje deželnega predsednika so bili v strahovitem stanju. Zadnji trakt proti Salendrovi ulici so morali pozneje do tal podreti.

Knežji dvorec je bila stara, po svojem slogu zelo zanimiva stavba. V njej so imeli nekdanji kranjski deželni stanovi in plemstvo svoja zbiranja. Tudi to palačo je potres hudo razdejal. Mnogo stropov se je udrl, dragocene freske so bile popolnoma uničene, cela streha je bila razbita. Palačo so pozneje porušili. Tudi tri leta staro deželno gledališče je bilo

pomoč, kričati, jokati in moliti. Marsikateri bolnik je že mislil, da bo moral končati svoje življenje pod razvalinami starega poslopja. Usmiljenke pa so z veliko požrtvovalnostjo prenašale med pokanjem zidov in v splošni paniki težko bolne iz podiračnega poslopja na vrt ter jim tam priredile ležišča.

Silni prizori so bili zlasti tudi v oddelku za blazne, katerih poslopje je stalo ob današnji Dalmatinovi ulici. Tudi te je zbudil potres iz spanja. Začeli so grozno kričati in razsajati kakor v najhujši besnosti, zato ni kazalo, da bi jih spustili na dvorišče, ker bi razbesneli lahko povzročili nedogledno nesrečo. In glej čudo! Poslopje za blazne je ostalo popolnoma nepoškodovano.

Podobni prizori so bili tudi v kaznišnicah na Gradu, zabjeku in v deželni prisilni delavnici na Kodeljevem. Kazenci so pričeli že pri prvem sunku divje razsajati; stresali so omrežja na oknih tolkli po vratih, tulili, kličli in zahtevali, naj jim odpro. Vpitje in rožljanje z verigami se je slisalo z Grada prav v mesto. Ko so došle vojaške straže, so jih spustili vse na dvorišče, kjer so prebili noč.

močno poškodovano. Strahovito je trpel muzej. Omet in celi kosi zidu, ki so odpadlo od zidu, so uničili velik del zbirk, pridobljenih z neizmernim trudom in velikanskimi stroški.

Potres je poleg ostalih javnih poslopj prav občutno poškodoval tudi več ljubljanskih cerkev. Najmanj je še trpela stolna cerkev. Odkrutilo se je od zidu le tu in tam malo ometa, sicer pa je prestala potres tako srečno, da je že nekaj dni po potresu spet zapel veliki zvon, dočim so zvonovi po ostalih cerkvah še dolgo časa molčali. Najbolj poškodovane so bile franciška, šentjakobska in trnovska cerkev. V prvi so silno trpele slike in oltarji, tudi nekateri stebri so se podirli; zunanje zidovje je bilo široko razpokano, z vrha stolpa je odletel angel na tla. Mnogo škode je bilo tudi v samostanu, kjer so o. franciskani dalj časa prenočevali na vrtu. Zelo prizadeta je bila šentjakobska cerkev, ki je imela takrat dva zvonika, potres pa ju je tako razmajal, da so ju pozneje podirli. Tudi v notranjosti cerkve so bile večje poškodbe. Silno je trpela tudi trnovska cerkev, kjer je bila tudi večja škoda na stolpih; strehe je podrl potres kar polovico. Manj so trpele ostale cerkve, pri šentpetrski cerkvi je padel zvon iz jarma. Izmed javnih poslopj, kolikor jih ni-

DARMOL
čokolada za odvajanje
deluje blago in sanjsljivo
Ne škoduje!
Gledano od Ministrstva javnega zdravstva in narodnega zdravja
d. št. 240 od 12. 6. 1932.

smo še omenili, je bila zelo poškodovana stara gimnazija na današnjem Vodnikovem trgu, dalje realka, tobakna tovarna, sodno poslopje na Zabjaku, tako imenovana »Nušakovac«, takratna topničarska vojašnica v Trnovcu in starodavna kresjva v Spitalski ulici. Zelo poškodovane so bile tudi zasebne hiše, zlasti one v začetku Kolodvorske ulice, dalje na št. Petriški cesti, na Starem trgu, v Krakovskem predmestju, Trnovem, na Bregu, v Wolfovi ulici, nekdanja Kirbišcheva hiša pri Filharmoniji, kjer so se podirle stopnice, udrl stropi in silno razpokale stene, pa Mayrjeva hiša na Sv. Petra cesti, ki je bila tudi močno porušena. Ni je bilo hiše v vsej Ljubljani, da ne bi bila več ali manj poškodovana. Zanimivo je, da je bil mnogo bolj prizadet na levem bregu Ljubljanskega jezera del mesta kakor oni na desnem bregu.

Cerkve so bile po odredbi knezoškofjskega ordinariata in deželne vlade zaradi nevarnosti takoj na velikonočni ponedeljek zaprte. Vsa služba boja se je opravičevala pod milim nebom. V Zvezdi, na sv. Jakobu trgu, na današnjem Krekovem trgu so bili postavljeni oltarji. Za šentpetrsko žup-

ognjeniška žrela in vzporedno z njimi so pustili mrtvi svet stresli prvi

vulkanski potresi

V neizmerno dolgem času je bila poslednja zemljarska prizorišče najstrašnejše borbe med temperaturnima ekstremoma zemeljske snovi na površju in v notranjosti. Še dandanes priča pol tisoč, mnogo že v zgodovini človeštva ugaslih vulkanov, kak strahotni so morali biti potresi, ki so prevažali, dvigali, pa spet potapljali na dno oceanov prostrane celine kopne zemlje. Vse obrobje Tihega oceana obkroža dandanes nad 350 ognjeniških žrel, v sosedstvu Atlantika jih ždi še vedno nad 90. Naša domovina je varna pred ognjeniški izbruhi, le skrepeneži lavi podobne prodornice n. pr. okrog Celja, Gornje grada, ob Kokri pod Grintavcem, pri Bledu in Jesenicah, Trbižu in Cerknem spominjajo na nekdanji nemirni utrip naše zemlje. Namesto pogubne lave pa izvirajo na dan med globokimi razpokami obkroženimi topli zdravilni vreli. Nekdaj jih je bilo mnogo več, raztopili so v globočinah obilo rudinskih snovi ter ustvarili kasneje, ko so se ohlajali, rudno bogastvo naše zemlje.

Kljub pojemanju ognjeniškega delovanja na zemlji pa se še vedno tresejo pokrajine, kjer so vulkani že davno izginili. Gorotvorne sile, ki so dvignile na površje in prepregle zemljo z ogromnimi skladi kamenja, ga nagubale in zopet razkosale, so v skrite podzemeljske razpoke naselile orjaške prirodne sile, tako zvane

POMOČ V SILI

VIM čisti prizanesljivo ne praska in je tako varčen!

Pred vsem pa

VIM

čisti vse!

V.11-35

nijo so se vršile maše v kapelici na Friskovcu, kjer so se zbirale ogromne množice ljudstva na odprtem polju od šentpetrske cerkve do kapelice. Bilo je tiho kakor na veliki tedni, niso donele orgle, s stolpov se ni oglašil niti en zvon; slisali se je le zvonček ministranta, ki je stregel pri maši.

Takšna je bila slika Ljubljane na velikonočni ponedeljek. Domov se je le malo kdo upal. Ljudje so obupani tavalj po mestnih ulicah, kjer so že hodile vojaške straže in branile ljudem v ogrožene ulice. Tu in tam se je kdo opogumil in v naglici poglabil najpotrebnejšo obleko in posteljino. Bilo je zelo mrzlo jutro. Ljubljana je bila takšna, kakor bi bila vso noč izpostavljena hudemu topniškemu ognju. Treslo se je še ves velikonočni ponedeljek, četudi ne več tako močno, in vsak nov sunek je prepodil preplašene ljudi iz središča mesta v predmestja, kjer so se čutili bolj varni. Poleg tega je začela širiti ljudska domišljija, kakor se to pogosto pojavlja ob takih primerih, razne vznemirjajoče vesti: da se bo Ljubljana ob tej in tej uri pogreznila, da sta Krim in Šmarna gora ognjenika in se bosta odprla, da je berlinski meteorolog Falb napovedal še hujše potresne sunke itd. Seveda so bili že itak vznemirjeni ljudje še bolj obupani; niti na odprtih krajih mesta se niso čutili več varne, temveč so začeli v trumah bežati ven na kmete.

Žrtve potresa

Potres je zahteval takoj v prvi noči več žrtev, mrtvih in ranjenih. Sreča v nesreči je bila, da so bile ceste v času prvega sunka popolnoma prazne in ljudje večinoma v svojih stanovanjih, sicer bi padajoči dimniki in kosi opeke pobili več ljudi.

Ob prvem sunku je sedel v Perlesovi gostilni v Prešernovi, takrat Slonovi ulici, narednik vojaške godbe Reinholz. Ko je preplašen pribežal na ulico, ga je pobila padajoča opeka na tla. Poškodbam sicer ni podlegel, a je ostal trajen invalid. Druga bolj nesrečna žrtev je bil stavec Ivan Paschek, ki bi moral po prazni-

kih nastopiti službo v Bambergovi tiskarni. Njega je pregal potres iz gostilne. Pri rožju v židovski ulici. Padajoča opeka mu je prebila lobanjo, da se je kar možgani pokazali. Bil je sicer že prihodnji dan operiran, toda je že nekaj ur nato umrl. Franciška škrljančeva, šivaja na Barja, je spala s svojo sestro na peči. Njo je zadela padajoča tram in jo pri priči ubil, sestri se pa ni nič zgodilo. V Šiški pri slepem Janežu sta se smrtno ponesrečila gostilničar Franc Šušteršič in njegova žena, devet otrok v isti hiši pa je ostalo pri življenju. Moč je bil pod ruševinami popolnoma zmečkan, medtem ko se na tedi ni poznala niti najmanjša poškodba in je umrla zaradi strahu najhuj za kapjo. Takisto v Zgornji Šiški se je ponesrečil vinski trgovec Ivan Zagar. Nanj se je zrušil strop in ga ubil. Delavca Jakob Kiešnika je zadela opeka na glavo in je čez nekaj dni podlegel. V Ormučah so ruševine ubile hlapca L. Anžiča. V šmartnem pod Šmarno goro je utrdilo neko deklico, v Bizovniku pa je neki gospodinjti strop strl glavo. V Ročici pri Domžalah je ubilo 6-letno deklico Franciško Javorškovo, v Vočkah pa se je podrla hiša in zasula tri otroke.

Uničuje ves mrčes

Anglo-Jugoslavensko petrolejsko d. d.

Potresi — odkod, zakaj?

»Prvi potres, ki ga občutimo, zapusti v nas nelzrečeno globok, prav svojevrsen vtis. Kar nas tako čudovito prešine, je prevara. Kajti prirojena nam je vera, da so trdna tla zemlje mirna, nepremična. Odkar smo se zavedali smo navajeni razlikovati nasprotje med premikajočo se vodo in trdnim površinskim ogrodjem zemeljske skorje, na katerem stojimo. Če se pa zemlja hipoma zaziblje, tedaj stopi naši veri skrivnostno nasprotje neznana prirodna sila. En sam trenutek nam pove, da sta nam bila zanesljiva oni čut vse žive dni oamljena. Prevarila nas je narava s svojo mirmostjo, zdi se nam, da smo izdreni neznanim pogubnim silam.«

Zkušene besede znamenitega nemškega raziskovalca prirode, ki je mnogo svojega truda posvetil proučevanju potresov, veljajo slej ko prej še dandanes. Kajti so potresi, kljub vsestranskemu napredku človeštva, še vedno skrivnostna, najstrašnejša šiba božja. Mlada potresna veda, seizmologija, sicer uklepa vedno bolj objudene dele sveta v znanstvene mreže proučevanj s pomočjo silno občutljivih aparatov, potresomerov. Vendar je še daleč srečnejša bodočnost, ko bo človek, rešen sedanjih domnev o izvoru in vzrokih potresov vsestransko poučen o nenadnem izbruhu elementarne podzemne sile.

Kadarkoli razstreljujejo v rudnikih in kamnolomih trdo skalovje ali zdrdra vlak mimo nas, vselej se naokrog strese zemlja. Na enak način občuti izletnik tresljaje zemlje, kadar se n. pr. obudujoč ustavi pod mogočnimi slapovi šibovnejske Krke, Plitvičkih jezer, Savice ali Radovne. In nehote se spomni Prešernovega junaka Ortomira iz »Krstja pri Tivolju«.

»Slap drugo jutro mu grmi v ušesa. Jznak premljšja, kak boľj spodaj lena voda razgraja, kak bregove stresa, in kak pred njo se góre ziblje stena.«

Slično tresenje zemlje pa ni v nikaki zvezi s potresi, ki vse leto, zdaj tu, zdaj tam vznemirjajo površje zemlje.

Daleč nazaj, v postanek zemlje in nje nadaljnji razvoj moramo poseči, če hočemo izluščiti jedro skrivnosti in splošnega izvora današnjih potresov. Prav naglo pospremimo našo premišnjo iz davne dobe, ko se je kot plinasto tekoč delček odceplila od sonca. V neizmerno dolgi dobi, vrteč se z ostalimi planeti po prav hladnem vesemirju, krog žarečega praznora se je mati Zemlja zaradi svoje rotacije iz prvotne mehke snovi povila v trdnjejšo kroglasto obliko. Zemeljsko površje se je zmerom bolj ohlajalo, vnanja skorja se je debelila, notranji žareči del zmerom bolj krčlil. Iščoč izhoda iz vedno jačjega vnanjega oklepa je žareča snov prodirala skozi zemeljsko skorjo na površje. Odprla so se prva

Skofje Loke na Zagorje in Planino nad Sevnico.

Pri večini potresov sodeluje povprečna Trst—Postojna—Ljubljana, pa Dobrobrd—Gorica—Tolmin—Boh. dolina—Ljubelj—Celovec. Šibkeje ali jačje sunke sproži še cela vrsta potresnic, ki jih zaradi pregleda niti ni bilo mogoče razznamovati. Naj zadostuje ugotovitev, da je naša lepa sosedja v seizmološkem pogledu vredna sosedja pokrajn ob Sredozemskem morju, kjer so tektonski potresi kaj pogosti.

Kako se sprožijo potresi?

Ob nižje ležeče dele se naslanjajo bilijone in bilijone kg težki skladi. Vsa sila s svojo težo navzdol, pri tem pa pritiska na stranske ovire. Čim pritisk preseže odpor, zdrkne težka gruda nizdol. Skokoma ali silno počasi se to dogaja, premik znaša lahko komaj nekaj mm, vendar zadostuje, da se okolica potrese. Trenje grude ob sosednje nodole in Senja strmo odreže Velebit od morja. Nad Obrovcem se nadaljuje na Dubrovnik.

Idrijska potresnica, globoko zarezana od Kobarida, preko Tolmina, Idrije, Unca in Cerknice se po zgornji zarezi Kolce nadaljuje na Ogulin. Od Pontabla preko Trbiža, Radovljice, Ljubljane, Grosuplje in Toplice do Metlike in Karlovca se vleče za potrese v Ljubljanski kotlini najvažnejša podolžna potresnica, Ribniška. Temeniška in Mokronoška prelomnica se za potrese na Dolenjskem najpogostejše nahajališča. Na Koroškem sta podolžna, za Zalsko dolino v Rož in dalje

Pomožna akcija

Minili so prazniki z grozo. Oglasili se je glad. Gostine so bile zaprte, nikjer se ni kuhalo, doma pa je bilo še polno velikonočnih dobrot, a koliko se jih je upalo iti ponje? Z mrakom so nastale nove skrbi.

Kje iskati prenočišče? Še najbolj varni so se čutili ljudje v lesenih zgradbah, na podih, v kozolcih in šupah. Pa tudi v kočijah, ki so jih izvele iz dvorišča in vrtove. Tam so si postiljali in v njih prenočevali. Ljudje so si izposojali vozove pri izvoščkih večkrat za drag denar. Nekateri so nesrečo le preveč izkoristili v sebične namene, saj so zahtevali pretirane cene, po deset do petnajst goldinarjev za noč. Ostali ljudje, ki niso bili tako srečni, da bi si priborili skromno stredo nad glavo, so morali prenočevati spet tam kakor v minulosti: v Zvezdi, na odprtih trgih, na Prulah, Mirju itd. Proti večeru so se pomikali celi srevodi, otovorjeni s posteljino, iz mesta ven na odprte kraje. Mnogi so si postiljali kar na golih tleh. Noči pa so bile tako mrzle, da je ležala zjutraj po spetih ljudeh gosta slana.

Za oblasti se je pričela skrb za splošno varnost in prehrano prebivalstva. Občinski svet ljubljanski, deželni in državne oblasti so imele več dni permanentne seje. Ze takoj prvo noč je bilo alarmirano vojaštvo. Po mestu so hodile vojaške patrulje, skrbale za javno varnost ter stražile ulice in hiše, kjer se je bilo bati, da bi se kaj zrušilo. Mestni magistrat je takoj odredil, katere močno poškodovane hiše se morajo zapreti. Četudi so bile hiše zapuščene in ni bilo skoro stanovanja, kjer bi v prvih nočeh kdo spal doma, vendar se ni pripetila v vsem mestu niti ena tatvina.

Najprej je priskočila na pomoč vojaška uprava in dala na razpolago vojaške satorne, pred vsem deželni bolnišnici, nato ostalemu prebivalstvu kolikor jih je pač imela v skladiščih. Po tem zgledu so si začeli napravljati ljudje sami primitivne satorne in so se kmalu pojavila kar cela ciganska taborišča. Železniška uprava je dala od potresa prizadetim nad 250 vagonov, v katerih so stanovali na glavnem, šibenskem in dolenskem kolodvoru. Velikodušno so se izkazali krakovski in trnovski željarji, ki so izposodili brezplačno svojo zalogo željnatih kadi, v katerih so se ljudje nastanili in prenočevali. Posebno plemenito srce je pokazala rodbina Jakopičev, ki je sama dala nad 150 kadi, poleg tega pa še nudila ubožnejšim ljudem brezplačno hrano in stanovanje.

Mestna občina se je energično lotila pomožne akcije. Eden izmed prvih odlokov je bil oni, s katerim je razglasil magistrat strogo kazni za vse, ki bi širili neresnične in vzmetirne vesti. Nato se je začelo komisijsko pregledovanje hiš. Strokovni pregled je dognal, da bi bilo treba najmanj dvajset odstotkov vseh ljubljanskih hiš podreti ali pa temeljito prezidati. Pri tem se je pokazalo, da so bile najmanj porušene stotletne stare hiše na Mestnem in Starem trgu, baje zato, ker stoji na trdnem, skalnatem temelju. Hujše so bile poškodovane na levem, na pruhu stepeče hiše. Mnogo se jih je že v prvi potresni noči na pol podrl, mnogo so jih morali pozneje porušiti. Pri pregledovanju podstrešja in krova vladnega postopja, »montovža«, na Turjaškem trgu so našli na dveh dimnikih nastopna naplisa s črno barvo: »Največji potres 1511 kraljske deželice in »Ta 21. Grudna 1845 tri četrti na 10 zvečer je bil velik potres, 5 dimnikov te hiše je padlo. O Bog nas varuj te šibe.« Pod zadnjim napisom je bil kazalnik ure s označbo opi-

sanega časa. Tako se je v tisti dobi pisala ljubljanska kronika.

Mnogo hiš je bilo v nevarnosti, da se s dvorj samo porušijo, zlasti zato, ker se je po malem še vedno treslo tja do poletja. Za najnujnejša dela in popravila pa je kmalu začelo primanjkovati delavcev. Zato je poslalo vojaško poveljstvo v Ljubljano dve četi pionirjev, ki so se lotili obilnega dela, ki je šlo urno od rok. V kratkem času so bile podprte cele ulice s tramovi, da si komaj peš mogli skoz, ni se pa mogel vršiti vozovni promet; ponekod so bile ulice zaprte celo za pešce. Tako: Spitalska (Stritarjeva), Wolfova, Gosposka, Židovska, Selenburgova, Slovova (Prešernova), pa tudi Stari trg, Sv. Petra cesta in druge.

Dež, sneg, strela

Potresni nesreče se je še pridružilo deževje, ki je nastopilo in trajalo dalj časa. Sredi maja je celo snežilo med viharjem, gromom in bliskom, nato so bile velike poplave. Treba je bilo misliti na trajnejša in trdnjša bivališča. Zakaj še v maju je bilo okrog 10.000 ljubljanskih prebivalcev brez lastne střehe. Obласти so se lotile zgradbe lesenih barak, ki jih je bilo vseh skupaj javnih in zasebnih, nad osemdeset. Tudi barake so pomagali postavljati pionirji. Nekateri barake so bile zelo velike za več sto ljudi, postavljali so jih pa tudi zasebniki in trgovci, tako n. pr. trdnjaka I. C. Mayer, ki si je zgradila za svoje podjetje tri enonadstropne barake na Kongresnem trgu, pa tudi trdnjaka Schmidt, Kranjska hranilnica, nunske in frančiškanske samostane v svojih vrtovih. Stale so barake v Zvezdi, Tivoliju, na nabrežjih Ljubljane, na cesarja Jožefa (Krekovem) trgu, na Ledini za I. mestno deško šolo, na Prulah. Ljudje so prebivali v barakah dolge mesece, v nekaterih celo še naslednje leto. Stroški za barake so bili zelo visoki, ker je silno primanjkovalo lesa in mu je cena močno poskočila. Dan za dnem so dovažali les iz daljnih krajev v Ljubljano. Da bi se očuvali ljudje od mraza, so razdelile oblasti, pa tudi nekateri zasebniki več sto odevi, kljub temu pa je zbolelo mnogo ljudi na revmatizmu, pljučnici in prehladu.

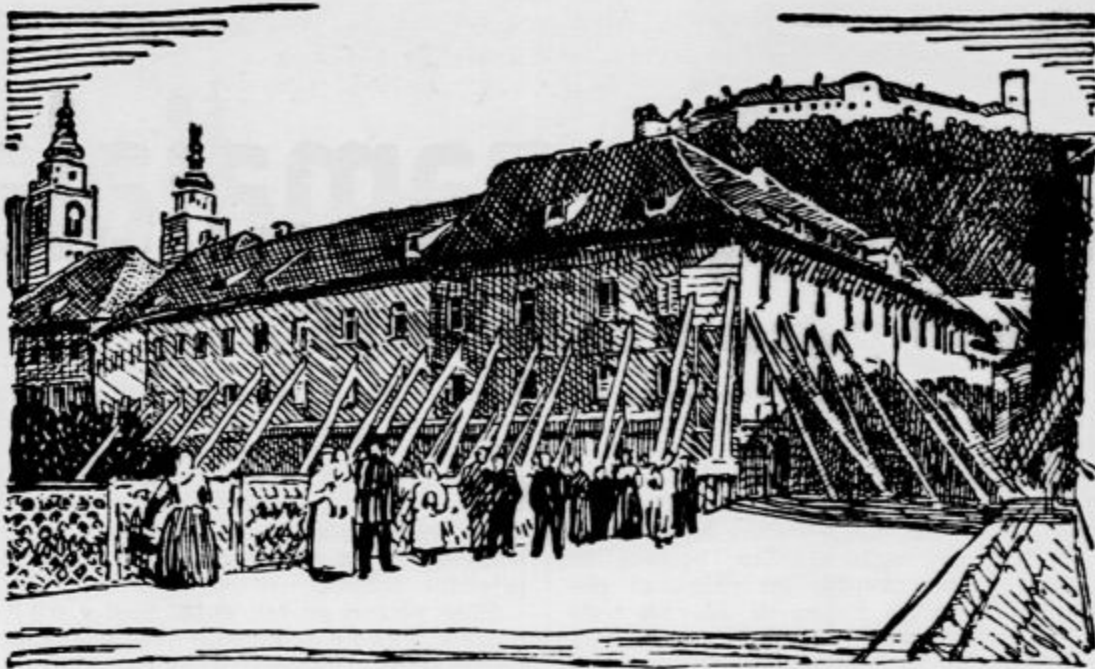
Pri potresu je bilo tudi mnogo oseb več ali manj ranjenih, med njimi soproga deželnega glavarja Otona pl. Detelje. Več oseb je zaradi groze in strahu živčno obbolelo, nekateri so celo zblazneli. Mnogo jih je pomrlo na posledicah, ki so si jih nakopali zaradi prenočevanja v mrzlih nočeh na prostem. Pozneje so zahtevala tudi reševalna dela svoje žrtve. Tako n. pr. je padel tesar Andrej Svetek s strehe Pukelštajnovne hiše na Sv. Petra cesti in se ubil. Tudi se je ponesrečil pionir Imbro Bajš pri postavljanju barak na današnjem Krekovem, takratnem cesarja Jožefa trgu. Dvakrat si je zlomil nogo in dobil tudi notranje poškodbe ter je dva dni nato umrl.

Pretela je lakota

Manjkalo pa je ljudem še nekaj potrebnega, hrana! Pretela je nezgodna lakota. Za silo bi se bilo dale še kje skuhati, če ne drugod, pa pod milim nebom. A kaj, ko je bilo na tisoče in tisoče takih, ki niso imeli kaj k ognju pristaviti! Kar je bilo premožnega prebivalstva, je bežalo takoj prve dni po potresu iz mesta v kraje, ki jih potres ni dosegel. A kam naj beže rezeži?

Velike množice delavcev in obrtnikov so

Potresna mreža Slovenije — Pomembnejša potresna ognjišča vežejo ob prelomnicah podolžne (debele) in povprečne (črtkane) potresnice — Temnejše lise so glavne ugreznjene nižinske grude

Pogled z Marijinega trga na desni breg Ljubljane

ostale takoj po katastrofi brez zaslužka. Vrh tega so pritisnili v mesto še potrebni ljudje iz bližnje okolice. Prvo pomoč za prehrano je nudila mestna občina in določila v ta namen 10.000 goldinarjev. Poleg tega je prevzela Kranjska hranilnica stroške za oskrbo hrane potrebnih ljudi v ljubljanski ljudski kuhinji. Bilo je to pač za prvo silo in potrebo, vendar pa nikakoli trajna izdatna pomoč. Veliko olajšanje je nastalo, ko je pripeljalo dunajsko prostovoljno reševalno društvo kuhinjske vozove s potrebnim osebjem v Ljubljano. Kuhinje so razmestili na Kongresnem, Krekovem, St. Jakobskem trgu, v Križankah, pri trnovskem mestu, v Vodmatu in na Glincah. Objave z lepaki in v dnevnih košurkah so naznanjale prebivalstvu, kdaj in kje se bo prehrana delila. Velike množice so oblegale že mnogo pred določeno uro kuhinjske vozove. Iz vseh delov mesta so vrel skupaj otroci in starčki, moški in ženske, bolni in zdravi, od gladi izčrpani, marsikateremu se je na obrazu poznalo, da že več dni ni imel gorke hrane v želodcu. Na vsake tri ure se je lahko skuhalo po 2500 obedov. Gasilci, mestna policija in orožniki so vzdrževali red pri razdelitvi. Posebna javna kuhinja je poslovala tudi za one, ki niso bili navezani na brezplačno hrano, a si jo dobivali za primerno plačilo. Javne kuhinje so ostale v Ljubljani do srede junija.

Darila

Poleg te pomožne akcije pa so bila potrebna za olajšanje bede prebivalstva tudi izdatna denarna sredstva. Saj je znašala po potresu povzročena stvarna škoda po uradni cenitvi samo v Ljubljani nad 3 milijone goldinarjev, v resnici pa je bila mnogo večja. V prvi vrsti so priskočile oblasti na pomoč: mestna občina je darovala 20.000 goldinarjev, finančno ministristvo 25.000,

deželni odbor 10.000. V žep je segel celo avstrijski cesar Franc Jožef I. in daroval 10.000 goldinarjev po potresu prizadetim, dočim je kmalu zatem poslal 20.000 goldinarjev kot osebni prispevek nemškemu gledališču v Ljubljani... Povsod v bivši Avstriji so se osnovala društva z namenom, nabirati za ponesrečeno Ljubljano in okolico. Na čelu so bili Čehi in Hrvati, ki so s tem stvarno dokazali, da jim bratstvo in slovanstvo ni prazna fraza. Pri Čehih je vzbudil zanimanje za ponesrečeno deželno poslanec in občinski svetnik Ivan Hribar. Pa tudi Hrvati, ki jih je bila nekaj let poprej zadela enaka nesreča, so poslali obilne darove s svojimi željami, da se bijela Ljubljana podigne iz razvalin stajinja i ljepšac. Na Dunaju je zaslavljal veliko podporno akcijo tamkaj bivajoči dvorni svetnik Fran Suklje in so nabrali Dunajčani v nekaterih tednih nad 150.000 goldinarjev. Tudi razne hranilnice, posojilnice, banke, bogate trgovske hiše in premožni zasebniki so odprli roke. Razna društva in umetniki so prirejali koncerte in predstave ter pošiljali težke tisoče v Ljubljano. Od vseh strani so prihajala darila v denarju, blagu, hrani in obleki. Samo zasebnih daril je bilo nad 600.000 goldinarjev. Mestno, deželno in državno uradništvo je prejelo draginske doklade.

Ljubljanske šole so bile takoj po potresu zaprte, saj so bile nekatere, kakor n. pr. stara licejska gimnazija na Vodnikovem trgu, realna itd., tako nevarno poškodovane, da ni bilo misliti na nadaljevanje šolskega leta. Le osnovne šole so začele v juniju s poukom in maturante so sklicali zaradi priprave na zrelostni izpit.

V oni dobi se je izpraznila tudi kazalnica na Ljubljanskem gradu, ki ga je potres zelo nevarno poškodoval. Kaznenice, 248 po številu, so za stalno odpravili deloma v Maribor, deloma pa v Gradec.

Razni dogodki

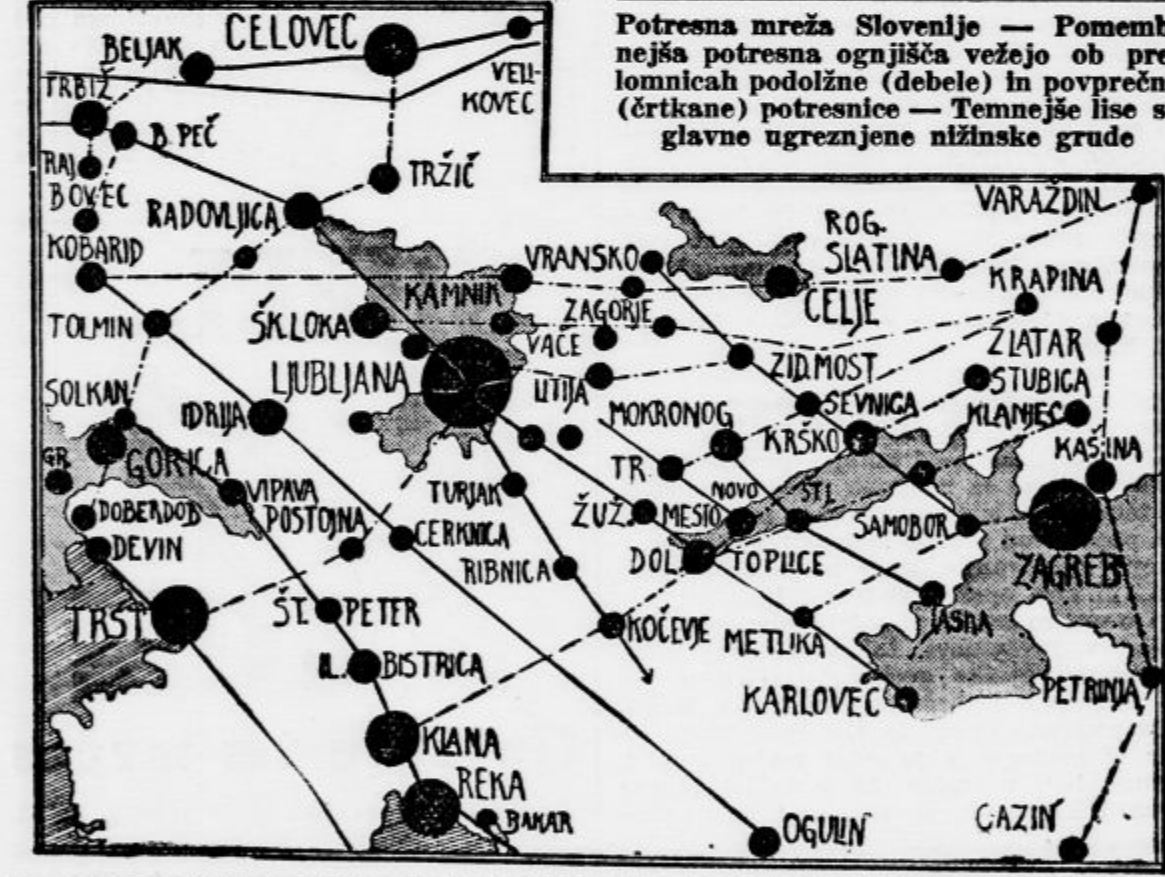
je bila še vsa obupana, zlasti še, ker so nadaljnji potresni sunki sipali nanjo cele kose ometa. Toda ti sunki so spet premaknili vrata v tako lego, da jih je ubožica lahko odprla in se dotipala po hodniku in stopnicah ven na dvorišče.

Tudi v Bohinju je bil potres precej močan. V Srednji vasi so imeli v neki hiši baš mrliča in kakor je na kmetih navada, so ga vso noč stražili. Hiša je bila polna ljudi. Ko se je pojavil prvi potresni sunk, se je začel mrlič premikati ter so popadale cvetice in sveče okoli odrca na tla. Ljudi se je polastil blazen strah. S klici: »Jezus, Marija! Mrlič vstaja!« pobegnili ljudje v vsej grozi iz hiše.

Seveda pa ni manjkalo v oni noči tudi šaljivih in smešnih prizorov. Tam v šentpetrskem predmestju je bila takoj po prvih potresnih sunkih zbrana obrtniška družina na dvorišču. Kar pogreši akrobata mati še enega otroka. Hitro teče v stanovanje in dvigne dečka s vso silo iz postelje. Na-

šaljivih in smešnih prizorov. Tam v šentpetrskem predmestju je bila takoj po prvih potresnih sunkih zbrana obrtniška družina na dvorišču. Kar pogreši akrobata mati še enega otroka. Hitro teče v stanovanje in dvigne dečka s vso silo iz postelje. Na-

Majše nagubano gorovje naše zemlje — Tektonski procesi so v območju teh gub najpogostejši

po Dravski dolini na Maribor ter druga preko Vrbskega jezera na Celovec in Velikovec nahajališči potresov.

Vzporedno prelomljene gorske hrbte pa seka celo vrsta

povprečnih potresnic,

ki so na priloženi skici glavnih potresnih linij zapadnega dela Slovenije črt-sloje sproži na njenem robu navpično tresenje, ki se valovito širi naokrog. Začuje se bučanje, znak potresa. Navpični sunki je včasih tako močan, da odskakuje kamenje, strehe, celo hiše. Tla vzvalove kakor razburkano morje. Zidovje, vzporedno z valovi tal se dvigne ali niža, strop se pri tem, ako ni dovolj trden, poruši.

Tektonski potresi pogosto menjavajo svoje ognjišče vzdolž potresne črte, odkoder pojemlje njihova moč na vse strani. Potresni kraj omejuje vselej elipsa. Valovni potresi se širijo iz svojega izhodišča na vse strani ali v eno smer. So najbolj pogosti in manj nevarni ko vrtilni potresi, ki navadno pokončajo vse, kar dosežejo.

Potresi trajajo različno dolgo. Podzemeljsko bobnenje ali šumenje ni vselej znak jakosti potresa. Hitrost pogubne sile je v raznih pokrajinah različna. Brzina je odvisna od silovitosti prvotnih sunkov, debelosti in kakovosti slojev. Skozi trše kamenje se potres teže širi.

Razpoke v zemlji so včasih prav tanke, drugič spet debelejšje, globokejše. V trdem delu razpoka navadno ostane, v mehki zemlji se sama spet zasuje, do-

kler je nov potres znova ne odpre. Skozi razpoke neredko udarja na dan blato, pesek, voda in razna para.

Študenti in potoki po potresu čisto usahnejo ali že usahneni znova teko. Včas je voda toplejša ali hladnejša ko prej.

Potresna ozemlja

Obširna potresna pokrajina je vse obrobje Sredozemskega morja. Obmorska Portugalska, južna Španija, Pireneji, dolina Rodana v Franciji, švicarski kanton Wallis, dolnji Ren, Holandska, Belgija, Skandinavija in Island se pogosto tresejo. Srednji in južni del Male Azije, Kavkaz, dolnji Evfrat, Sirija, porečje gorenjega Inda in ustje Gangesa, primorje obeh Indij, Sundsko, pred vsem pa Japonsko otočje je potresno ozemlje Azije.

Mirnejša je Afrika, le Maroko, Alžir, Abesinija in porečje Senegala in Gambije se včas trese. V Ameriki je vsa zapadna stran prepolna vulkanskih in tektonskih ognjišč. Antilsko otočje, vzhodna obala USA in obširne pokrajine ob Mississippiju prav tako ne mirujejo.

Stare okamenjele grude, pa prostrane planjave Nemčije, Poljske in Rusije le redko poznajo jakče potrese. Jugoslavija, preprežena z verigami mlajšega gorovja, deli usodo svojih sosedov. Nemirnejši je nje južni del, kjer so v Južni Srbiji potresi prav kakor v Grčiji in Bolgariji kaj pogosti. Tudi ostalo gorato ozemlje je močno razsekano z izrazitimi potresnimi linijami.

mi. Srbija ima najjačša potresna ognjišča krog Kopaonika, Bosna in Hercegovina pa je bila pred leti deležna potresnih sunkov na neretvanski potresnici.

Kraškimi streslajem se čisto pridružijo tako zvani udorni potresi. V obsežnih votlinah se udere strop. Sunk vzmetirji okolice, podzemne vode si čisto porušijo nov tok.

Potresna opazovanja

Jugoslavija ima danes moderno urejene zavode v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, manjši so v Dubrovniku, Šibeniku in Sarajevu. Pod Triglavom ima svojo opazovalnico dr. Belar, poleg prof. Seidla najzastavnejši raziskovalec našega potresnega ozemlja, jezuiti pa so imeli svojčas aparate v Mostarju in Travniku.

Kakor meteorološka, je tudi potresna poročevalska služba v Sloveniji dobro organizirana. Vsakokratna poročila s poročili izpopolnjujejo potresno mrežo Slovenije, tako da skoraj ne bo premožnega podzemnih uganak za mlado potresno vedo.

Sistematično opazovanje potresnih pojavov je pri nas pričelo l. 1895. Leta 1920. je mikroselzična opazovanja s potresnimi aparati nekdanje »Erdbebenwarte« v Ljubljani prevzel zavod za meteorologijo in geodinamiko na univerzi. O prvih potresih na bivšem Kranjskem poroča Valvasor iz leta 1692. In 1000. Dne 4. maja 1201 je potres porušil mnogo cerkva in hiš na Štajerskem in Koroškem. Strahovit potres je 25. fe-

bruarja 1348 pustošil po Notranjski, Goriškem in Furlaniji. V Ziljski dolini se je odtrgal Dobrač, porušil več vasi, Trzin pa je najhujš prav takrat zasul plaz Korošice.

Nesrečno je začelo za naše kraje 16. stoletje. Dne 26. marca 1502 je močno trpel Zagreb, l. 1511 pa so se zdrmale vse potresnice Slovenije. Siloviti potres, menda najhujši v tem stoletju, je porušil Celovec, Bled, Trzin, Radovljico, Skofjo Loko, Kamnik, Tolmin, Goričko, Gradiško, Trst, Turjaški grad in celo vrsto gradov po vsej zapadni Sloveniji. Zelo je trpela Ljubljana, saj se je takrat najhujš stresel ves svet med Adrijo in Turam.

Ogromno je število potresov, ki so obiskali našo domovino nadaljnja stoletja. Strahotno je pustošil potres l. 1623. v Krškem, 1645. in 1646. v Karlovcu, 1689. ob Temenici na Dolenjskem, 1690. v Celovcu in na južnem Koroškem, 1788. v Reziji, 1870. v Klani nad Reko in 9. novembra 1880. v Zagrebu.

Po strahotnem razdejanju 1511. so bili v 16. stoletju zabeleženi v Ljubljani še trije potresi: 17. novembra 1575., na velikonočno nedeljo 1590. in 18. maja istega leta. 17. stoletje beleži potrese: 1621., 1626., 1641., 1669., zelo močan 21. oktobra 1684 ter 19. in 27. februarja 1691. Osemnajsto stoletje ima ohranjen samo dve nesrečni leti, v 19. stoletju je bila Ljubljana nemirna, v l. 1830., 1833., 1835., 1836., 1840., posebno močno 1845., 1856., 1858., 1861., 1866., 1867.,

debeli drugi potres pa se najprej navede, da je prihodnji dan še praznik in zaključno: »Mama, saj jutri ni šole!«

Nekje za šmarno goro pa se je na velikonočno nedeljo zvečer zavlekel hlapec, seveda primerno obtežen, na svitli in zaspal poleg odprtine, skozi katero se vsipa seno v hlev. Prvi potresni sunk je hlapca prevrnil in ga treščil v hlev med vole, kjer je na mehki podlagi mirno nadaljeval spanje pravičnega. Ko se je zjutraj prebudil in zagledal vole, se je glasno čudil: »Kateri vrag je bil vendar toliko neumen, da je pripeljal vole na svitli!«

V potresni noči so bili tudi primeri velike ravnodušnosti in hladnokrvnosti. Tako je neki kanonik šele po več sunkih vstal iz postelje, si uredil ležišče pod veliko mizo in v miru spal do jutra. Pa tudi pozneje ni hotel zapustiti svojega stanovanja, češ: Kar bo, bo!

V šentpetrskem predmestju je sedel v potresni noči gostilničar sam s svojima hčerama v gostilni. Gostov ni bilo, pa si je sam privoščil kapljico vina in zadovoljen žulil svojo pipico. Silen potres ga je zbudil iz premišljevanja. Ko se je potreslo prvič, je vzpel počasi pipico iz ust in dejal: »Potres je!« Komaj je izgovoril, se je potreslo drugič. Ponovno je dognal: »Saj je res potres!« Pa je prišel najmočnejši sunk, da se je zazibala hiša kakor ladja na viharjem morju. Stene so pokale in dimniki so se začeli rušiti. Hčerki sta se začeli jokati, tarnati, tresli sta se kakor trstiki. Hladnokrvni ljubljanski meščan pa je z olimpijsko ravnodušnostjo zaključil: »Potres je, res da je! Ugasnita luč! Pejma spat!«

Potres v ostalih krajih

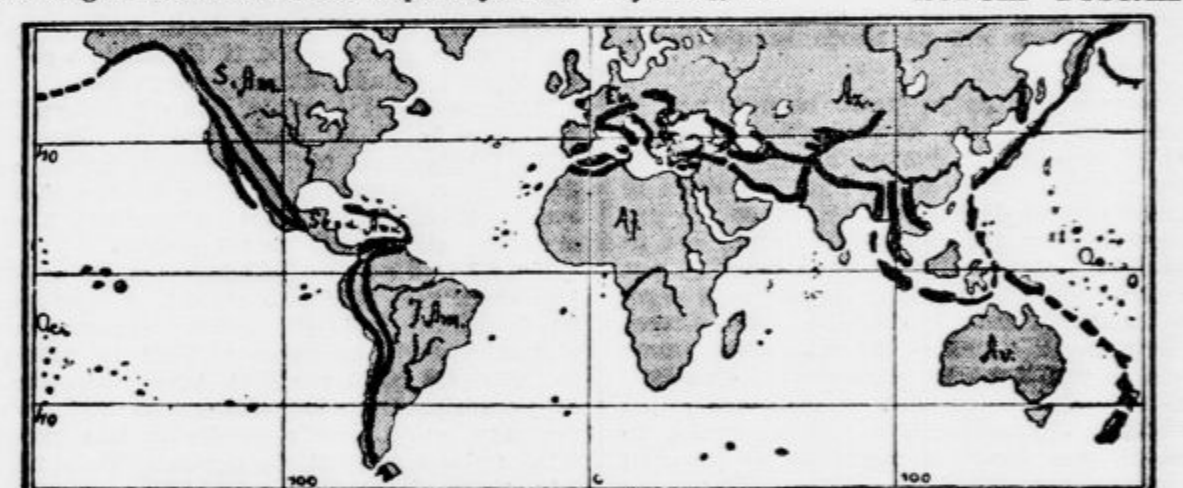
Ljubljanski potres je vzbudil veliko zanimanje domačih in inozemskih učenjakov. Od domačih naj omenimo v prvi vrsti prof. Seidla in Voduska. Prišli pa so tudi strokovnjaki geologi z Dunaja, iz Nemčije, Francije in celo dva učenjaka geologa iz Amerike. Dalj časa se je mudil na bivšem Kranjskem slavni geolog dr. Suess, vodja državnega geološkega zavoda na Dunaju, ter je na licu mesta proučeval potresne pojave in posledice.

Glede smeri potresa so si bili skoro vsi edini v tem, da je prihajala s Barja, nekako od Iga ali Krima. Na Dolenjskem in Notranjskem je bila škoda neznatna; mnogo pa je trpela Gorenjska, kjer je imel potres nekoliko dve središči: eno na desnem bregu Save, to je bila Ljubljana, drugo pa na levem bregu Save in je obsegala ta potresna črta: Šmartno pod Šmarno goro, Črnuče, Skarčično, Vodice, Smlednik, Voklo, Šentur in razne sosedne kraje. Zelo so trpele Črnuče, kjer je bila porušena cerkev, šola in župnišče. Treslo se je tako silno, da so v potresni noči zvonovi trikrat zapeli. Tudi je ubilo neko dekle, dva moška pa močno ranilo.

V Vodicah je potres razdejal 28 hiš, podrl 80 obokov v vežah in hlevih, kjer je pobilo mnogo živin, cerkev je razpokala po vsej dolžini, na čudovit način pa se ni ubil noben človek. Pri Devici Mariji v Polju sta bili cerkev in župnišče do maha porušeni. Močno so čutili potres tudi v Domžalah, Mengšu, Dobu, Komendi, na Homcu, v Moravčah, Kamniku itd., kjer so bili ljudje vso noč zmagaj in je prizadeval potres mnogo škode. Cerkev so bile v teh krajih tako porušene, da so jih morali zapreti in so se vršile službe božje na prostem. Močno so trpele Vade, v cerkvi na Slensku se je udri obok in porušil oltarje, v Kandriah so bili vsi oltarji na tleh, tudi več hiš se je porušilo.

Na štajerskem so potres sicer tudi čutili, tako v Celju, Ptuj, Mariboru in nekaterih ostalih krajih, vendar pa ni nikjer napravil občutne škode, ponekod sploh nobene. Zelo so občutili potres živali, ki so bile zaradi tresenja silno vzmetirane. Psi so lajali, živina v hlevih je skokito pokončala, govedo je pričelo silno mukati in tuliti ter se je hotelo odtrgati od jasil. Čutili so nadaje potres še na Koroškem, Goriškem, v Istri, na Hrvaškem, do Dunaja in Zgornje Avstrije, pa celo v Italiji do Rima.

RUDOLF DOSTAL.

Majše nagubano gorovje naše zemlje — Tektonski procesi so v območju teh gub najpogostejši

po več l. 1863—1869. Od 1870—1874 tudi ni bilo miru, 1875—1876 ni bilo potresov, nadaljnja leta pa vselej prve mesece pred pomladjo.

Usodno veliko noč 1895 so se zgani- le potresnice Kobarid—Kamnik—Celje, Skofja Loka—Zagorje in Ljubljana—Trst. Najhujše je bil prizadet južni del Gorenjske kotline. Presekana od večih potresnic se je zamajala težka gruda in zadala Ljubljani najhujši udarec.

Predigra tragičnemu dogodku se je začela že 6. aprila s krepkim sunkom pri Novem mestu, na prelomnici Klana-Kočevoje. Na veliki petek in soboto se je stresla Metlika, v nedeljo ob pol 8. zjutraj in 9.15 zvečer Gorica. Podruogo ury kasneje se je streslo severno obrobje Karavank in 30 minut nato je zabobnelo v srcu Slovenije...

Prihodnost?

Mirno se ji lahko zaupamo, prav kakor bedne množice, ki se na vročih ognjenikih tleh po vsaki katastrofi vedno znova vračajo v razdejane domove. Stokrat lepša, vsa bela je vstala naša prestolnica iz razruhlenih tal, v katerih naročju snivajo tako skrivnostne prirodne sile. Ali so za vekomaj mrtve? Veda jim še ne more do živega, zato prav mirno zaključimo s Platonom: »V bolečini sem stopil na ta svet, moje življenje je bilo neprestano strmenje, pa le nerad ga zapuščam. Naučil se nisem ničesar, razen tega, da ničesar ne znam.«

—lpe

Union čokolada kakao Union bonboni

Gospodarstvo

Važna železniška tarifna vprašanja

(Iz referata zborn. sv. g. Jakoba Zadravca na petkovi plenarni seji Zbornice TOI)

Tarifa na žito in moko.

V tarifni politiki naše države se pripravljajo dalekosežne izpremembe. Projekt železniške uprave predvideva znatno znižanje tarife za žito in moko, medtem ko nam napovedujejo nekaj čisto novega: zadržano tarifo.

Tarifni odbor je soglasno sprejel in pozdravil idejo generalne direktije državnih železnic, da se tarife za žito in moko znižajo, ni pa bilo enodušnosti glede konstrukcije tarife po predlogu železniške uprave.

Posebni interesi mlinske industrije in vojvodine so očividno prišli v predlogu železniške uprave do izraza in do posebno blagohotne zaštite, kajti po tem predlogu ne ostane ohranjen razlika med prevozninami za žito na eni strani in za moko na drugi strani, torej med voznino za sirovino in za fabrikat, temveč se ta razlika znatno zmanjša. Ravno ta razpetost med voznino za žito in za moko pa omogoča našim mlinom, ki leže daleč od rodovitnih planjav severnega dela dunavske banovine, da si še ohranijo vsaj skromen delokrog. Ta razpetost med obema vozninama je sedaj prestopna, da bi se od nje mogla ohraniti periferno ležeča mlinska industrija in obrt. Propadanje našega mlinarstva, ki se razvija nam vsem pred očmi, je pojav, ki bi mu morali posvetiti vso pozornost, saj tu izgubljamo ogromne milijone s trudom pridobljene narodne imovine, ki je investirana v to stroko.

Vojvodinska mlinska industrija ima nasproti našim mlinom celo vrsto prednosti na komercialnem, fiskalnem in tarifnem polju in je razpetost med obema tarifama le skromen in vsekakor nezadosten ekvivalent za boljšo pozicijo vojvodinskih mlinov. Pravilnost teh argumentov je bila že priznana pred 10 leti, ko je bila uveljavljena takovska mlinska tarifa, ki je pomenjala 12-14% nižjo voznino za žito, namenjeno v industrijske mline, nasproti moki. Kljub temu so vojvodinski mlinarji v teku let uprizarjali neprestane napade na to skromno zaščito našega mlinarstva in s sistematično akcijo res dosegli, da je ta zaščita danes že oslabilna in izigrana. Predlog železniške uprave zmanjšuje to za nas tako važno razliko v taki meri, da po uveljavitvi tega načrta ne bi več obstajala možnost obratovanja za noben večji in srednji trgovski mlin na področju zbornice.

Za tendence, ki prihajajo v tarifnem odboru do izraza, so značilni predlogi, trije po številu, ki so bili tamkajstavljeni v zvezi s tem vprašanjem: 1. Inž. Vojta Gjurjevič, upravnik Glavnega saveza srbskih poljedelskih združenj, se je brez pridržka izrekel za predlog generalne direktije. 2. Gospodje Vasa U. Jovanović, Dragan Milčević (tajnik Glavnega saveza srbskih poljedelskih združenj in Industrijske zbornice), dr. Slavko Stanić (tajnik novosadske zbornice) in Aleksander Stanojlović so predlagali, naj se voznina za koruzo, pšenico in pšenično moko sploh izenači. 3. Vsi ostali člani tarifnega odbora pa so bili mnenja, da predlog železniške uprave ni dober, ker znižuje tarife le na velike razdalje, medtem ko na bližje razdalje drži sedanjo obremenitev, ki se pri pšenici celo poviša. Pri bližnjih razdaljah izenači tarifo za pšenico in za moko. Zato zahtevajo vsi ti člani tarifnega odbora, da se ohrani dosedanja dif-

ferenca, da se znižajo tarife tudi za manjše razdalje, da se zlasti zniža voznina za kosovno blago in da se vendar enkrat uvede že davno obljubljena reekspedicijska za javna skladišča. Ogromna večina tarifnega odbora je torej odločno zavzela stališče, ki je res v interesu vsega narodnega gospodarstva in tudi v skladu s interesi gospodarstva na področju zbornice.

Ravnatelj železniških finan. Razumljivo je, da je znižanje tarife za žito in moko tudi kot tako, torej brez ozira na konstrukcijo nove tarife, tvorilo predmet živahne diskusije. V tarifnem odboru je seveda nastalo tudi vprašanje, ali bo mogoče vzdržati ravnatelj v budžetu prometnega ministristva, če se pri novih tarifah znižajo dohodki železnic za kakih 35 milijonov Din letno. Prevladovalo je mnenje, da nikakor ni dopustno, da bi se poskalo kritje izpadka v povišanju prevoznin za druge vrste blaga. Zato je tarifni odbor opozoril na druge možnosti za kritje tega izpadka. Navedeni so bili naslednji izdatki železnic, ki bi se prav lahko izločili ali vsaj zmanjšali: 1. Brezplačni prevoz na podlagi »putnične stane železnice« letno ravno 35 milijonov Din in obremenjuje finančno ravnatelj državnih železnic. 2. Še večjo postavko tvorijo raznovrstni izdatki državnih železnic za nameste, ki nimajo s eksploatacijo železnic nobene zveze. Semkaj spadajo n. pr. izdatki za direkcijsko pomorskega in rečnega prometa, za oddelek za gradbo, za anuitete, brezplačne usluge za razna druga ministristva, zlasti za vojno ministristvo ter razne inventarne ugodnosti, ki nimajo značaja akvizicije. Ti izdatki znašajo po proračunu nič manj kakor 142 milijonov Din.

3. Končno je še vprašanje vozninske tarife, ki bi jo bilo treba znižati vsaj za polovico. Ta taksa znaša danes pri potniškem prometu 20%, pri blagovnem prometu pa 16%, kar znaša skupno okrog 280 milijonov Din letno. Ta znesek si sedaj razdelita prometni in finančni ministrist.

Tudi na nedavni konferenci zbornice v Ljubljani je bilo izrečeno načelo, da znižanje tarife na žito in moko ne sme omogočiti mlinski industriji Vojvodine, da bi si zavarovala monopolni položaj, ker to ne bi bilo samo v škodo periferno ležečim mlinom, temveč bi sadelo tudi periferno ležeče kmetovalce. Zavržena je bila ideja »zadržane tarife«, ki bi bila svojevrsna posebnost in kot taka edina na svetu. Kajti po temeljnih načelih tarifne politike se višina tarife ne razna po tem, kdo blago odpošilja ali sprejema, temveč vselej po tem, katero in kakšno blago se pošilja in prejema in v kateri relaciji se to blago prevaža.

Železniška tarifna politika je eden najmočnejših instrumentov gospodarske politike. V sedanji gospodarski stiski moramo podpirati in pozdraviti vsako iniciativo, ki kaže smer, po kateri se da doseči izboljšanje položaja. Varovati pa se moramo medsebojnega izigravanja regionalnih interesov in premaknitve ustaljenih konkurenčnih pogojev, tudi če bi bilo zaradi tega treba večjih žrtvovati kako lepo donečo krilatice, kajti narodno - gospodarski interes se ne smejo brez trajne škode podrežati trenutnim političnim koristim.

Tudi na nedavni konferenci zbornice v Ljubljani je bilo izrečeno načelo, da znižanje tarife na žito in moko ne sme omogočiti mlinski industriji Vojvodine, da bi si zavarovala monopolni položaj, ker to ne bi bilo samo v škodo periferno ležečim mlinom, temveč bi sadelo tudi periferno ležeče kmetovalce. Zavržena je bila ideja »zadržane tarife«, ki bi bila svojevrsna posebnost in kot taka edina na svetu. Kajti po temeljnih načelih tarifne politike se višina tarife ne razna po tem, kdo blago odpošilja ali sprejema, temveč vselej po tem, katero in kakšno blago se pošilja in prejema in v kateri relaciji se to blago prevaža.

Železniška tarifna politika je eden najmočnejših instrumentov gospodarske politike. V sedanji gospodarski stiski moramo podpirati in pozdraviti vsako iniciativo, ki kaže smer, po kateri se da doseči izboljšanje položaja. Varovati pa se moramo medsebojnega izigravanja regionalnih interesov in premaknitve ustaljenih konkurenčnih pogojev, tudi če bi bilo zaradi tega treba večjih žrtvovati kako lepo donečo krilatice, kajti narodno - gospodarski interes se ne smejo brez trajne škode podrežati trenutnim političnim koristim.

Železniška tarifna politika je eden najmočnejših instrumentov gospodarske politike. V sedanji gospodarski stiski moramo podpirati in pozdraviti vsako iniciativo, ki kaže smer, po kateri se da doseči izboljšanje položaja. Varovati pa se moramo medsebojnega izigravanja regionalnih interesov in premaknitve ustaljenih konkurenčnih pogojev, tudi če bi bilo zaradi tega treba večjih žrtvovati kako lepo donečo krilatice, kajti narodno - gospodarski interes se ne smejo brez trajne škode podrežati trenutnim političnim koristim.

Železniška tarifna politika je eden najmočnejših instrumentov gospodarske politike. V sedanji gospodarski stiski moramo podpirati in pozdraviti vsako iniciativo, ki kaže smer, po kateri se da doseči izboljšanje položaja. Varovati pa se moramo medsebojnega izigravanja regionalnih interesov in premaknitve ustaljenih konkurenčnih pogojev, tudi če bi bilo zaradi tega treba večjih žrtvovati kako lepo donečo krilatice, kajti narodno - gospodarski interes se ne smejo brez trajne škode podrežati trenutnim političnim koristim.

Železniška tarifna politika je eden najmočnejših instrumentov gospodarske politike. V sedanji gospodarski stiski moramo podpirati in pozdraviti vsako iniciativo, ki kaže smer, po kateri se da doseči izboljšanje položaja. Varovati pa se moramo medsebojnega izigravanja regionalnih interesov in premaknitve ustaljenih konkurenčnih pogojev, tudi če bi bilo zaradi tega treba večjih žrtvovati kako lepo donečo krilatice, kajti narodno - gospodarski interes se ne smejo brez trajne škode podrežati trenutnim političnim koristim.

Železniška tarifna politika je eden najmočnejših instrumentov gospodarske politike. V sedanji gospodarski stiski moramo podpirati in pozdraviti vsako iniciativo, ki kaže smer, po kateri se da doseči izboljšanje položaja. Varovati pa se moramo medsebojnega izigravanja regionalnih interesov in premaknitve ustaljenih konkurenčnih pogojev, tudi če bi bilo zaradi tega treba večjih žrtvovati kako lepo donečo krilatice, kajti narodno - gospodarski interes se ne smejo brez trajne škode podrežati trenutnim političnim koristim.

Železniška tarifna politika je eden najmočnejših instrumentov gospodarske politike. V sedanji gospodarski stiski moramo podpirati in pozdraviti vsako iniciativo, ki kaže smer, po kateri se da doseči izboljšanje položaja. Varovati pa se moramo medsebojnega izigravanja regionalnih interesov in premaknitve ustaljenih konkurenčnih pogojev, tudi če bi bilo zaradi tega treba večjih žrtvovati kako lepo donečo krilatice, kajti narodno - gospodarski interes se ne smejo brez trajne škode podrežati trenutnim političnim koristim.

Železniška tarifna politika je eden najmočnejših instrumentov gospodarske politike. V sedanji gospodarski stiski moramo podpirati in pozdraviti vsako iniciativo, ki kaže smer, po kateri se da doseči izboljšanje položaja. Varovati pa se moramo medsebojnega izigravanja regionalnih interesov in premaknitve ustaljenih konkurenčnih pogojev, tudi če bi bilo zaradi tega treba večjih žrtvovati kako lepo donečo krilatice, kajti narodno - gospodarski interes se ne smejo brez trajne škode podrežati trenutnim političnim koristim.

Železniška tarifna politika je eden najmočnejših instrumentov gospodarske politike. V sedanji gospodarski stiski moramo podpirati in pozdraviti vsako iniciativo, ki kaže smer, po kateri se da doseči izboljšanje položaja. Varovati pa se moramo medsebojnega izigravanja regionalnih interesov in premaknitve ustaljenih konkurenčnih pogojev, tudi če bi bilo zaradi tega treba večjih žrtvovati kako lepo donečo krilatice, kajti narodno - gospodarski interes se ne smejo brez trajne škode podrežati trenutnim političnim koristim.

Železniška tarifna politika je eden najmočnejših instrumentov gospodarske politike. V sedanji gospodarski stiski moramo podpirati in pozdraviti vsako iniciativo, ki kaže smer, po kateri se da doseči izboljšanje položaja. Varovati pa se moramo medsebojnega izigravanja regionalnih interesov in premaknitve ustaljenih konkurenčnih pogojev, tudi če bi bilo zaradi tega treba večjih žrtvovati kako lepo donečo krilatice, kajti narodno - gospodarski interes se ne smejo brez trajne škode podrežati trenutnim političnim koristim.

Železniška tarifna politika je eden najmočnejših instrumentov gospodarske politike. V sedanji gospodarski stiski moramo podpirati in pozdraviti vsako iniciativo, ki kaže smer, po kateri se da doseči izboljšanje položaja. Varovati pa se moramo medsebojnega izigravanja regionalnih interesov in premaknitve ustaljenih konkurenčnih pogojev, tudi če bi bilo zaradi tega treba večjih žrtvovati kako lepo donečo krilatice, kajti narodno - gospodarski interes se ne smejo brez trajne škode podrežati trenutnim političnim koristim.

Železniška tarifna politika je eden najmočnejših instrumentov gospodarske politike. V sedanji gospodarski stiski moramo podpirati in pozdraviti vsako iniciativo, ki kaže smer, po kateri se da doseči izboljšanje položaja. Varovati pa se moramo medsebojnega izigravanja regionalnih interesov in premaknitve ustaljenih konkurenčnih pogojev, tudi če bi bilo zaradi tega treba večjih žrtvovati kako lepo donečo krilatice, kajti narodno - gospodarski interes se ne smejo brez trajne škode podrežati trenutnim političnim koristim.

Gornja Radgona - Slatina Radenci; Maribor - Svečina; Maribor - Solnica; Maribor-Reka; Gornja Radgona - Slatina Radenci-Cmurek.

V seznamu avtobusnih prog, ki ne konkurirajo železnicam (in so oproščene vozninske takse) pa so naslednje zveze v dravski banovini: Ljubljana - Sostro; Ljubljana-Dolsko; Ljubljana - Sv. Križ; Ljubljana-Tomšelj; Ljubljana - Polhov gradec; Kamnik - Stahovica; Kranj - Jezersko; Tržič-Sv. Ana; Boh. Bistrica - Zlatorog - Savica; Bohinjska Bistrica - Zlatorog; Skofja Loka-Zelezniki; Ziri - Logatec; Gorenja vas-Skofja Loka; Krize - Golnik; Stična - Zusemberk; Novo mesto - Krško; Planina-Sevnica - Rajhenburg - Kozje; Rajhenburg-Senovo; Zagorje - Medijske Toplice; Celje-Dobrna; Celje - Vitanje; Smartno ob Paki-Gornji Grad; Sv. Peter v Sav. dolini - Vransko; Sv. Peter v Savinjski dolini - Sv. Pavel pri Preboldu; Maribor - Sv. Lenart-Sv. Trojica; Maribor - Zg. Cmurek; Maribor - Sv. Jurij ob Pesnici; Maribor - Sv. Martin; Maribor - Sv. Peter; Sv. Lenart-Zg. Cmurek; Sv. Lenart - Sv. Rupert; Slov. Konjice - Oplotnica; Crna - Prevalje; Rakek - Bloška polica - Stari trg; Rakek-Gor. Jezero - Stari trg.

Zahteva zadružnikov

Na občnem zboru Zveze slovenskih zadru, ki je bil 8. t. m. v Ljubljani, so bile na podlagi daljše debate o perečih vprašanjih sprejete naslednje resolucije:

Odplačilni načrt za zaščitene kmete.

Pravilnik ministristva za kmetijstvo od 5. t. m. pooblašča revizijske zadružne zveze, da sestavijo načrt, po katerem morajo zaščiteni kmetje plačevati svoje dolge pri kmetijskih združenjih. Pismena anketa je pokazala in debata na občnem zboru potrdila, da zadruge ne zahtevajo oostrejših pogojev glede obresti in odplačilnega roka, kakor jih določa uredba od lanskega leta, kar je brez dvoma znak, da res prevladuje v organizaciji duh socialne pravičnosti. Večina zadrug za zahteva, in to na podlagi utemeljenih dejstev, naj bo kmetjska zaščita v toliko individualna, da ne bo štetila onih, ki ne bi hoteli ob dopolnosti plačati obresti in obrokov in onih, ki v škodo upnikov (zadrug) odtejujejo ali obremenjujejo svoje premoženje. Podrobnega odplačilnega načrta občni zbor ni sprejel, ker se je treba glede podrobnosti sporazumeti tudi s ostalimi zvezami, da bo postopeno enotno pri vseh združenjih, načrt pa bo veljaven šele, ko ga bo odobril kmetijski ministrist.

Odprava prenosne takse

Vedno pogostejši so primeri, da mora zadru, ki je bila primorana sodnim potom zahtevati vrnitev dolga od dolžnika, posestvo na javni dražbi sama kupiti, ako noče, da bi utrpela še večjo izgubo. Kljub temu pa mora zadru, ki je že itak imela velike stroške s sodno interjavo in s izvršilnim postopanjem, investirati še naprej mnogo denarja, ker mora plačati 8% na raznih takсах, in to na izvršilnih in prenosnih takсах, državnih in banovinskih. Zato prosimo, da merodajni faktorji to vpoštevajo in odredijo, kakor so to napravili tudi že v nekaterih drugih državah n. pr. v Avstriji, da se zadruge (denarni zavodi), ki so priljubljene kupiti na sodni dražbi neprimerno, na katerih je njihova terjatev zavarovana s hipoteko, oproste vseh sodnih (izvršilnih) kakor tudi ostalih državnih in samoposrednih takсах, in to pod pogojem, da te neprimernosti prodajo najkasneje v teku petih let.

Znižanje obrestne mere

Leto za letom se na splošni pritisk znižuje obrestna mera, vendar je še vedno previsoka. Zadružništvo kot izrazito socialno-gospodarska institucija je vedno ta-

sih leta 1934/35 za 79.9 milijona Din večji; znašal je 741.9 milijona Din. Donos taks je bil 838.6 milijona Din (+ 91.9 milijona Din nasproti istemu razdobju prejšnjega leta), donos carin 506.6 milijona Din (+ 23.4) in donos monopolov 1415.0 milij. Din (- 20.9).

Pri dohodkih državnih podjetij je omeniti dohodke železnic, ki so v 11 mesecih dosegli 1763.9 milij. Din (+ 65.6), dohodek pošte, telegrafa in telefona v višini 382.0 milij. Din (+ 2.5), dohodek rudnikov v višini 196.6 milij. Din (- 14.8), dohodek gozdov v višini 90.2 milijona Din (+ 13.8) in dohodek rečne plovlave v višini 49.2 milijona Din (- 9.5).

Letne obveznosti

V splošni državni administraciji je znesek likvidnih a neizplačanih računov narasel od konca januarja do konca februarja za 26.5 na 199.8 milijona Din (lani so ob koncu februarja znašale te letoče obveznosti 152 milijonov). Pri državnih podjetjih pa so se od konca januarja do konca februarja likvidni, a neizplačani računi povečali za 24.5 na 234.6 milijona Din (lani ob koncu februarja so znašale te letoče obveznosti 176.7 milijona Din).

Gospodarske vesti

Centralni odbor jugoslovenskega lesnega gospodarstva bo imel 16. t. m. v Beogradu drugo plenarno sejo. Kakor zatrjujejo, je bila ta seja sklicana v sveti sklep predstavnikov lesnega gospodarstva sveste banovine, ki niso dovolili statuta centralne. Razpravljalo se bo torej o ugovorih in pripombah sagrajenega lesnega gospodarstva in bo uprava sklenila najk. kompromisno rešitev, ki jo bo lahko sprejelo tudi sagrajeno lesno gospodarstvo.

Stanje aktivnih kmetov. Po objavi Narodne banke je znašal 10. t. m. aktivni kapital jugoslovensko-ameriškega kmetstva (nemški kmetijski dolg) 280 milijonov dinarjev nasproti 376 milijonov pred 1. tednom marca in 268 milijonov pred 14 dnevi. Dne 10. t. m. so bila izvršena izplačila od avstrijskega kmetstva 4168 od 1. decembra in je treba čakati na izplačila 6 mesecev. Neaktivni kapital v kmetstvu s kmetstvom je ostal skoraj nespremenjen na višini 16.7 milijona Din in je treba čakati na izplačila 9 dni. Naš aktivni saldo v kmetstvu s kmetstvom se je ponovno dvignil od 8.9 na 10.3 milijona Din ter je treba čakati na izplačila 23 dni. Dne 10. t. m. je bilo izvršeno zadnje izplačilo po avstrijski številki 8971 od 18. marca.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Svetozara Ivanovića, lastnika tvornice perila na Klancu pri Kranju. Narok za sklepanje poravnave pri sreskem sodišču v Kranju bo 3. maja ob 10. Rok za oglasitev do 27. t. m.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretetični teden devizni promet 5.97 milijona Din nasproti 8.26, 5.23, in 5.14 v prejšnjih štirih tednih.

Devize

Curih. Beograd 7.02. Pariz 20.83, London 14.93, New York 308.1250, Bruselj 52.30, Milan 25.60, Madrid 42.2250, Amsterdam 208.36, Berlin 124.25, Dunaj 57.75, Stockholm 77.10, Oslo 75.10, København 66.05, Praga 12.9050, Varšava 68.2760, Atene 2.90, Bukarešta 3.03, Ektit.

Dunaj. Državne železnice 23.15, Trboviška 12.80, Alpin-Montan 10.40.

Blagovna tržišča

ZITO.

+ Chicago, 18. aprila. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 100.625, za julij 100; koruza: za maj 88.625, za julij 88.50.
+ Winnipeg, 18. aprila. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 90.25, za september 89.25.
+ Novosadska blagovna borza (18. t. m.) Tendence nespremenjene. Promet slab. Cene nespremenjene.

BOMBAŽ.

+ Liverpool, 12. aprila. Tendence komaj stalna. Zaključni tečaj: za maj 6.38 (6.43), za oktober 6.06 (6.12).
+ New York, 13. aprila. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za maj 11.50 (11.56), za oktober 11.24 (11.26).

Bilanca Obrtne banke kraljev. Jugoslavije

Obrtna banka kraljevine Jugoslavije (Zanatska banka) je izdala za občni zbor, ki se vrši v nedeljo 14. t. m. v Beogradu, obširno letno poročilo, iz katerega posebej nam naslednje podrobnosti: Banka je preteklo leto zaključila s čistim dobičkom 206 milijona Din, dočim je v prejšnjem letu znašal čist dobiček 1.48 milijona Din, v l. 1932 0.95 milijona Din in v l. 1931 3.17 milijona Din. Rezultat lanskega poslovanja je bil torej ugodnejši nego prejšnji dve leti. Po odbitku dotacije rezervnemu fondu (124.000 Din), ostalim fondom (103.000 Din) in tantom (206.000 Din) ostane na razpolago delničarjem 1.627.000 Din (lani 1.171.000 Din). Od tega zneska predlaga upravni odbor izplačilo dividende v višini 7 Din na delnico (nominalne 200 Din) nasproti 7, 0, 11, 14, 9 in 4 Din v prejšnjih šestih letih; ostanek v višini 52.000 Din pa naj se prenese na nov račun.

Ljubljanska podružnica, ki je bila v letu 1932 pasivna za 113.000 Din, je že v predlanskem letu postala aktivna za 29.000 Din, v lanskem letu pa je zabeležila čist dobiček v višini 225.000 Din. To je mnogo več nego znaša čist dobiček zagrebške podružnice, ki je znašal lani le 95.000 Din (prejšnje leto je znašala izguba 31.000 Din), sarajevske podružnice pa je nadalje hudo pasivna in je imela lani izgubo v višini 374.000 Din (predlanskim 330.000 Din).

Ljubljanska podružnica je torej postala najbolj aktivna podružnica tega zavoda, kar je pripisati predvsem okolnosti, da so bili v Ljubljani le malenkostni odpisi dubioz, ki so znašali le 17.000 Din, dočim so znašali odpisi dubioz pri zagrebški podružnici 437.000 Din, pri sarajevski podružnici 464.000 Din, pri centrali v Beogradu pa 1.620.000 Din.

Banki je uspelo lani ponovno znižati upravne stroške na 3.21 milijona Din nasproti 3.40, 3.81 in 4.15 milijona Din v prejšnjih treh letih. Na sumljivih terjatvah je banka lani v celoti odpisala 2.45 milijona dinarjev nasproti 2.81 v l. 1933. Donos obresti od danih posojil je znašal lani 8.02 milijona Din nasproti 8.94 v prejšnjem letu.

V bilanci izkazuje banka 13.6 milijona dinarjev likvidnih sredstev nasproti 5.2 milijona Din v prejšnjem letu in 3.0 milijona Din v l. 1932. Likvidnost zavoda se je torej znatno povečala. Posojila na mence in tekoče račune pa so znašala 96.8 milijona Din nasproti 98.9 v prejšnjem letu. Glavniica je ostala nespremenjena na višini 64 milijonov Din, rezervni fond in ostali fondi pa so narasli od 3.12 na 3.44

Seznam avtobusnih zvez, ki konkurirajo železnicam

V »Službenih Novinah« od 12. t. m. je objavljen seznam avtobusnih potniških zvez, ki se proglašajo kot konkurenčne deloma konkurenčne in nekonkurenčne državnim železnicam v smislu čl. 2. uredbе o takсах na vozila od 29. marca t. l. v dravski banovini so v seznamu navedene naslednje avtobusne zveze kot konkurenčne (ki plačajo 10% vozninske takse): Ljubljana - Mengeš - Kamnik; Ljubljana - Tržič; Ljubljana - Bled; Ljubljana - Črnuče; Ljubljana - Velike Lašče; Ljubljana - Zgornji Kašelj; Kranj - Podnart - Kropa; Medvode - St. Vid; Celje - Rogaska Slatina; Maribor - Ptuj; Maribor - Ruše; Maribor - St. Ilj; Šoštanj - Dravograd; Slovenjgradec - Dravograd.

V seznamu avtobusnih zvez, ki deloma konkurirajo železnicam, so navedene naslednje zveze v dravski banovini (z vozninsko takso 5%): Ljubljana - Blagovica-Vransko - Celje; Ljubljana - Domžale - Moravče; Ljubljana - Vodice - Cerklje - Kranj; Ljubljana - Skofja Loka - Ziri; Ljubljana - Ježica - Taceen - St. Vid; Ljubljana - Kočevje - Sušak; Ljubljana - Prezid; Ljubljana - Kamnik - Vransko; St. Vid - Smlednik; Novo mesto - Straža - Tonilne; Radeč-Zidani most; Celje - Kozje - Podsreda; Celje - Sv. Peter pod Sv. g. Celje - Vransko; Celje - Mozirje; Celje - Vitanje - Konjice; Poljane - Ptuj (Rogaška Slatina); Maribor-

Državne finance v februarju

Finančno ministristvo objavlja običajni mesečni pregled o gibanju državnih finan., in sicer za mesec februar. V letošnjem februarju so znašali dohodki državne administracije 511.2 milijona Din nasproti 566.0 milijona Din v lanskem februarju in 501.1 milijona Din v predlanskem februarju; izdatki pa so znašali 555.1 milijona Din nasproti 594.4 milijona Din v lanskem februarju in 501.6 milijona Din v predlanskem februarju.

Dohodki od neposrednih davkov so v februarju dosegli 193.4 milijona dinarjev (+ 11.9 milijona Din nasproti lanskemu februarju), dohodki od trošarin so znašali 60.6 milijona Din (- 76.9), dohodki od taks 79.0 milijona Din (+ 7.8), dohodki od carin 42.4 milijona Din (- 7.5) in dohodki od monopolov 99.4 milijona Din (- 0.9). Dočim vidimo pri donosu neposrednih davkov povečanje nasproti lanskemu februarju za 11.9 milijona Din (nasproti predlanskemu februarju celo povečanje za 26.4 milijona Din), beleži statistika prav občuten izpadek nasproti lanskemu letu pri trošarinah (v letošnjem januarju so trošarinski dohodki le nebestveno zrasli). To pa je le posledica okolnosti, da so bile lani v februarju povišane važne trošarinske stopnje in so bile na dan uveljavljenja novih trošarinskih stopenj popi-

sane zaloge, na katere so morali imetniki zalog plačati razliko.

Dohodki državnih podjetij so znašali v februarju 236.7 milijona Din (lani v februarju 230.9), izdatki pa 220.6 milijona Din (223.7). Pri tem so dohodki železnic dosegli vsoto 150.4 milijona Din (+ 19.5 milijona Din nasproti lanskemu februarju), dohodki pošte, telegrafa in telefona 30.5 milijona Din (+ 4.3), dohodki rudnikov 18.6 milijona Din (- 4.6) in dohodki gozdov 6.2 milijona Din (- 2.9).

Rezultati za 11 mesecev.

V 11 mesecih proračunskega leta 1934/35 so znašali državni dohodki od neposrednih davkov 2069.3 milijona Din, to je za 104.8 milijona več nego v istem razdobju prejšnjega leta in za 430.5 milijona več nego pred dvema letoma.

Navede slabšem donosu v letošnjem februarju je bil donos trošarin v 11 mese-

Le Riviera
terpentinovo milo
je za nas,
to je odslej
peric naših glas.

IZDELANO NA PODLAGI OLJNEGA OLJA

VAŠA ŽELJA ZA POMLAD

POVRŠNIK, TREČKOT, OBLEKA
MODNE FAZONE, NAJNOVEJŠE BARVE
OD DIN 290.— DALJE PRI

FRAN LUKIČ

LJUBLJANA
STRITARJEVA
ULICA

Domače vesti

Češko-slovaško odlikovanje dr. Jura Hrašovca. Predsednik Jugoslovensko-češko-slovaške lige v Celju, tamonjski odvetnik in zaslužni javni delavec dr. Juro Hrašovec je bil pravkar odlikovan s češko-slovaškim redom belega leva. Čestitamo!

Slovo tajnika bolgarskega poslanstva g. Peceva od Beograda. Te dni bo zapustil Beograd tajnik bolgarskega poslanstva g. Nikola Peceva, ki je preživel v Beogradu več let in je sedaj premeščen v bolgarskem poslanstvu v Ankaru. V Beogradu si je g. Peceva pridobil veliki krog prijateljev, in to zlasti med onimi, ki so se kot prvi zavzeli za zblizanje Jugoslovenov in Bolgarov. S poslanikom g. Kjoseljanom je bil tajnik g. Peceva med prvimi pionirji te vzajemnosti in prijateljstva. Iz Beograda odhaja s velikim zadovoljenjem, da je njegovo delovanje obrodilo tako lepe uspehe.

LOMBERG FILMI

in plošče
BYK-FOTO PAPIRJI

Zastopstvo:
DROGERIJA I. KANC, NEBOTICNIK
DROGERIJA A. KANC, ZIDOVSKA 1

Nacionalna ura radija. Za danes je na programu predavanje dr. Zdenka Verniča o 40letnici pokreta hrvatske napredne mladine. Jutri v ponedeljek pa bo predaval prof. Alojzij Bolhar iz Celja o Antonu Bezenku, ustanovitelju bolgarske stenografije. Prvo predavanje bo oddajala zagrebška, drugo pa ljubljanska radio postaja.

Francoski Institut v Zagrebu bo organiziral tudi leto med šolskimi počitnicami izlet v Francijo s enomesečnim bivanjem v svetovno znanem kopališču Cannesu. Ta izlet je posebno priporočljiv zaradi tega, ker bodo udeleženci lahko praktično izpopolnili svoje znanje francoskega jezika. Za stanovanje, prvotno oskrbo in vse drugo je treba plačati okrog 2900 Din. Vse podrobnejše informacije daje Francoski Institut v Zagrebu, Novinarski dom.

Diplomirani so bili na arhitektskem oddelku tehnične fakultete ljubljanske univerze za inženjerje-arhitekte gospodinja Grasselli Katarina iz Ljubljane in gospodinja Mačus Adolf iz Maribora in Struškaj Tomaž iz St. Vidu nad Ljubljano.

SPOMENIKI

lepi, moderni po nizki ceni pri trvdki
Franjo KUNOVAR
Sv. Križ — Ljubljana
Zahtevajte album.
Telef. 27-87

Iz šolske službe. Ga. Šaršon Friderika (ne Seršon, kakor je bilo napačno navedeno) nastavnica učiteljske šole je premeščena po potrebi službe za nastavnico I. državne dekliške meščanske šole v Ljubljani.

Rektorat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani razpisuje natečaj za izredno profesuro ali docenturo na tehniški fakulteti, in sicer za predmet rudarska merjenja in geofizične metode iskanja sirovin. Prosilci morajo ustrezati pogojem §§ 3 in 4 uradniškega zakona in § 19 zakona o univerzah. Prošnje, opremljene s objavljenimi znanstvenimi spisi ter dokumenti po § 3 zakona o uradnih listih, vložiti najkasneje do 29. maja 1930 na rektoratu univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani.

Akademski pevski zbor bo danes v St. Vidu nad Ljubljano ponovil svoj koncert slovenskih narodnih pesmi. Koncert je namenjen predvsem okolici, ki jim ni bila prej dana prilika, da bi slišali Akademski pevski zbor. Pel se bo kompleten program kot na ljubljanskih koncertih. Koncert se bo vršil v Cerkevemu domu ob 15.30 (po štirih popoldne). Nabavite si hitro vstopnice, ki so v prodaji v trafikah Zakotnik in St. Vidu.

Solskim upraviteljem. Letošnji XV. pomladanski velesejem v Ljubljani bo bogato založen z izdelki naše industrijske in obrtne proizvodnje. Velesejmu bodo priključene še posebne razstave: Prva velika gasilska, gospodinska žena v obrti; domaća volna, perutnina, pišice in kunič. Solskim upraviteljem priporočamo, da privedejo zaneseno jtm mladino na ogled te prireditve in da združijo to ekskurzijo s majniškim izletom svoje šole. Ogled velesejma bo v mladini vzbudil ponos na sposobnost in nastvarjajočo silo domačih ljudi, navdajal bo s zaupanjem v uspeh prihodnje in smotrenege dela. Po drugi strani pa jim bo to, kar bodo videli na velesejmu, mnogo koristilo pri predelavanju učne stvarine v šoli, v pripravi za poznejše v življenju. Za vse šole kakršnekoli vrste znaša vstopnina 2 Din za učenca oziroma učenko.

Jubilejne važne gospodarske šole. V Križevcih proslavljajo danes 75letnico gospodarske šole, ki je bila prvo gospodarsko učilišče na vsem Balkanu. Pred 75 leti je dunajska vlada odobrila ustanovitve gospodarsko-zgodovinske šole v Križevcih. Prva šolska leto se je pričelo 19. novembra 1856. Pozneje je bila šola nekajkrat reorganizirana in leta 1902. je dobila stopnjo višjega gospo-

KOSTUM, PLAŠČ, KOMPLET

ELEGANTNI KROJI, NAJNOVEJŠI VZORCI
OD DIN 250.— DALJE

darskega učnega zavoda. V šolo so se sprejemali samo dijaki s polno srednješolsko izobrazbo. Ta višji gospodarski učni zavod je posloval vse do leta 1919, ko je bila v Zagrebu ustanovljena poljedelska in gozdarska fakulteta vseučilišča. Potem je ostalo v Križevcih samo srednje in nižje gospodarsko učilišče, leta 1930 pa je bila nižja gospodarska šola premeščena v Požego. Gospodarska šola v Križevcih je imela velik pomen in tudi velike zaslugе za narodno gospodarstvo in so izšli iz nje ugledni pionirji naprednega poljedelstva in gozdarstva.

Člani jugos. bolgarskih lig kakor tudi prijatelji bolgar. zblizanja in stenografije se opozarjajo na jutrišnje predavanje (16. aprila) v ljubljanskem radiu. Predava prof. A. Bolhar iz Celja o našem bolgarskemu in stenografu Antonu Bezenku. Predavanje je v nacionalni uri od 19.30 dalje.

Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 30 z dne 13. t. m. objavlja uredbu o priporočilih in hitrejšem postopku pri kazenskih sodiščih, odločbo o zahtevah za raznesilne snovi, zvanjski finančni kontrole, izpovedi, znanjskih tak, uredbu o ustanovitvi zdravstvenih občin na področju dravske banovine in objave banske uprave o pobiranju občinskih davčnin.

Vrnitev muslimanskih romarjev. V Sarajevu so se vrnili večerj pod vodstvom direktorja »Putnika« muslimanskih romarjev, ki so se v februarju odpotovali v Meko in Medino, da bi preživeli tam po prerokovi zapovedi pramnika Kurban bajrama. Nekaj romarjev je zaradi privatnih zadev ostalo v Carigradu, vsi ostali pa so srečni in zdravi prispeli v Sarajevu.

Tragična smrt mlade žene. V Pivlju je umrla od pika strupene kače 23letna soproga inženjerja Karla Fitzeja. Mlada žena se je solinila na vrtu in zaspala. Med spanjem jo je piliša strupena kača, in ker v Pivlju ni bilo mogoče dobiti protistrupa, je nesrečnica umrla, preden so dobili potrebno količino serumu iz Priboja. Pokojnica je bila pred nekaj tedni še v Sarajevu na obisku pri svojih starših in se je prav tedaj ločila od svojih roditeljev. Pri smrti je izražala slutnje neke hude nesreče.

Prva lokomotiva na progi Beograd-Pančevo. Železniška proga Beograd-Pančevo bo začela s rednim prometom 15. avgusta. Večera opoldne so spustili v promet prvo lokomotivo, ki jo je pospravljalo množično občinstvo.

Gledališka senzacija v Zagrebu. Dne 16. t. m. bo v zagrebškem Narodnem gledališču 25. izvedba revije »Kaj nam pa moreja«, ki je bila spisana na podlagi ljubljanskega teksta Nikolaja Pirnata. Pet in dvajseta predstava bo imela ne navadno senzacionalen značaj. Prvo predstavenje je v tem, da bo izvedbo dirigiral sam skladatelj Žiga Hirschler. Drugič: po petju šlagerja »Slatke zagrebačke pucice«, bo objavljena, katera zagrebška gospodinja je bila preko natečaja v dnevniku »Večer« izvoljena za »najslajše zagrebško deklo«. Zmagovalka dobi brezplačno vožnjo II. razreda do Crkvenice in nazaj, osemdnevno brezplačno bivanje v enem izmed dveh najboljših hotelov in še kaj. Tretje presenečenje bo, da bodo tudi med občinstvo delili darove. Dali so jih zastoj na razpolago zagrebški trgovci, vsega skupaj nad 400 predmetov, med njimi nekatere prav dragocene. Te darove bodo med predstavo izžrebali na odru, in sicer po duplikatih prodanih gledaliških vstopnic. Take predstave pač še ni bilo v zagrebškem gledališču in svojevrstna zagrebška revija »Kaj nam pa moreja«, ki je od 31. januarja do danes dosegla rekord 25 predstav, bo proslavila svoj prvi jubilej prav tako svojevrstno.

Sestre Kolašice, delegatke, ki pridejo na glavno skupščino »Kola jugoslovenskih sester« v Ljubljano, opozarjamo, da obiščejo v nedeljo ob 11. razstavo »Sporini na našega kralja Aleksandra«. Opozarjamo jih tudi, da naj se poslužijo ugodnosti tričetrtinske vožnje.

Zaklad so našli tisti, ki so odkrili dobro knjižo. Tako knjiža je Vosses roman »Dva človeka«, ki je doživel v Nemčiji naklado 700.000 izvodov in ki smo ga dobili tudi mi v slovenskem prevodu. Ni ga treba posebej hvaliti, ker je pač malo knjiž, ki bi bile tako popularne, kakor je ta. Ko preiščate, kaj bi podarili svojim dragim za veliko noč, se odločite za roman »Dva človeka«. In najbolj jim boste

ustrešli. Knjiža je vsake večjemu obsegu (368 strani) zelo poceni. Izdaja na finem papirju stane 50 Din. ljudska izdaja v platnu 34 Din, broširana pa 24 Din. Dobi se v vseh knjižarnah, naročila pa sprejema in prijaznosti tudi uredništvo »Domovine« v Ljubljani, Knafljeva ulica 5.

Obsojda bivšega šefa subotiske poštne carinarnice. Pred okrožnim sodiščem v Novem Sadu je dovršena kazenska zadeva, s katero se je sodišče bavilo že polnih 9 let. Na tri leta robije je bil obsojen bivši šef poštne carinarnice v Subotici Ilija Najman, ki je bil obtožen, da je v službi izvršil celo vrsto prevar in falsifikatov, ki so povzročili milijonsko škodo. Najman je bil enkrat že obsojen na 8 let robije, obsodba pa je bila razveljavljena in uvedena nova preiskava. Zadeva pa bo spet prišla pred najvišje sodišče, ker se je državni tožilec pritožil zaradi prenizko odmerjene kazni.

U S N J E

In vse čevljarne potrebščine, dalje veliko izbirno kruponov, boksa, laka, ševroa itd. Zaloga damskih torbic, aktovk, nahrbtnikov, denarnic, potovalnih kovčgov itd. dobite najceneje pri trvdki 3657

FRANCERJAVEC

trgovinska usnja
LJUBLJANA, STARI TRG STEV. 18.

Na debelo! Na drobno!

Strasen zločin v Leskovcu. Na hribu Črni vrh pri Leskovcu so našli kmetje odsekano in na kol nataknjeno glavo premožnega kmeta Nikole Jovića. Sum strasne zločina je padel na kmeta Boro Cvetkovića, ki je bil že star sovražnik umorjenega Jovića. Med preiskavo se je izkazalo, da je morilec pri strasnem delu pomagala hči Nikole Jovića. Hči je ba-

SUKNO ZA OBLEKO BOŠ KUPIL

NAJCENEJŠE PRI
Teokarović
KI JE ZNIZAL CENE DO 40%.
2560

je očeta napadla s sekuro ter ga nekajkrat udarila po glavi, potem je pa Cvetković neopredmetu stari odsekaj glavo. Truplo je zakopal v neki kleti, glavo pa je na Črnem vrhu nataknil na kol. Motivi strasne zločina še niso popolnoma pojasnjeni.

Gozdni požar v Sitarjevcu. V petek popoldne je pričelo goreti v Sitarjevcu, gozdu med Litijo in Smartnom. Dvignil se je visok plamen in v litijski cerkvi so pričeli biti plat svona. Pri gozdnem požaru so se znašli takoj sosedje in pa gasilci, ki so s krampi, lopatami, rovniki in v večjem pogasili požar. V vetrovnem vremenu in suhi hosti je grozilo, da se bo požar močno razširil.

VRBOSKA (na otoku Hvaru)

HOTEL MADEIRA
Najlepši in najmodernejši hotel na dalmatinski plaži. Udoben pension s brezplačnim kopališčem pred hotelom. Popolni pension s vsemi takami Din 60—60 dnevno. Večkratna dnevna zveza s Splitom. 132

Ugotovljena identiteta utopljena. 7. t. m. v obmejni reki Muri v Apačah najdenega utopljena so spoznali za Friderika Tandila, rojenega 21. julija 1908. v Kalobni, okraj Weiz, pristojen je bil v Gradec. V Muro je skočil 17. marca. Pokopan je v Apačah.

ZDRAVILIŠČE

Radio Thermo, Laško
Radioaktivno-termalne kopeli (37,5 C). Naučnikovitejši zdravljenje vseh vrst revmatičnih obolenj, ženskih bolezni, arterioskleroze, itd.

Odprto skozi vse leto.
V predsejju do 15. junija izredno znižane cene. Pavšalna penzija za 10 dni 600.— Din, za dvajset dni Din 1100.— V pavšalni penziji je vračunana soba, štirikrat dnevno prvovrstna hrana, kopeli, zdravniška preiskava in vse takse. Zahtevajte prospekte od uprave zdravilišča. 3611

Močni gospodarski interesi zahtevajo racionalno porabo energije. Skoro v vseh državah obstojajo službeni zavodi, ki preizkušajo, da-li kakovost žarnice v pogledu izkoriščenja svetlobe odgovarja najvišji stopnji tehnike. Večja podjetja in tovarne imajo celo lastne naprave za preizkuševanje, da bi se zavarovali pred škodo, katero bi mogli imeti zaradi uporabe žarnice slabše kakovosti. Pri uporabi nove žarnice z nitko v dvojni vijčnici ima vsako jamstvo, da dobiva za plačani tok maksimalno svetlobe, ki je vobče mogoča. Na vsak način mora biti kakovost žarnice res najboljša. Fabrikacija žarnice prvovrstne kakovosti ni nikakoli čarovnija. Ako je tovarna, ki proizvaja žarnice, opremljena s vsemi najmodernejšimi tehničnimi napravami, ako ne šteti denarja za poskuse v svrhu zboljšanja kakovosti,

ako uporablja res najboljše strovine, ako žarnice pred odposiljanjem podvrže najstrožji kontroli, tedaj tovarna res dela v interesu konsumenta in lahko proizvaja kvaliteto blaga. Zato pa mora vsak kupec žarnice polagati največjo važnost na to, da kupuje le žarnice katerih kakovost je znana in preizkušena.

Sirjenje bolezni žolčnih kamnov. Moderni medicinske statistike kažejo, da se je po vojni znatno zvišalo število ljudi, ki bolehalo zaradi žolčnih kamnov. V Nemčiji je okrog 600.000, na Češkem pa okrog 100.000 takih bolnikov. Ta bolezen je gotovo v zvezi s težkimi pogoji življenja v povojni dobi. Težji primeri se dajo popolnoma ozdraviti samo s odstranitvijo kamnov po operaciji, s zdravilnim dajem »Salvata« pa so doseženi toliki uspehi, da imamo dokaz, kako se medicina od kemikalij vrača spet k prirodnemu rastlinskemu zdravilstvu. Ena od glavnih sestavin »Salvata« je listje bobka, ki raste v Južni Ameriki ter je impregnirano s naravnim karlovarsko soljo. »Salvata« je iznajdba lekarnarja Oliva v Pragi in je tudi pri nas že nekaj let v rabi, ker ga zdravniki čisto predpisujejo.

Važna in vesela vest za vse, ki se ukvarjajo s sportom fotografiranja ali pa se mu hočejo posvetiti, je znižanje cen fotofilmkega materiala in uredba cenovnih aparatov. Svetovna trvdka Kodak je dala na trg najcenejši aparat s znamko Kodak Baby-Brownie. Cena je samo 75 Din in se lahko ta aparat dobi pri vsakem fototgovcu. Format te lepe kamere je 4x6,5 cm, kamera sama pa je elegantna, odlične konstrukcije, preprosta pri ravnanju ter omogoča vsakemu, ki uporablja Kodak ali Pathe filme, odlične posnetke.

Trgovanje z že rabljenimi Champion svečicami. Že nekaj časa prihajajo na trg stare, že rabljene Champion svečice. S čiščenjem kovinskih delov skušajo napraviti stare svečice čimbolj podobne novim. Kupcem se priporoča, da kupujejo Champion svečice samo v znanih originalnih škatlah in da zavrnejo svečice, ki se prodajajo v drugih škatlah ali brez njih. Jasno je, da svečice, ki so bile odvžene, ko so delovale že 15.000 do 80.000 km, ne morejo zadovoljivo izvrševati svoje naloge. Še tako temeljito čiščenje ne more ovreči tega dejstva. Take svečice predstavljajo celo učinkovito nevarnost, ker se je že večkrat zgodilo, da so povzročile s padanjem svojih delov v eksplozivni prostor znatno škodo. Take škode ne more nadomestiti majhen prihranek pri cenah, avtomobilisti in motoristi pa se obvarujejo škode samo, če kupujejo nove svečice v originalnih škatlah.

Najraje vidim, oče, da mi kupiš za pitje knjigo: František Langer »Pos druge čete«. Slovenski mladini priredi Pavel Holček. Knjižo dobiš v knjižarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ulica 3. Cena broširani 48 Din, vezani 62 Din.

Zelo nujno in važno. Vse one, ki so vzorce sprejeli, prosim naj hitro pošljejo naročilo, vzorce, katere nujno potrebujemo za druge stranke, pa nemudoma vrnejo, zakar se v naprej zahvaljujem. Sternecki, Celje.

Eno urco — ona radeneka!
Darujte podporne družstvo slepih, Ljubljana, Pod Trnovo 2-III.

Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in skrobileno perilo v najlepšo izdelavo.
Priporočamo najnovejši Titarjeve velikonice razglednice v narodnem slozu.

Slabotno, slabokrvno in okrevanje potrebne čitatelje opozarjamo, da se zmanjše »Serravallo« kina vino s železom, o katerem se je že preko 10.000 zdravnikov pohvalno izražalo, dobiva v vseh lekarnah.

Iz Ljubljane

Rezervnim oficirjem se sporoča, da se bo vršilo predavanje za rezervne oficirje v oficirskem domu na Taboru jutri v ponedeljek ob pol 21. uri. Ob enem pozivamo vse rezervne poročnike vseh vrst orožja iz Ljubljane in okolice, da se zglasijo v sredo 17. ali v petek 19. t. m. med 17. in 19. v pisarni podpodoba Udr. rez. oficirjev zaradi priobčitve zelo važne zadeve. — Odbor UROH.

Predavanje o praskih gledališčih. Jutri ob 20.15 bo v vrtni dvorani »Zvezdec« že napovedano predavanje režiserja Bratka Krefta o praskih gledališčih. Prireja ga tukajšnja Jugoslovensko-češko-slov. liga v ciklu svojih kulturno-propagandnih predavanj. Režiser in dramatik Kreft je imel ob čiški uprizoritvi svojih »Celjskih grofov« priliko spoznati prasko gledališko življenje in bo nedvomno zanimivo, slišati njegove vtiske. K temu kulturnemu predavanju vabi Jugoslav. -češko-slov. liga vse prijatelje češke in slovanske kulture!

Letošnji koncert najodličnejšega mladinskega zbora Trboveljskega slečoka bo jutri ob 20. v velikih unoniskih dvorani. Zbor si je s svojimi doseganji odličnimi koncertnimi nastopi pridobil toliko iskrenih prijateljev in občudovalcev, da smo prepričani, da bo tudi to pot velika unoniska dvorana popolnoma zasedena. Sedeži po običajnih koncertnih cenah so v prodaji v knjižarni Glasbene Matice. Opozarjamo, da se dolo še sedeži vseh vrst in cen.

Češki pevski zbor v Ljubljani. V soboto 27. t. m. koncertira prvič v Ljubljani češki moški zbor OPUS iz Brna. OPUS je okraščava za celotni naslov Zbor prijateljev umetnega petja. Zbor OPUS priredi te dni celo koncertno turnejo po Jugoslaviji in k sklepu koncertira v Ljub-

Še na veliki petek

opšdan prinese oblike v kemično običenje, barvanje, pisiranje, pranje in svetlolikanje perila izgotovi sigurno do praznikov

TOVARNA JOS. REICH

Ljani. Na zbor, ki uživa v domovini dober sloves, že danes opozarjamo. Vse podrobnosti sledi.

Dame, skrbite za svojo lepoto! Naročite steznike in nedrčke pri I. Salaj, Aleksandrova cesta št. 2-L. 3654

u— Spored VII. javne produkcije dr. konzervatorija, ki bo v torek 16. t. m. ob pol 7. zvečer v Filharmonični dvorani, je naslednji. I. del: 1) Gioardini: Moja si vsa. Orlandini: Draga, tako sem tvoj. Poje Zagar Drago, pri klavirju Vodšek V. 2) Caldara: Arija, Pergolesi: Arieta, poje Rudolf Vida, pri klavirju Menard Pija. II. del: 3) Händel: Sonata v f-duru za violino in klavir. Lebec Roza, Menard Pija. 4) Bach: Preludij in fuga v f-molu. Igra Turšič Ivan, klavir. 5) Bach: Ko hladen večer je nastal, Händel: Ko sanjalo bom večni sen. Poje Petrovič Tena, pri klavirju Osterle Marta. 6) Bach: Kromatična fantazija in fuga za klavir. Igra Hrašovec Silva. 7) Bach: Brandenburgski koncert št. 4 v g-duru za godalni orkester in iz Suite d-dur za godalni orkester. Dirigent prof. L. M. Škerjanec. Prodaja sporedov na podlagi katerih je dovoljen vstop v dvorano se vrši v Matični knjižarni. Posamezni spored stane 2 Din.

Za pomlad se priporoča konfekcija PAULIN

Ljubljana, Kongresni trg 5
z najprijaznejšo postrežbo, najlepšimi modeli, največjo izbiro in najnižjimi cenami

u— Lepaki po izločbah, lepi, po večini skrbno izdelani, delo članov Podmladke Rdečega križa, vabijo občinstvo na akademijo v proslavo dneva Rdečega križa, ki bo danes točno ob 10.30 v Unionsu. Spored je bogat in skrbno pripravljen. Podmladkarji bodo peli, deklamirali, igrali, rajali kot Stari in Ljubitelji mladine, obiščite akademijo. Ne bo vam tal. Vstopnice od 10 Din navzdol v knjižarni Glasbene Matice. I uro pred akademijo dobite vstopnice pri Blagajni v Unionsu.

u— Gospodine! Sigurno vas zanima modren način pranja s »Perlonom«. Vabimo vas, da se udeležite predavanja, ki se vrši v torek, dne 16. t. m. ob 4. popoldne pri Zvezi gospodinj, Ljubljana, Breg št. 8. Mnogo novega se boste naučile. Priredi ga »Celjska milarna d. o. o.«

u— Družba sv. Cirila in Metoda prosi vse mnogostevljive prijatelje in znancev blagopokojnega trnovskega župnika g. Iv. Vrhovnika, da pošljejo vsa privatna pisma, k sio jih od njega prejeli, družbi, ki bi rada zbrala po možnosti to korespondenco, da jo da v svrhu objave v pregled strokovnjaku.

Wögererjeva praška šunka

pitati štajerski kapumi, vse delikatese, dno sertsna in domača vina, največja izbira v delikatesi V. A. JANEŠ, na Aleksandrovi c. Telefon 34-55. 3591

u— Na 31. redni semestrski skupščini Društva slušateljev filozofske fakultete v Ljubljani je bil izvoljen za predsednika tor. Poharaj Ante, cand. phil. Ostali odbor za letni semester 1935 se je konstituiral takole: podpredsednik: Musser Brna, slavistka, tajnik: Sušnik Pavle, klasični filolog, blagajnik: Maček Jože, historik, pisarnik: Brenk France, pedagog, arhivar: Hočevar Marjan, naravoslovec, odborniki: brez mandator: Guštin Ida, geografka, Hronek Ivan, germanist, Krušič Franjo, romanist.

ZOBOZDRAVNIK

DR. JOS. TAVČAR

NEBOTICNIK TELEFON 33-98

ordinira od 24. aprila do 1. septembra

od 7. do 12. in in od 4. do 7.

V četrtih in sobotah popoldne ne ordinira

u— Zveza gospodinj priredi naslednje tečaj: za uporabo ostanov prekaženega mesa 15. ob 15. za okraščevanje tort 24. ob 15. za mesne jedi (angleške, francoske, ruske) 25. ob 15. za tople in mrzle omake 26. ob 15. za tople in mrzle predjed 29. in 30. ob 15. Večerni kuharski tečaj prične 1. maja, šivalni tečaj za perilo 3. maja, večerni šivalni tečaj za oblike 1. maja. Za vse tečaje sprejemamo prijave vsak dan od 16. do 17. ob Bregu 8.

u— Društvo izloženih aranžerjev dravske banovine v Ljubljani poziva pisca večeršnjih novice »Izločeno aranžerstvo«, da se »Izloč« današnjega občnega zbora v Trgovskem domu, kjer dobi odgovor, a društvo zadoščenje.

u— Društvo »Tabor« poziva članstvo, da se polnoštevilno udeleži rednega društvenega občnega zbora, ki bo v ponedeljek 15. t. m. ob pol 8. zvečer v kemični predavalnici na realki.

u— Novo nastudirano francosko komedijo »Lepa pustolovščina« uprizore šentjakobčani drevi ob 20.15. Dejanje se nanasa na mlado nevesto, katero igra pol. Klavtorova in ki pobege svojemu ženinu z drugim tik pred poroko. V ostalih vlogah: Bučarjeva, Černičeva, Grgurevičeva, ter Hanžič, Vizjak, Moser, Mičinski in Urbič. Občinstvo, ki želi preživeti večer v veseljem razpoloženju naj si prekrvni vstopnice od 10 do 12 dopoladne in od 15 do 17. popoldne ter eno uro pred predstavo.

u— Nove orgle pri Sv. Krištofu so gotove. Jutri zvečer ob 20. bodo prvič za javnost zapele na koncertu, h kateremu ste vi lepo vabljani. Kar se tiče glasovne plat, je instrument dokončno izdelan; zunanjsčina pa zaradi prekratnega časa ne bo še popolna, ker ni bilo mogoče vna-

Spomladne površnike

in vsa druga oblačila za gospode in otroke kupite najbolj ugodno v znani specialni trgovini

J. Maček

LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 12

Lepa in vesela je cvetna nedelja

Letos jo navzle mnogim vremenskim nevesenostim zadnjega časa praznujemo sredi svežega brstja in popja. Kupčija s pisanimi butarami onkraj trimostja je bila letos prav živahna, mnogo bolj kakor lani. Saj je ni hiše, ki ne bi potrebovala blagoslovljenega lesa, a majhne butare so ličen okras stanovanjem in javnim lokalom. Kakor je bilo videti zadnje dni, so precej lepih butaric razpeljali tudi v vlaki in avtobusi po deželi. Želimo le po današnjem blagoslovu mnogo sreče v vseh hišah, kjer bo shranjen zegnani les!

S P O R T

Nedeljski sportni program:

III. veliki propagandni table tenis turnir ŽSK za prehodni pokal min. dr. Marušiča v dvorani »Sloge«.

LJUBLJANA: Igrišče Primorja ob 10.: Svoboda: Slavija (prvenstvena); ob 13.30 Primorje, juniorji II.: juniorji Slovana, ob 14.30 Primorje, juniorji I.: Moste, ob 16.: Primorje I.: Amater (Trbovlje).

Igrišče Slovana: ob 14.15: Mars: Jadran; ob 16.: Grafika: Slovan.

Igrišče Korotana ob 16.30: Korotan: Reka.

Igrišče Mladike ob 10.: Mladika: Sloga.

JESENICE: igr. Bratstva ob 15.30: Bratstvo: Korotan (Kranj).

TRBOVLJE: ob 15.30: Retje: Trbovlje. — Zagorje ob 15.30: Svoboda: Zagorje.

CELJE: igr. pri Skalni kleti ob 10.30: Atletiki: Hrastnik, na Glaziji ob 16: Celje: Čakovečki SK.

MARIBOR: igr. Rapida ob 14.45: Rapid: ŽSK.

Otvoritev kolesarskih dirk v Ljubljani

Kolesarska sekcija ŽSK priredi 28. t. m. otvoritveno medklobusko kolesarsko dirko na krožni progi Zg. Šiška - Koseze - Podutik - Dolnice - Glinice - Dravljice - Zg. Šiška (8 km) v dveh skupinah, in sicer juniorska prevozi progo trikrat (24 kilometrov), prvorazredna pa desetkrat (80 km). Začetek ob 14. popoldne. Cilj bo pred »Čarmanovo« restavracijo.

Za juniorje so določena klasifikacijska mesta: 1., 2. in 3. spominske nagrade, 4. in 5. kolajne; za prvorazredne dirkače: 1. pokal, 2., 3. in 4. nagrade, 5., 6. in 7. kolajne. Razdelitev nagrad bo v restavracijskih prostorih, kjer bo tudi sportna zabava.

Za dirkače veljajo določila: Pravico starta ima vsak dirkač s pravilno izdano legitimacijo Jugoslavije za 1935. Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost in se mora strogo ravnati po cestno - policijskih prometnih predpisih. Kolesa morajo biti opremljena s sigurnimi zavorami na sprednjem in zadnjem kolesu, brez katerih bo dirkaču start zavržen. Protesti se morajo vložiti do pol ure po končani dirki prirediteljski komisiji v vlogi 25 Din, ki se v primeru upravičenosti vrnejo. Vpisnina 5 Din, za nahrbtnne številke še 10 Din, ki se po oddaji vrnejo. Dirkači se morajo javiti prirediteljski komisiji najmanj eno uro pred dirko. Vsak dirkač se mora pokoriti komisiji odredbam, nasprotne se od tekmovanja izključijo. Dirka bo ob vsakem vremenu.

Živo je na teniških igriščih Ilirije

Vseh osem igrišč je prekopenih, pesek zrhljan in presejan, ter ponovno posut. Odbor se je potrudil, da čim boljše preureit dosejanja bela igrišča v rdeča. Prednosti takšnega igrišča so: obutev se ne kvari, prav tako obleka, žoge in raket, po dežju ne hitro more igrati, ker se igrišča kmalu posuše. Pravilna igra je zaradi finega peska zelo olajšana, kar igralci, ki so prej igrali na belih igriščih z grobim peskom dobro vedo.

Zanimanje za letošnjo sezono je veliko in odbor bo lažje izvedel še nadaljnji obsežni program. Rdeči material za igrišča je že na potu in upamo, da bomo za velikončne praznike že lahko otvorili živahna igrišča pod Čekinovim gradom. Z novo važno sportno pridobitvijo bo naš bel sport mnogo pridobil posledice se bodo kmalu pokazale pred vsem pri mladini. Priznani domači in inozemski sportniki, ki so se doslej izogibali naših teniških igrišč, bodo gotovo poslej raje posekali Ljubljano.

Kn.

Službene objave LNP

(Nadaljevanje s seje p. o. 10. t. m.) Verificiranje se s pravom tajošnjega nastopa za Soro, Škofja Loka Reček Stanko, Masterl Marjan, Perko Pavel, Sušnik Anton; za Rudar, Hrastnik Pogačnik Ernest; s pravom nastopa 20. aprila za Svoboda, Maribor Novak Franjo; za Korotan, Ljubljana Hribar Jože; za Retje, Trbovlje Ovnik Leopold; za Disk, Domžale Boljka Ivan, Pirc Alfonz, Schumet Karol; za Mars, Ljubljana Tomšič Ivan; za Slavijo, Ljubljana Kotušek Ciril, Košak Stane; za Maribor Kraiger Henrik. — S pravom nastopa 20. aprila za mednarodno, 10. julija za prijateljske in 10. oktobra za prvenstvene tekme se verificira za Zvezničarja Franci Bruno. Pozivata se Jadran in Maribor, da pošljeta do prihodnje seje izkaznice za odjavo za igralca Tomšiča Ivana in Franci Bruno.

Kazenskemu odboru se predajo: Goršek Stanko, Atletiki, zaradi prestopa na prvenstveni tekmi 7. t. m. v Celju: Presker Alojz, Krški SK., zaradi prestopa na prvenstveni tekmi 7. t. m. v Krškem: Habit Josip, Skof Edvard, oba Zvezničarji in Marčinko Franc, Rapid, zaradi prestopa na prvenstveni tekmi rezerv 31. mar-

ca v Mariboru; Takáč Stjepan, Čakovečki SK zaradi prestopa na prijateljski tekmi 31. marca v Murski Soboti; Trobec Josip, Richter Rihard, oba Sloga, Ljubljana, zaradi prestopa na prvenstveni tekmi 24. marca v Ljubljani in član Sloge, Kosce Ivan, zaradi prestopa na isti tekmi; Znidaršič Stane, Svoboda, Ljubljana, in Uršič Franc, Korotan, Ljubljana, zaradi prestopa na prvenstveni tekmi 24. marca v Ljubljani; Ogris Viktor, Gorenjec, in Volbank Karel, Sora, zaradi prestopa na prvenstveni tekmi 24. marca v Škofji Loki; Očepek Franc, Drole Franc, oba Hrastnik, zaradi prestopa na prijateljski tekmi 24. marca v Celju; Presker Alojz, Krški SK in Vrečko Karel, Laško, zaradi prestopa na prvenstveni tekmi 24. marca v Krškem; s takojšnjim suspenzom igralec Kuraš Rudi, Trbovlje, zaradi prestopa proti »S. Arharju na tekmi 7. t. m. v Trbovlju.

Upravnemu odboru se preda Dobrna, Trbovlje, ker ni oddala postavne moštva na predpisani tiskovini pri prijateljski tekmi 31. marca v Litiji. — Protest Trbovlja proti verificiranju prvenstvene tekme z Amaterjem 7. t. m. se odstopi SO v izjavo.

Gradjanski SK Čakovec naj poskrbi pri prvenstvenih tekmah v Čakovcu za varnostno stražo.

Vzamejo se na znanje dopisi: SK Ptuj št. 195/16. — JNS br. K. 178. — PSK Drava, Ptuj in Gradjanski SK Čakovec, oba ob 9. aprila in zapisniki OO Trbovlje, Celje in Maribor ob 8. aprila.

Na formulirjih za postavno moštva pri tekmi morajo klubi navesti ime in priimek igralca. Drugeče kazni.

Verificirajo se prvenstvene tekme: Svoboda: Maribor 4:2, Hermes: Maribor 7:1, Zvezničar: Rapid 4:2, Zvezničar: Maribor 2:0, Svoboda: Čakovečki 3:3, Ilirija: Zvezničar 1:1, Domžale: Disk 4:2, Zalog: Domžale 3:2, Reka: Grafika 2:0, Mars: Mladika 9:0, Korotan: Slovan 1:1, Svoboda: Grafika 1:1, Reka: Jadran 2:0, Sloga: Slavija 8:1, Korotan: Sora 10:1, Jadran: Slavija 4:0, Jugoslavija: Soštanj 5:1, Drava: Ptuj 3:1, Olimp: Soštanj 3:1, Gradjanski: SK Ptuj 4:0, Sloga: Slovan 3:3, Svoboda, Ljubljana: Korotan 3:0, Krški SK: Laško 2:2. — Tajnik II. Novak.

Službeno iz LNP. Po sporazumu je prvenstvena tekma Korotan: Reka preložena na 16.30 na igrišču Korotana, na kar se obveščata določeni sodnik in službojuči odbornik. — Odborniško službo na igrišču Slovana bo vršil g. Novak. — Tajnik II.

Službeno iz poudarja JSZS (seja u. o. 11. t. m.). Po sklepu saveznega u. o. prevzame delegiranje lahkoatletskih sodnikov poudarja u. o. odbor, dokler se ne osnuje samostojni sodniški zbor pri JSZS odn. pri poudarja. Sodnike se obvešti tem potom s posebno okrožnico. TKD Ateni se potrjuje vrnitev pokalov za poudarja drž. cross-country prvenstvo. Na znanje se vzamejo prijave tekme Ilirija: Korotan, Ilirija: Atena in Ilirija: Gorenjec. Prvenstvena tekma Ilirija: Korotan je odgojena, ker se udeležijo Ilirija ta dan drž. country prvenstva v Zagrebu. Ker se kluba Gorenjec: Atena nista sporazumela za sodnika, se delegira za to tekmo ss. Jurman. Sklene se uvesti obširno propagando za razširjenje hazenskega sporta, posebno na deželi. — Verificirata se cross-country teka za prvenstvo poudarja 1934 in 1935. Prvak je Ilirija; prvakinja leta 1934. Zaje Slavica, za leto 1935 Papež Darinka (obe Ilirija).

Smuk s Triglava. JZSS razpisuje 28. aprila tekmo v smuku z vrha Rži v dolino Krme. Tekmovanje je po pravilih JZSS, za vse tekmovalce, verificirane pri JZSS. Prijavite se na saveznih tekmovalnih prijavnicah najkasneje do 24. t. m. na JZSS v Ljubljani. 24. t. m. ob 18.00 zbiranje v savezni pisarni. Naknadne prijave ali tekmovalje izven konkurence ni dopustno. Tekmovalci se javijo v nedeljo ob 10. na

startu vrh Rži nad Staničovo kočjo. Za prtljago bodo nosači, prijavitelje teže prtljage do 27. t. m. opoldne Sm. k. Dovje-Mojstrana. Zmagovalec prejme darilo in diplomu, drugi in tretji diplomu, umetniško delo umetnika Hodnika. Objava rezultatov in razdelitev nagrad bo 28. t. m. v hotelu Triglav v Mojstrani. Z ozirom na težko tekmovalno progno prosmo klube, da prijaviijo samo najboljše svoje tekmovalce. Za prenočišče se prijaviijo do 24. t. m. Sm. K. Dovje-Mojstrana, ki bo preskrbel stanovanje v Staničevi koči ali na Kredarici. Prireditelj vodi tehnični odsek JZSS in Sm. K. Dovje-Mojstrana.

Iz mariborskega ZSP. Konstituiral se je odbor: predsednik Gnuš Miloš, I. podpredsednik dr. Lutman Stane, II. podpredsednik Voglar Tedi, tajnik Vetrhih Franjo, II. tajnik Cvrtm Otmar, blagajnik Golubović Vjekoslav, teh. vodja Bureš Metod, gospodar Kebrič Franjo, načelnik zdravniškega oddelka dr. Lutman, vojaška delegacija kap. Vrbavac Aleksander in por. Dolenc Cveti. Smuka na Peči. Okrog Uletove kočje in Kordeževe glave je še prava zima. Smučarji so navdušeni na našem planinskem solncu. Prijave so številne, zato si rezervirajte prenočišča na Peči, če hočete prebiti velikonočne praznike v lepi zimski naravi vrh Pece.

Zbor sodnikov JLAS. Stafetni tek Kranj — Ljubljana je odpovedan.

SK Reka. Z ozirom na službene objave se pozivajo igralci I. moštva, da bodo danes ob 16. zanesljivo na Rakovniku! Rezerva prav tako. (Jaka, Korji, Bojan Z.) Juniorji igrajo ob 10. istotam.

SK Mars. Prvo moštvo danes ob 13.45 na igrišču Slovana, rez. Miloš. Rezerva igra predtekmo ob 12.30, rez. Mihelič. Kdor nima opreme, naj jo dvigne popoldne. Blagajna Vrhovce ob 13., reditelji Strah, Herman, Ernst, Igo.

SK Grafika. Rezervno moštvo igra predtekmo ob 13. uri popoldne. Moštvo naj bo v garderobi ob 12.30.

SK Slovan. Moštvi določeni za tekmi ob 9. in 16. naj bodo pol ure prej na igrišču.

SK Svoboda, Ljubljana. Igralci, ki imajo opremo doma, naj jo sigurno prinesejo do 8. zvečer na igrišče. Rezerva igra ob 8.30 z Jadranom, I. moštvo pa ob 10. prvenstveno tekmo.

SK Jadran. Danes točno ob 13.30 naj bodo pred kavarno Evropo juniorji, določeni za tekmo v St. Vidu.

SK Slavija. Ob 9. naj bo na igrišču Primorja I. moštvo, igramo s Svobodo. Reditelji točno. Rezervno moštvo naj se zgleda na tekmi, zaradi popoldanske tekme.

J. A. S. O. Se je čas za udeležbo natečaja za klubov znak. Podrobnosti na društveni deski. Zadnji termin 15. t. m. do 18. pri vratarju na univerzi. Do praznikov se bodo razdelile nagrade. Osnutki bodo pregledani v terek ali sredo.

Iz življenja na deželi

BEVKE. V nedeljo 7. t. m. je priredila gospodinjstvo-nadaljevalna šola v Bevkah v Gasilskem domu svojo zaključno slovesnost. Program je obsegal: deklamacijo »Moj dom«, govor »Dobra gospodinja«, šaljiv prizor s planin »Planšarica« in štridejanko »Svojejavna Minka«. Vse točke programa so izvedle gojenke prav srečno. Posetniki, ki so napolnili Gasilski dom, so nagradili trud vseh sodelujočih z živahnim pritjevanjem. Prireditelj je posetil med drugimi tudi predsednik vrhniške občine g. Stanko Hočevar z gospo. Daroval je gospodinjstvo-nadaljevalni šoli 300 Din, za kar mu vodstvo izreka iskreno zahvalo. BLEJ. Zvočni kino Blej predvaja danes ob pol 16. in ob 20. velefilm »Zvezda Valencije«. Predigra nov Paramountov tehnik.

BRASLOVCE. Dne 26. marca se je vršil občni zbor tuk. str. družine, na katerem je bil izvoljen nov odbor. Predsednik je Plaskan Jože. Poročilo predsednika je bilo nad vse ugodno, saj si je družina v tekočem letu postavila novo strelsko uito in znasajo vsi dolgov komaj 500 Din. Sosednjim društvom je odbor dovolil, da se smejo vezhati na tem strelšču. Svojo iskreno zahvalo pa je občni zbor izrekel g. Vrankoviču, ki je dal zastoj na razlagoprostor za grubobran, g. Plaskanu za zemljišče, kjer stoji uta in za vse druge dobrote Plaskanove hiše, nadalje velikemu podporniku družine direktorju g. E. Eftokskemu, ki nas je vedno z večjimi denarnimi zneski podprl, da smo lahko uređili strelšče. Naša želja je, da nam ostanejo tudi v naprej tako naklonjeni. — Trški odbor je sklenil preurediti sejmšišče in ga posaditi z jablanami. Hvalevredna ideja, ki bo dala temu prostoru lepše lice, a vendar bi bilo tudi potrebno, da bi se okna ob cesti okrasila s cvetjem lončnic. Lice trga bi mnogo pridobilo, le dobre volje je treba. — V samarjanski tečaj, ki se vrši ob torkih in petkih v narodni šoli, se je vpisalo 34 tečajnikov. Pač znak, da je bil tečaj potreben in zaželen. Obrtno društvo za Braslovce—Polzelo bo pa priredilo po Veliki noči knjigovodski tečaj za obrtnike.

DVOR PRI ŽUZEMBERKU. Tudi pri nas smo v nedeljo posadili lipo v spomin blagopokojnemu kralju. Izbrali smo za to najlepši prostor sredi vasi na križišču cest. Saditve se je udeležilo mnogobrojno občinstvo in šolska mladina z učiteljstvom. Pod lipo smo v steklenici vložili pergamentno spominsko listino ter ji priložili sliko Nj. Vel. kralja Aleksandra in Petra II., sliko dvora in sedanjege obč. odbora. Slavnosti primerne nagovore sta imela župan Josip Kovač in šolski upravitelj Ciril Dequal. Eno nedeljo prej se je slična slovesnost izvršila v Ajdovcu, ki pripada isti občini. Tudi tu se je posadila lipo na najlepšem prostoru pred cerkvijo. Slavnosti se je udeležilo zelo mnogo ljudstva s šolsko mladino in učiteljstvom. Lipo je blagoslovil domači župnik g. Zust, govorila pa sta g. župan Kovač in g. upravitelj Dequal. RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes ob 20. uri Foxov film »Slasti življenja«. Za dodatek nov zvočni tehnik. Popoldanska kino-predstava zaradi koncerta Trboveljskih slavkov odpade.

SV. ROK OB SOTLI. Lepa spominska svečanost se je vršila preteklo nedeljo pri Sv. Roku ob Sotli. Ta od prometnih središč oddaljena naselbina z zelo revnim prebivalstvom se je ena prvih oddaljila spomenu Viteškega kralja Uedinitelja. Mladi jadranski stražarji so po parih zbrali potrebni znesek, da se je mogla nabaviti plošča iz črnega marmorja z državnim grbom in spominskim besedilom. Po cerkvenem opravilu se je narod zgnil pred šolsko poslopje, kjer je ob glavnem vhodu plošča vzidana. Posebno lepo je bilo vide-

ti skupino učencev kmetisko-nadaljevalne šole in njihovo vzorno vedenje. Domačine in povabljene goste je pozdravil domači šolski upravitelj g. Sotošek, o življenju in smrti velikega pokojnika je govoril gospod Stefanciosa, šolski upravitelj z Dončke gore, ploščo pa je odkril sreski šolski nadzornik g. Tone Fink in pri tem s primernim nagovorom navduševal navzočo državljanstvo sknost v smislu oporo ke velikega pokojnika. Z deklamacije učence Baumana in petjem himne je bila preprosta, vendar presrečna slovesnost zaključena.

Na 600 let stari kmetiji v Zasavju

Litija, 12. aprila
Lipavčeva kmetija na Boltiji v Zasavju daleč na okrog nima vrstnice. Stoji že 600 let. V Valvazorju je zadaj za ponovskim gradom naslikana kmečka pristava, ki jo učeni mož z Bogenšperka označuje: Walthoff. V davnih letih je bila ta ponosna stavba po vsej gotovosti graščinska pristava. Tod okrog so imenitni pašniki, zlasti na Ovčjem hribu, in tu so grajski tlačani pasli drobnoico za mize ponovske gospode. Slika poslopja sama pričuje, da je bila domačija zgrajena pred 600 leti. Stolpič na vogalu je iz tistih dob, ko se je pričela gotika umikati renesansi. Prav taki stolpiči so na Ljubljanskem gradu. Niti okrog Ponovič, niti okrog Lipavčevine ni kamnoloma, ki bi dajal kamenite sklade, kakršni so v Lipavčevi zgradbi. Vse to kamenje so morali ponoviski tlačani dopremiti iz oddaljenih Vač.

Današnja Bolja ima samo dva gospodarja: Boltijana in Lipavca. Vendar jo vlečejo poslednje čase sem in tja. Spadala je pod občino Konj, potem je prišla pod Litijo. Ob zadnji komasaciji so jo prisodili Vačam. Zdjaj si oba boltijska gospodarja brusita pete, da bi prišla spet pod Litijo. Majhno naselje pa ima tako pisano kroniko, kakor le malokateri naš drug kraj v Zasavju. Turki so se podili tod, učeni škofje so hodili mimo na vizitacije k fari na Vač in so sprejemali deputacije Svetogorcev, ki so silili izpod nevesenih vaških župnikov v lastno župnijo. Pred stoletjem so na Lipavčevini živeli Bebrovi. Sinovi Jože, Martinač in Blaže so bili vsi izredno nadarjeni. Nihče izmed njih ni pokukal v šole, pa so se ukaželnji fantje sami navadili čitanja in pisanja. Jožeta so po vojaški službi do-

Priznanje naši živilski industriji

Kadar govorimo o napredku naše živilske industrije, ne moremo prezreti trdke Urbas nasl. v Komenskega ulici, znane tudi v inozemstvu. Naša klobasičarska obrt ima lepo tradicijo, zakaj kranjske klobase so zaslovale že pred 70 leti celo v tujini. Številni potniki, ki so prihajali na Kranjsko, so zanesli glas o izvršnih kranjskih klobasah v širni svet, kar je tudi zaslug te trdke, ki je vedno znala širiti sloves

svojih mesnih izdelkov z njihovo nenadkriljivo kvaliteto. To povsem dokazujejo velika odlikovanja, ki jih je inozemstvo nedavno prisodilo trdki in ki so tudi laslavo priznanje naši živilski industriji.

Na londonski razstavi so bile odlikovane klobase trdke Marije Urbas, ki je njen naslednik, odnosno lastnik že več let gospod Fr. Urlep, s priznanji: Grand Cup ad honorem, Grand Prix in Gold Medal. To mora veseliti slehernega prijatelja naše solidne obrti in ponosni smo na visoko stopnjo te panoge naše mesne industrije. Razumljivo je, da znajo Ljubljancani primeren ceniti izdelke te vsestransko rečne trdke, posebno jih pa bo še veselilo, da je tudi inozemstvo dalo največje priznanje izdelkom, ki uživajo upravičen sloves.

85 let Bevkove majke

Litija, 13. aprila.
Gospo Helena Bevkovo štejemo med najstarejše in najuglednejše Litijanke. Njubi bo praznovala 85letnico rojstva. Kljub visokim letom pa je še vedno vedrega obraza in pri krepkem zdravju. Rojena Tura je po očetu Italijanka, po materi Nemka, vendar pa naša. Kakor njena sestra, gospa Terezija Svetčeva, je še vedno aktivna in

marljiva članica naše šolske družbe in zdaj že poteka 45 let, odkar se udeležuje v narodnih društvih.

deli »žolnirjem«, ki so pred 100 leti merili najprej ponovske grunte, potem pa še pot za današnje železnice skozi Zasavje. Nekaj nemščine se je bil naučil pri vojakih, še bolj se je v njej izpopolnil pri »žolnirjih«, pri katerih se je tudi naučil risanja in uporabe raznovrstnih barvil in kemikalij. V skritem kletnem prostoru je potem uredil delavnico, kjer je delal denar. Ta prostor je še danes dobro ohranjen in si ga rad ogleda vsak izletnik. Spomin na izredno uspešnega ponarejevalca denarja je tudi še ves živ. Skubic, današnji 80 letni lastnik Lipavčevine, je bil posestvo kupil na dražbi od avstrijskega erarja. Še pomni, kako so cesarski zasedovalci Jožeta, ki se jim je neverjetno spretno skrival po Boltiji, Ljubeku poljskih hribov in vseh skritih zasavskih kotičkih. S svojimi pomočniki je izdelal toliko denarja, da so ga imeli vsi njegovi zavezniki dovolj. Zato so ga tako radi skrivali pred beriči. Neko hudo zimo ko se ni več mogel skrivati po samotni šupah, so ga le zajeli in odgnali na Ljubljanski grad. Za tiste čase je bil Bebrov proces velikanski dogodek. Pred sodnika je moralo skoraj 100 prič samo iz Zasavja. Pa ni hotel nihče ničesar vedeti. Sa obseliti ga ne morejo, so dejali, in Jože bo slej ali prej spet trosil denar. Pa je bil Jože obsojen na 20 let ječe. Iz zapora pa je rešila šele amnestija, ki jo je lastnoročno podpisal cesar, ko je pred 4 leti prišel gledat ljubljanske ruševine pri potresu. Postaran, ves skrušen je stopil Beber v svobodo. Grunta ni imel več ljudje so se ga ogibali. Siromašni brezdelec se je potikal po Zasavju, le redki kdo mu je postal prijatelj. Na majhni, ki jih je svojčas zalagal Bebe z denarjem, da so si dokupili zemljo in dvignili domove, je žel le nehalnost. —

Bebrova domačija še stoji čvrsto in ponosno. Brajda jo opleta, rožmarin po zdravilja z okna. Ko se razgleda izpre 600 letne kmečke palače, te pozdravi vsi zasavski očanci: Kum in Zombah, Raviše, Tirna, Cvetič, pa še dolga vrsta sedov. Tudi proti Ljubljani se odpir svet, pozdravljajo te Sv. Miklavž, Cielc Smarna gora. Izletniki, ki jih vodi pot Sv. Gore proti Litiji, si radi ogledujejo ponosno stavbo, važen pomnik v naši kmečkem stavbarstvu. —nč—

SOKOL

Prosvetni dan v Mengšu

Kamnško prosvetno okrožje priredi danes v dvorani Sokolskega doma v Mengšu svoj II. prosvetni dan, na katerem se delujejo vse okrožne edince. V nedeljo o 13. je zbor društvenih in četnih prosvetateljev in vodnikov nastopajočih oddelkov, o 14. skupna pevška vaja za pesmi, ki ji pojejo združeni pevski zbori, ob 15.30 koncert s sledečim sporedom: Paščan: Sokolski pozdrav, pojejo združeni pevski zbori, nagovor br. okrožnega prosvetarja, Bož prave, pojejo združeni pevski zbori, Ms rinkovič: Na Adriju, Adamič, Završki far tie, moški zbor Kamnik, Pinžgar: Verigti I. dejanje, izvajata četa Krašnja, Hubad Bratci veseli, Ocvirk: Igraj kolo, meša zbor Domžale, Zavrtnik: Sanje, poje de ca z Doba, Bajuk: Ko bi jaz vedela, Vo dopivec: Kadar zora, mešan zbor, Jenko Vračara, mešan zbor s spremljevanjem klavirja, mešan zbor iz Trznja, Volarič: Sok van na dan, Jereb: Pričakovanje, Vodopivec: Boter polj, Adamič: Vsi so prihajali mešan zbor Moravče, Brbek: Zamorski glas, Adamič: Jurjevanje, Pregelj: An gelček varuh moj, mladinski zbor Komenda, Adamič: Vasovalec, Hajdrin: Po okom, Vogrič: Lahko noč, izvajata kvar tet iz Radomelj, Vojnovič: Smrt majke Ju govčev, Mengča, Hej Slovani, pojejo združeni pevski zbori. Vse sokolsko članstvo in cenjeno občinstvo je vjudno vabljeno na zanimivo prosvetno prireditev, na katero bodo edince pokazale sadove prosvetnega dela. Prireditelj se prične točno ob 15.30 zato naj bratje prosvetarji in voditelji na stopajočih skrbijo, da bodo sami in na stopajoči pravočasno na mestu.

Sokolska četa Kozarje. Dramski odsek sokolske čete gostuje danes ob pol 16. v Sokolskem domu s spicarjevo veseligrjo »Svojejavčevke« v režiji br. Tineta Pavlovčiča. Sokolsko članstvo in občinstvo vjudno vabljeno! Zdravo!

V Sokolskem domu na Viki priredi danes ob pol 16. pomaček Rdečega križa akademijo s pestrnim sporedom. Ker je isti dobiček namenjen v dobrodelne namene, pričakujemo obilne udeležbe.

Poziv ljubljanskim in okoliškim edincam! Vse bratske edince iz Ljubljane in okolice opozarja sokolska župa, naj si ogledajo razstavo spominov na našega kralja-mučenika. Dogovorno s prireditelnim odborom je za člane, ki se legitimirajo s sokolsko legitimacijo, znižana vstopnina na 3 Din, za narasčaj in deco, ki si ogleda razstavo v skupinah, pa po 1 Din za osebo. Razstava je tako lepa in poučna, njen namen in pomen tako vzvišen, da je dolžnost vsakega Sokola, da jo poseti in s tem dopomore tudi zgraditvi spomenika našemu velikemu kralju!

Sokol Gor. Logatec priredi danes popoldne predavanje o temi: Današnja Evropa. Predava predavatelj ZKD g. dr. Jug Stanko.

Sokol Vrhnika priredi jutri ob 20. predavanje o koroških Slovencih z diapozitivni. Predava predavatelj ZKD g. Vekoslav Bučar.

Kraljestvo mode

Moderni kostumi

Odkar smo žene zopet cenili uporabnost in okusno eleganco kostumov, skriti moda s vedno večjo vlogo v našem življenju. Zanimive modele te vrste. Že davno so se modni krogi otresli ozkostranskega pravila, da zaslužijo ime kostuma le zveza jopice s krilom in zato imamo danes poleg tradicionalnih modelov tudi kostume, ki sestojijo iz krila in kupa, iz obleke in paletoja ter iz obleke in kratke jopice. Tako je modnemu ustvarjanju podana večja možnost izživljanja, moda pa se je zopet enkrat izognila nevarnosti, da postane enolična.

Tudi pri izbiri tvoriva zavrta nova moda enoličnost in priporoča značilna, danih novih blaga, ki odgovarjajo svojstvenosti nositeljice. Seveda bi bilo pretiravanje značilnosti v kvar pravi eleganci, kar velja zlasti za sportna in promenačna oblačila, vendar pa s nekaj dobre volje in dobrega okusa prav lahko najdemo tisto

Nežno belino kože ohranimo, če izberemo pravilno sredstvo za njeno nego. Krema Leodor to odlično maščobno sredstvo, daje koži ono nežno belino mladostne svežosti in lepote, katero si želijo gospe in dekleta. Ta krema pomaga s svojo pravilno razdeljeno množico glicerina prav izvrstno tudi tedaj, ko so roke suhe in razpokane. TUBE po Din. 10.— in po Din. 15.— dobite povsod, kjer prodajajo proizvode Chlorodont.

Plašč za vsakogar

nam pride najbolj prav spomladi, ko se vreme nepričakovano menja. Seveda mora biti tak plašč tudi kar se da enostavno ukrojen, da nam lahko rabi ne le ob vsa-

kem vremenu, temveč tudi ob vsaki priložnosti. Dvojni niz gumbov se navzdol zadržuje in tako poudarja široko ramen in ozko bokov, široki, vodoravno ukrojeni reverji so grobo prešiti, prav kakor rob plašča. Živobarbeni klobuk in enaka ovratna ruta se lepo podata temu plašču, ki je seveda ukrojen iz tvoriva nevtralne barve.

Baby ovratnik

je ljubka novost na modernih bluzah. Ovratnik je izdelan iz svetlega pralnega tvoriva in sliči podbradnikom za dojenč-

ke. Okrasimo ga z lahkim, zobčastim vezanjem, ki ga ponovimo na manjših kratkih rokavov. Vratni izrez zaključimo s temno penjujo.

govarja zvončasta širina spodnjega dela krila, kar povzroči, da se sde boki posebno vitki (predzadnja slika).

Vse našo pozornost zaslužijo novi kostumi iz vzorčastih svil, ki jih je moda v kroju prilagodila lahkotnosti tvoriva in so zato bolj graciozno in ljubko izdelani, kakor vsi ostali, letos moderni kostumi. Z zvončastim volanom obrobljeno ozko krilo odgovarja s enakim obrokom opremljeni jopici, ki daje s serpentinastim ovratnikom in napol dolgimi rokavi kostumu videz poldanske obleke (zadnja slika).

Zdravniška posvetovalnica

N. J. K. Pravito, da ste si pretegnili kite v zapetuju. Obešanje s Röntgenovimi žarki nič ne zaleže, opisane težave po taki poškodbi trajajo več mesece in več. Svetujemo Vam kopanje prizadete roke v vroči vodi, s dodatkom malo kuhinjske soli ali pa v iscedku hrastovega lubja. Nato si masirajte zapetostje s kafriinim mazilom ali francoskim žganjem. To delajte dnevno in vztrajno. — Z. O. Lj. Vaše težave ne izvirajo iz pomladanskih sprememb, marveč jim je vzrok po vsej verjetnosti v obolenju žolčnega mehurja. Točno ugotoviti more to le zdravnik na podlagi natančne telesne preiskave in analize urina, da se na ta način izloči obolenje ledvic. Zaradi tega se ne plašite enkratnih stroškov, da Vam ne nastanejo kasnejše večji. — T. T. St. Opisano stanje je posledica sprememb v organizmu, ki so nastale v ledvi zaradi pila t. j. v ledvi sprememb v jajčnikih. Zdravljenje se mora ravnati po tem. Priporočamo organske ekstrakte iz jajčnikov za notranjo uporabo ali pa v obliki injekcij kot vročino zdravljenje. Kožo je treba mazati in to najboljše s indiferentnimi mazili kot n. pr. Zink pasta i. dr. Jako dobro učinkuje tudi obsevanje z višinskimi soncem. Sami seveda tega ne morete storiti, zato se zapajete svojemu zdravniku. Zdravljenje pa traja seveda dolgo časa. — Z. M. P. V Vašem primeru je jecanje posledica preostanega straha, torej duševna reakcija otroka. Ta nedostatek se da popolnoma odpraviti s potrpežljivostjo in ljubeznivo nego. Čim opazite, da deček iclja, ga prekinite in naj Vam dotične besede ali stavke ponovi počasi event. tudi zlogoma.

Preko 10.000
zdravniških
priznanj!

Serravallo

Kina - vino
z železom

ZA OKREPITEV SLABOTNIH SLABOKRVNIH IN REKONVALESCENTOV

IZVRSTEN OKUS

Dobiva se v vseh lekarnah po sledečih cenah:

Litraka steklenica Din 77.—, politraka Din 48.—, četrtlitraka Din 32.—.

Reg. Sp. br. 8390 od 24. febr. 1928.

Nato strogo pazite, da ne bo hitel pri govorjenju. Tako ga bošte prej ali slej zopet odvadili jecanja. Stvar zahteva, kot omenjeno potrpljenje in doslednost. Pazite tudi, da ne pride v družbo kakoga drugega jecjača. Glede nosu pa tole: Verjetno ima povečane nosne školjke, kar je treba čim prej ugotoviti z zdravniškim pregledom. — J. P. Z. Težave, ki jih navajate pod točko 1. so posledica neznatne anomalije na koži. Pod točko 2. V sled tega nedostatk zadržuje sekret pod kožo, ki se razkroja in podraži sluznico. Ta razkrojena masa pa tvori ugodno hranilno tlo za razne klice, ki potem izkazujejo kataralične spremembe na sluznici. Odtod vse te težave. Znebili se boste te nadloge le z operacijo, ki je prav neznatna, obenem pa edini uspešni ukrep, ki se izvrši kar ambulantno. — 3. Priporočamo Vam masazo lasišča s kakšnim laznim oljem, trdo šketo za lase in obsevanje z višinskim soncem. Preved uspeha pa ne smete pričakovati. Zoper plešo še ni sredstva. — M. A. — Vaše težave so res neprijetne, vendar niso nevarne. Ne uživajte alkoholnih pijač, pristne kave, kisle vode, mastnih jedi ter začimb (poper, cimet, paprika itd.). Uživanje sadija Vam ne bo škodovalo, vendar mora biti zmerno. Zvečer vzemite brom ali kak njegov preparat. Priporočljivo je kopanje v topli vodi s ocedkom hrastovega lubja ali mladim smrečjim pogankom, če že ne morete v kako termalno kopališče. Najvažnejše pri tem pa je, da odvrnete svojo pozornost od trebuha, kar najhujše dosežete z smernim udejstvovanjem v športu. Predvsem pa imejte trdno voljo in bodite pripravljeni, da boste ozdraveli. — S. R. C. Vzroki za razširjenost kožnih žilic so jako različni in vsled tega je različno tudi zdravljenje. V Vašem primeru je pač najbolj verjetno, da so nastopile po udarcu na nos spremembe v medsebojni legi kosti, kar otežkoča odtok krvi iz kožnih žilic, ki so se tekom časa razširile. Poiščite specialista za bolezni nosa, da ugotovi vzrok tej spremembi. — F. N. R. Z. Bolezen Vaše hčere je živčne narave. Vendar je opis pre malo izčrpen, da se ugotovi diagnoza na njegovi podlagi. Čimprej poiščite specialista za živčne bolezni ali pa jo dajte na živčni oddelek kake bolnišnice, da se uvede potrebno zdravljenje. Odlašati pa ne smete, da se ne pojavijo še duševne motnje ali spremembe. Bolnica spade brezpogojno pod zdravniško nadzorstvo in oskrbo.

DOBRNA PRI CELJU
Je odlično zdravilišče za srčne, živčne in ženske bolezni, počitka potrebne!
Od 15. aprila do 30. junija in od 1. septembra do 31. oktobra dvajsetdnevno pašalno zdravljenje (avtobusna vožnja iz Celja in nazaj, stanovanje, provizorna hrana, kopeli, zdravnik in takse) za skupno ceno 1.100.— Din. 1.250.— Din in 1.450.— Din (trije razredi) za državne nameščenice itd., oziroma 1.300.— Din, 1.500 Din, 1.600.— Din (trije razredi) za vse ostale. Prospekti na zahtevo

Influenca ali hripa

Influenca, hripa ali španska bolezen je akutna infekcijska bolezen, ki se periodično ponavlja v epidemijah velikega obsega, takozvanih pandemijah, nakar nastopa zopet v manjših epidemijah in v posameznih primerih.

Zadnja večja epidemija te vrste je bila spomladi 1929. Takrat je terjala mnogo žrtve. Narava bolezni je že takšna, da se najrajši pojavlja v spomladanskem in jesenskem času, torej v prehodnih dobah ob vlažnem in hladnem vremenu. Ker so v takšnih časih običajni prehladi, se posebno milejše oblike hripe časih smatrajo za prehlad, kar pa ni pravilno. Res pa je, da je prehlad čisto uvod k takšnemu obolenju.

Dominantni povzročitelj influence je takozvani Pfeifferjev bacil kratke, palčaste oblike. Nahajamo ga v izcedku in v izcedku iz nosa za influenco obolelih oseb. Verjetno pa je da sodeluje pri tej infekciji še cela vrsta drugih klic.

Okužba se izvrši na ta način, da se prenašajo bacili od človeka na človeka v kapljicah pri kašljanju, govorjenju, kihanju itd. Iz tega sledi, da mora bolnik ostati doma že iz obzornosti do svojih. Kihati in kašljati pa bi smel samo v robec, ne pa zraven, drugemu v obraz ali celo v roko. V času epidemij se izogibamo okužbi tudi s tem, da ne zahajamo k pridržanju, kjer se zbirajo množice.

V glavnem razlikujemo dve obliki influence, milejšjo, ki sliči raznim prehladom, in težjo, iz katere se razvijejo komplikacije.

Pri influenci se kmalu pojavi mrzlica z naglim naraščanjem temperature do 39 stopinj in več. Bolnik je zbit, onemogel, nesposoben za vsako delo, boli ga glava, ima bolečine v križu in v udih, mišicah in sklepih. Nastopajo tudi znaki katarja v nosu, v dihalnih organih, kašelj, bolečine v grlu, goltanju in prsih. Često se pridružijo še druge težave, v prebavi, bolečine v trebuhu, bljuvanje, driska itd. Grijo pordeči, bolnik požira s težavo. Tudi na živčevju nastopijo izpremembe v obliki trganja (nevralgije).

V posebno težkih, zlasti smrtnih primerih se razvije influenza pljučnica, bolezenske spremembe na srcu, možgansko vnetje s nezavestjo ali z ohromitvijo posameznih delov telesa. Iz tega se lahko razvije božastar ter druge duševne bolezni in telesne okvare.

Bolezenska slika je torej zelo pestra; zaradi česar zamenja laik bolezen lahko s prehladom. Nalikuje na influenco tudi drugim infekcijam dihalnih organov, posebno pljučnemu vnetju, trebušnemu egarju začetni jetiki, sepi, želodčno-črevesnim katarjem, revmatizmu, epidemičnemu vnetju možganskih ovoj itd.

Kako se ubranimo influence? Za časa epidemij ne posečaj lokalov, kjer se zbirajo ljudje, izpiraj si usta in grlo, pazi, da nibe ne kašlja vate in ti ne kiba v obraz. Priporočljivo je tudi jemanje kline v majhnih količinah. To prepreči izbruh bolezni ali pa vsaj ugodno vpliva na njen potek.

Če začutiti sumljive znake bolezni, lezi takoj v posteljo, pazi, da ostaršes v enakomerni toploti in skrbi, da se temeljito opoisti s pomočjo vročih čajev (bezgov, lipov, kamiličen čaj), ki jim dodajaj medu. Čim se pojavijo znaki težje infekcije, pokliči brez odloga zdravnika, kajti tudi navidez lahka infekcija se lahko razvije v težek primer.

Zelo lahkotno je torej influenco »prehoditi« ne glede na to, da s tem ogražš svojo okolico in pripomoreš k razširjenju te bolezni.

ŠAH

Med ruskimi udeleženci moskovskega turnirja sta bila samo dva poklicna šahista, namreč oba predstavnika Moskve, Kan in Rjumin. Vsi drugi imajo še svoje poklice: šest je inženjerjev (Botvinnik, dr. Löwenfisch, Alatorcev, Goglidze, Lisicin in Ragozin), po eden univerzitetni profesor (Rabinovič), zdravnik (Bogatičurk), klavirski virtuoz (Čebover) in bančni uradnik (Romanovski).

Nikolaj N. Rjuma (rojen 1. 1908.) je veljal med domačini za enega favoritov turnirja. Šah je imel res na ruskih turnirjih že zelo velike uspehe in od 1. 1931. dalje je stalno prvak Moskve. Na mednarodnem moskovskem turnirju se je običajno za Rjuminovo igro zanimalo najmanj tako kakor za partije Botvinnika ali Flohra. Ljubljence publiko pa ni bil vedno v formi. Kar po več partij zaporedoma je izgubljal, šele proti koncu se je nekoliko popravil. Nekaj partij pa je le zelo lepo dobil, navadno v izredno divjem, bolj kombinacijskem slogu. Taka je tudi slednja njegova zmaga nad Rabinovičem iz predzadnjega kola.

Collejev sistem

Beli: Rjumin. Črni: Rabinovič.
1. d2—d4 d7—d5
2. Sg1—f3 Sg8—f6
3. c2—c3 e7—e6
4. Sb1—d2 c7—c5
5. c2—c3 b7—b6?
Napaka. Pravilno je Ld6 ali Sbd7.

Važna poteza. Črni ima sedaj samo izbiro med Ld7, s čimer pa bi odvrnil lovca od diagonalne pozicije na b7 (beli bi igral nato 7. Ld3), in med Sbd7, kar zopet konja odvrne od c6.

6. — — — Sb8—d7
7. Sf3—e5 Lf8—d6
Vsekakor je tudi a6 ali Lb7 in a6 prihajalo v poštev.

8. f2—f4

Beli ima že odlično pozicijo.

8. — — — Lc8—b7
9. 0—0 a7—a6
10. Lb5—a4 Dd8—c7
11. Dd1—f3

Beli grozi s silnim napadom. Na 0—0 igra Lc2 itd.

11. — — — Ld6: e5?

Ta zamenjava le še poslabša pozicijo. Bolje je bilo 11. — — — b5, 12. Lc2, Sf8 in eventualno Sd7 ter f6.

12. f4: e5 Sf6—e4
13. Sd2: e4 d5: e4
14. Df3—g4 0—0
15. La4—c2 f7—f5
16. e5: f6 Tf8: f6
17. Lc1—d2

Seveda ne 17. Lc4: Tf1: +, 18. Kf1: +, Sf6 z izgubo figure; sedaj pa grozi Lc4: +, ker potem na Sf6 vzame beli s trdnjavo konja in lovca na b7 obvisi.

17. — — — Ta8—f8

18. c3—c4! Vodi k zelo divji igri. Beli hoče polje c3 za lovca, toda sedaj postane pozicija v centru odprta in lovca b7 pride tudi do veljave.

18. — — — c5: d4
19. e3: d4 e6—e5

Značilna za pozicijo je ta varianta 19. — — — Se5?!, 20. De2 (ne 20. de5?!, De5+), Sf3+, 21. gf3: +, Tg6+, 22. Kh1, ef3: +, 23. De3, Tg2, 24. Tf2 Dh4, 25. Tg2: +, fg2: +, 26. Kg1 in črni napad je odbit.

20. Ld2—e3 e5: d4
21. Le3: d4 Sd7—e5
22. Dg4—e2 De7—d6
23. Tf1: f6 g7: f6

Bolje bi bilo Df6: +, 24. Le4: +, Sf3: +, 25. Lf3: +, 26. gf3: +, Dd4: +, 27. Kh1, Td8 z izgledom na remis. Sedaj pa beli hitro razbije črno pozicijo.

24. Ta1—d1 Dc6—c6
25. Td1—f1 Dc6—c6
26. Ld4—c3 f6—f5

Po Dc6, 27. Le5: +, fe5: +, 28. Dg4+ +, Dg6, 29. Dg6: +, hg6: +, 30. Tf8: + bi bila končnica seveda brezupna za črnega.

27. Lc2—b3

Diagonale za lovce so po potezi f6—f5 proste.

27. — — — Dd6—e5+
28. Kg1—h1 Se5—g6
29. Tf1—d1 Lb7—c8
Ali pa Sf4, 30. Del, e3, 31. Dg3+ +, Sg6, 32. Td7 T7: 33. Dd8+.

30. De2—h5 Lc8—e6
31. Dh5—h6 Dc5—e7
32. Td1—d6! Tf8—e8
33. Td6: e6 Te8: e6
34. c4—c5 črni se vda.

Vasja Pirc.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

34. c4—c5 črni se vda.

Radio

Nedelja 14. aprila

LJUBLJANA 7.30: Vpliv krme, podnebja in tal na sposobnost mleka (mf. Srečo Gabec) — 8: Plošče — 8.20: Poročila — 8.30: Religiozne speve poje g. Joža Likovič — 9.10: Versko predavanje — 9.30: Prenos iz stolnice — 11: Velikonočni običaji — 12: Cas, radijski orkester (po željah) — 15: Plošče po željah — 16: v cvetu in zelenju — 19.30: Nacionalna ura: Ob 40letnici pokreta hrvaške narodne omladine — 20: Cas, jedilni list, program za ponedeljek — 20.10: Zakleta Veronika, pravilna zvočna igra — 21.30: Cas, poročila — 22: Plošče

BEOGRAD 16: Narodna glasba — 20: Srbske narodne — 22.20: Lahka in plesna muzika — ZAGREB 12.30: Plošče — 17.15: Godalni trio — 20.15: Pesmi in dueti — 20.45: Igra — 22.15: Jazz — PRAGA 19.05: Orkester — 19.45: Radio pred 100 leti — 20.40: Iz Brna — BRNO 19.05: Iz Prage — 20.40: Šramel kvartet — 21.15: Pomladni koncert — 22.30: Salonski kvartet — VARŠAVA 20: Lahka glasba — 21: Zabačen program — 22.15: Orkester — 23.05: Ples — DUNAJ 11.45: Simfoničen koncert — 12.55: Orkester — 15.35: Pesmi — 17: Valčki — 17.35: Komorna glasba — 19.10: Joh. in Jos. Strauss — 20.15: Igra — 22.30: Arje in pesmi — 23.30: Plošče — BERLIN 20: Plošče — 20.15: Orkestralni koncert — 22.30: Lahka godba — KÖNIGSBERG 20.15: Opera glasba — 22.35: Lahka in plesna muzika — STUTTGART 19: Tirolski program — 20.15: Orkestralni koncert — 22.30: Lahka glasba — 24: Opera »Tosca« na ploščah — Rim 17: Simfoničen koncert ali prenos opere — 20.45: Operetni večer.

Ponedeljek 15. aprila

LJUBLJANA 12: Plošče — 12.50: Poročila — 13: Cas, plošče — 18: Velikonočne črtice (Gustav Strniša) — 18.20: Harmonika na ploščah — 18.40: Slovensčina (dr. Kolaric) — 19.10: Zdravniška ura (dr. Magajna) — 19.30: Nacionalna ura: Anton Bezenšek, ustanovitelj bolgarske stenografije (prof. Alojz Bolhar) — 20: Prenos opere iz Beograda, v odmoru kas, poročila, jedilni list, program za torek.

BEOGRAD 16.20: Jugoslovenske zborovske skladbe — 16.50: Orkester — 20: Prenos opere iz gledališča — ZAGREB 12.10: Plošče — 17.15: Flauta solo in pesmi — 20: Prenos iz Beograda — PRAGA 19.30: Godba na pihala — 20.30: Violinski koncert — 20.50: Igra — 21.40: Klavirske skladbe — 22.15: Plošče — BRNO 19.30: Program iz Prage — 21.15: Jazz — VARŠAVA 20: Violinski koncert — 21: Melcerjeve skladbe — 22.15: Salonski orkester — DUNAJ 11.30: Plošče — 12.20: Orkester — 16.10: Iz zvočnih filmov — 17.40: Klavirske skladbe — 19.35: Program po napovedi — 20.10: Slušna igra — 21.40: Klavirski koncert — 22.40: Orkester — 23.55: Jazz — BERLIN 20.10: Simfoničen koncert — 22.30: Stari plesi in pesmi — 22.50: Veselolgra — 23.30: Nočni koncert — KÖNIGSBERG 19.30: Velikonočni spevi — 20.10: Orkestralni koncert — 21: Sodotni pesniki — 21.35: Lajnske pesmi — 23: Kompozicijska ura — STUTTGART 19: Orkester »Barnabas Gecze« — 20.15: Ambrosiusova simfonična pesnitev »Faust« — 22.30: Lahka glasba — 24: Nočni koncert — RIM 17.05: Vokalni in instrumentalni koncert — 20.45: Glasba po željah — 22: Trio in mandolinski kvartet.

Torek 16. aprila

LJUBLJANA 11: Šolska ura: Velikonočni običaji, vrsta zvočnih slik, napisal Joža Vombegar, izvajal radijski dramski studio. Režija: g. Pogorelec — 12: Plošče — 12.50: Poročila — 13: Cas, plošče — 18: Otroški kotiček: Čveticke govore (Vl. Kapus) — 18.20: Higiena kmetskega otroka (Zajc - Boškovičeva) — 18.40: Nemščina (dr. Kolaric) — 19.10: Radijske motnje (un. profesor Marij Osana) — 19.30: Nacionalna ura — 20: Volilno in politično poročilo — 20.15: Cas, jedilni list, program za sredo — 20.25: Chopinov večer. Klavir solo izvaja ga Osterc-Valjalova, uvodno besedo besedo govori prof. Slavko Osterc — 21.30: Cas, poročila — 21.50: Slovenske narodne z orkestrom pojo gđe. Zupanova, gđ. Banovec in Jug — 22.30: Angleške plošče

BEOGRAD 16.20: Plošče — 17: Narodna z orkestrom — 20: Židovski pevski zbor — 20.40: Filharmonični koncert — ZAGREB 12.10: Plošče — 17.15: Odlomki iz Pergolesjeve »Stabat mater« — 20: Prenos iz Beograda — 22.15: Moški pevski zbor — PRAGA 19.30: Iz Brna — 20.25: Komorni koncert — 21.20: Orkester — 22.15: Plošče — BRNO 19.30: Operetna glasba — 20.25: Orkester mandolin in kitar — 21.20: Prenos iz Prage — VARŠAVA 19.35: Muzika za klarinet — 20: Holandski koncert — 21: Koncert solistov — 22.45: Lahka in plesna muzika — DUNAJ 12: Orkester — 14: Plošče — 15.40: Otroški pevski zbor — 16.10: Odlomki iz oratorijev na ploščah — 17.05: Sodotni avstrijski skladatelji — 19.30: Tekma med godalnim in pihalnim orkestrom — 21.15: Evropski koncert dunajskih filharmonikov — 22.45: Vesele popevke — 23.35: Jazz — BERLIN 19.20: Nemške pesmi — 20.10: Melodijska pomlad — 22.40: Nočni koncert — 24: Iz kraljestva opere — KÖNIGSBERG 19: Lahka in plesna muzika — 20.15: Zborovske skladbe starih mojstrov — 21: Orkestralni koncert — 22.40: Muzika iz starih časov — STUTTGART 19: Lahka godba — 20.15: Pester program iz Heidelberga — 21: Radijska ekspedicija na Tihl ocean — 22.30: Bachov in Händlov koncert — 23: Lahka glasba — 24: Nočni koncert — RIM 17.50: Mešan glasbeni program — 20.45: Paragallo Concertino — 21.30: Pevski koncert — 22: Godba na pihala.

Milijoni — plačilo za nastopanje pod pravim imenom

Pariška subreta Yvette Jarielova je prešla pred kratkim pismo nekoga holandskega notarja, v katerem jo je za vpraševal, da-li nastopa s svojim pravim imenom. Nekoliko dni potem, ko mu je odgovorila, da to res ni samo njeno umetniško ime, jo je notar osebno obiskal in ji sporočil, da je postala dedičica znatnega imetja, ki ga je ostavil nje stric na Javi. Že več mesecev je notar skušal slediti brez uspeha njegovo neakcijo, o kateri govori onotroka, dokler ni nekada dne v radiu slučajno zvedel za subreto, ki nastopa v Parizu pod tem imenom.

Mnogo nesrečnih

ki so zaradi smrtne nezgode izgubili svojega hranitelja, je bilo osrečenih z »Jutrovo

Letalo bodočnosti

Najpopolnejše prometno sredstvo v miru, najhujše orožje v vojni
Kaj se nam obeta v konfliktih, ki pridejo

Na letališču v Aspernu so predvajali te dni »avtopilote«, avtomatično letalo, ki ga je zgradil bivši avstrijski vojaški letalec in izumitelj Boykow, mož, ki je danes vodil inženjer nekega nemškega koncerna za izdelovanje letal. Avtopilot je nemški izdelek.

To letalo ima razne novosti, ki ga delajo za eno najpopolnejših prometnih sredstev v mirnem času, za eno

najhujših orožij

v času vojne. Pred vsem je vdelana vanj aparatura, ki daje pilotu možnost, da uravnava letalo v poljubno smer v poljubni višini, ne da bi mu bilo treba potem brgati se še kaj za njegova krmila. Sigurnost tega avtomatičnega pilotiranja je tako velika, da se letalo v najhujšem primeru odmakne komaj za

eno stopnjo od te smeri,

a če ga je letalec naravnal recimo na višino 1000 m, se ne bo dvignilo više nego 1010 m in niže nego 990 m. Tema, dež, vihar, megla, stvari, ki lahko zvedijo človeškega pilota na krivo pot, ne morejo avto-

matičnemu pilotu niti najmanj do živlega. Toda novo letalo zmora še več. Z drugega letala ali iz brezžične postaje na zemlji ga je mogoče

pilotirati kamorkoli,

mogoče ga je tudi naravnati na valovno dolžino poljubne oddajne postaje in bo letelo s smrtno sigurnostjo proti njej.

Vrhu vsega je izdelano iz neke nove, posebno lahke in trde zlitine, tako imenovane elektrona, ki daje možnost, da se vse letalo razen motorja in avtomatične krmilne priprave vije kakor kakšna otroška kovinska igračka z dvema kalupoma.

Elektron

ima eno samo slabo lastnost: začne goriti, če ga prižemo. Toda ta slaba lastnost postane v vojni lahko strašna prednost.

Predstavljajmo si samo brodovje bombnih letal iz elektrona. To brodovje brez posadke plove v primerni, ne preveliki višini pod vplivom brezžičnih valov oddajne postaje na tleh ali krmilnega letala v višini 6000 do 7000 m, ne meneč se za na-

sprotnikov

obrambni ogenj

naravnost proti svojemu cilju, kjer spusti isto tako pod vplivom brezžičnih valov svoje bombe. Recimo, da eno izmed elektronskih letal zadene sovražnikova krogla. Pade na tla in učinkuje eksplozivno ne samo s tovorom svojih bomb, temveč tudi s svojim elektronskim materialom. Razdejanje je potem še večje. Lahko pa je napolniti vse letalo

z eksplozivno snovjo,

s strupenimi plini ali bakterijami, potem je neke vrste zračni torped, ki se razleti natanko tam, kjer hočeš, da opravi svoje uničevalno delo. In nobena nasprotnikova brezžična postaja ni več varna pred uničenjem. Zadržuje, da naravnost avtomatično letalo, napolnjeno z razstrelivom, na val te postaje in bo z veliko brzino

treščilo naravnost vanjo

ter jo uniči. Kakor poročajo zanesljivi viri, pa ima Nemčija na razpolago že ogromna brodovja teh letal in še jih izdeluje!

Karmelski človek

Najstarejše človeško plemo

Ameriški antropolog dr. Mac Gowan poroča prve podrobnosti o dvanajstih človeških

okostnjakih,

ki jih je našel z nekaterimi angleškimi raziskovalci na nekem pobočju Libanona v Palestini. Ta okostja pripadajo človeškemu plemu, ki je živelu baje že

pred 80.000 leti

ob Sredozemskem morju in je doslej najstarejše človeško plemo, ki so ga odkrili in je še podobno današnjemu človeku. Dali so mu ime »karmelski človek« po gori Karmelu.

Zelo težko je bilo izkopati okostja, ki so ležala v

skalno trdi masi,

še težje jih je sedaj rekonstruirati, kajti v tisočletjih se je zemlja različno nagubala in premikala, tako da so ležali posamezni kosi poedinih okamenelih okostij

daleč narazen.

Od neandertalskega človeka se karmelski človek razlikuje pred vsem po močnejši čeljusti, Mac Gowan poroča tudi to, da so odkrili na tem kraju ostanke človeške nasebine, ki je stara nad 50.000 let.

Odprave na Himalajo

Pripravljajo jih Angleži, Francozi, Holandci in Nemci

Kakor smo že poročali, se tudi za letošnje leto pripravljajo novi naskoki na himalajske velikane. Najvažnejša bo nemška angleška ekspedicija, ki bo poskusila še enkrat

premagati Mount Everest in ki jo bo vodil Hugh Rutledge, vodja neuspešne angleške ekspedicije na isto goro v l. 1933.

Tudi ostali narodi pripravljajo podobne odprave, in sicer Holandci, Francozi in Nemci. Holandsko odpravo v severni Kaš-

mir bo vodil holandski generalni konzul za Indijo Visser, starejši gospod, ki je pa eden izmed najbolj

vnetih alpinistov.

Bavila se bo pred vsem z znanstvenim delom. Francoska ekspedicija ima samo sportne namene, premagati hoče dva doslej nepremagana vrha, Baltoroja in njegovega brezimnega sosedu. Nemška ekspedicija ima izključno znanstvene namene in bo med drugim v Hindukušu iskala izvor pšenice.

150 tisoč funtov za 728 karatov

Jonkerjev diamant so prodali v Ameriko

Kakor poročajo iz Amsterdamu, so znameniti Jonkerjev diamant prodali v Ameriko za 150.000 funtov šterlingov. Zanj so spočetka zahtevali 200.000 funtov, saj je tehtal 726 karatov in je bil velik kakor kurje jajce.

Ta čas je diamant še v delu v Amsterdamu, kjer ga bodo razdelili v 20 kamnov in jih obrusili. Največji kamen bo tehtal še vedno 400 karatov. Šele po dovršenem delu bo mogoče presoditi, dali-li je dal kupec s 150.000 funti šterlingov zanj preveč

ali premalo. Vsekakor pa je Jonkerjev diamant eden

najlepših na svetu,

po svoji čistosti in modrikastem sijaju pa naravnost nedosežen. Ko ga je Jonker odkril lani na diamantnih poljih Elandsfontaina v Transvaalu, je ta najdba pomenila svetovno senzacijo. Najditelj je prejel na stotine ponudb za odkup, a se mu ni prav nič mudilo, da ga odda, saj je vedel, kako so se že kesali iskanci diamantov, ki so kakšno svojo najdbo

prehitro dali iz rok.

Šele ko mu je predsednik Diamantne družbe v Londonu Ernest Oppenheimer ponudil za kamen 75.000 funtov šterlingov, ga je dal. Prvo, kar je srečni najditelj storil, ko je prejel denar, je bilo, da si je kupil črno sukno in cilindar, s katerim sedaj ponosno stopa po ulicah svojega rojstnega mesta.

Devetkrat je umrl

Neobičajna avtohipnoza londonskega zdravnika

O londonskem predmetnem zdravniku dr. Mac Ivoru Tyndalu so doslej v širšem krogu vedeli le to, da ima obsežno prakso, da je uspešen hipnotizer in virtuozen biljardist. Sedaj pa vzbuja splošno pozornost po nek

posebnih doživetjih,

ki so njegovim tovarišem medicincem prava uganika.

Nekega dne je Tyndal odkril, da ni zmogel samo drugih hipnotizirati, temveč da mu je dala sposobnost, hipnotizirati tudi samega sebe in zapasti v

kataleptično stanje,

če opazuje nekoliko minut kakšen bleščeč se predmet, n. pr. briljant na svojem prstanu. To odkritje ga je razveselilo, ker je menil, da bo z lastnostjo, ki je dana drugače s posebnimi triki indijskim fakirjem, izvršil na sebi pomembne eksperimente.

Toda nekega dne se je zgodilo, da je zdravnik pred hišo nekega pacienta, katerega je hotel obiskati,

zgrudil na tla.

Odnegli so ga v najbližjo policijsko stano, kjer je policijski zdravnik ugotovil po vseh znakih, da je mrtev. Dve uri pozneje so ga prepeljali v mrtvašnico in ga položili na oder poleg drugih mrtvecev. Obvestili so njegovo edino sorodnico, mlado nečakinjo, ki je prišla v mrtvašnico. Dekle je jokalo

samo nekoliko minut

ob trupu svojega strica, ki ga ima rada, ko se je zgodilo nekaj nepričakovane: mrtvec se je hipoma vzravnal in se zelo začudil nad grozotnim krajem, v katerem je ležal. Takoj so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da mu prav nič ne manjka, še isti večer je bil spet doma. Vsem se je videl ta dogodek

zelo skrivnostno,

Naši dedi niso poznali samomorov.
Mi prehitro živimo!
Naši živci so stalno prenapeti!

Kar je bilo večer je rekord ali senzacija, je danes že staro. Privoščite si mir, oddih, ugodno družbo, čašo dobrega vina bodisi doma ali pa v gostilni, vendar brezpogojno vedno in povsod:

RADENSKA

VARUJTE VASE ŽIVCE!

Vaš uspeh zavisi v 90% od Vaših živcev!

Ženska policija v Parizu

Pariz je dobil, kakor je »Jutro« že poročalo, žensko policijo. Naša slika kaže dve policistki v uniformi.

Vsakovrstne zanimivosti

S topovi nad muhe

V Egiptu so si izmislili nov način za pobijanje mušje nadloge, ki je v letošnji pomladi tam še posebno neznosna. Strelijo jih s — topi.

Zunaj človeških naselbin postavljajo s posebno tekočino napojena gnojšča, ki privabljajo muhe na kilometre daleč. Ko se jih zbere vsa črna, ustrelijo na gnojšče s topom, ki so ga pripravili že prej in na-

bili z izstrelkom strupenega plina. Sredstvo je učinkovito, a malo predrago, menijo egiptski listi. Nemara bi bilo enostavnejše dodati vabilni tekočini primerne strupe.

»Vseučilišče za slone«

V Bombayu so otvorili zavod pod imenom »vseučilišče za slone«, ki mu je namen tem živalim nuditi vso potrebno »izobrazbo«. Izobražujejo jih pa za spretno in štedljive delavce. V zavodu je ta čas 20 slonov, za katere plačajo lastniki majhno ušnino, ki jim jo bodo živali gotovo kmalu povrnila s svojim delom.

Imena z eno črko

Mlada Švedinja z imenom Ida Ek je nastopila s trditvijo, da nosi najkrajše ime na svetu. To je seveda zmota, saj imamo celo ni svoj lg, ki ni nič daljši. Toda na svetu so še krajša imena, celo rodbinska. Na Francoskem priimek »O« ni preveč redek, neka Terzija O je bila dolga leta lastnica zelo znane pariške kavarne. O se imenuje tudi vas v Normandiji, kjer imajo sedež markiji d'O. Na Švedskem je mesto, ki se imenuje A (običajno ga pišejo Aa), na Kitajskem sta mesti U in I, na Holandskem se imenuje Y majhen zaliv v Zuiderkem morju.

Guillotin ali giljotina

Francoski zgodovinar Lenotre, član Akademije, je v svojem novem delu o francoski revoluciji dokončno rešil čast zdravnika Guillotina, ki ga običajno imenujejo za izumitelja proslule morilne priprave, ki se po njem imenuje.

Lenotre dokazuje, da je pravi izumitelj in zgraditelj te priprave nemški izdelovalec klavirjev Tobias Schmidt, Guillotin pa je bil človekoljub in zmeren član konstituantne ter je z giljotino v zelo posredni zvezi. V skupščini je namreč postavil samo predlog, da bi na smrt obsojene morili na human način s čim preprostejšo pripravo in brez grozovitosti. Izbrali so si pač orodje, ki so ga pozneje imenovali po njem. Tudi ni res, kar pripoveduje legenda, da bi bil Guillotin sam postal žrtev morilke Nasprotno, tihi in dobroti zdravnik je preživel revolucijo in je umrl 1814. Vse življenje pa mu je zagrelen neosnovani dvopit zgodovine, ki je njegovo ime obžaril s krvavo slavo Schmidt pa je s svojim izumom zaslužil lepo imetje.

Kupujte domače blago!

Po radiu sta se našli

Svidenje dveh sester po sedemdesetih letih

Iz majhne vasi na Pruskem je prispela te dni v Berlin 70letna ga. Fechnerjeva, da bi obiskala sina, ki je bil

malo prej postal oče.

V Berlinu je bilo mnogo novega in zanimivega zanj, posebno veselje pa je imela z radioaparatom, s katerim jo je presenetil sin ob njenem prihodu. Ker je bila njena sinova z otrokom še v porodnišnici, sin pa podnevi na delu, je bila v stanovanju precej sama in takrat je sedela najraje ob zvočniku.

Nekega dne je oddajna postaja v Berlinu pravkar končala svoja opoldanska poročila, ko je stara gospa hipoma prisluhnila.

»Ga. Ivana Reddehasejeva je danes v starostnem zavetišču praznovala svojo 90. letnico. Čestitam!« je bil dejal napovedovalec. Ivana Reddehasejeva! To je vendar ime njene polsestre

iz očetovega prvega zakona! Z dvajsetim letom, v letu, ko se je rodila ga. Fechnerjeva, je bila odšla z doma in niso potem nikoli več slišali o njej. Zaman so skušali desetletja kaj o njej zvedeti. S pomočjo svojega sina je zvedela Fechnerjeva za naslov zavetišča, v katerem biva Reddehasejeva že tri leta, in res se je izkazalo, da sta si sestri!

Morilec iz norišnice

Zagoneten zločin na Angleškem

Vsa Angleška je spet pod vtisom strašnega zločina, ki spominja deloma na umorstva v Brightonu in ki ga bo najspretnjša detektivska organizacija na svetu, Scotland Yard, po vsem videzu kmalu razjasnila.

Pred kakšnima dvema mesecema so našli v kupcu nekega brzovilaka pri Brentfortu zavitek z

dveema človeškima nogama, kmalu nato so odkrili nedaleč od Hanwella drug zavoj z brezglavim truplom. Ker sta bili obe grozotni najdbi zaviti v enak, rjav ovojni papir, in sicer v obe polovici istega kosa, ni bilo težko sklepati, da gre v obeh primerih za

istega zločinca

ali isto zločinsko tolpo. Na obeh kosih so bili vidni sledovi nekakšnega napisa, ki bi ga zaman skušali prebrati s prostim očesom. Črke so bile že preveč nerazločne. Toda moderna kriminalistika razpolaga s pripomočki, ki obvladajo tudi takšne težave.

V policijskem laboratoriju so razpeli oba kosa papirja pred

projekcijsko žarnico, ki je oddajala ultradeleče žarke. In mahoma so se pojavile na čudnem zaslonu tri velike, z nerodno pisavo napisane besede: Harry, bolniška soba V., Hanwell.

Treba je povedati, da stoji v Hanwellu ena največjih norišnic na Angleškem, označba »bolniška soba V.« je kazala jasno, da je treba iskati tu

nadaljnjih sledov

za zločinca in še lažja je postala preiskava s točnejšo označbo bolniškega oddelka ter z imenom nekega moža, kajti v norišnici je 2000 pacientov in če bi morali med tolikšno množico brez podrobnostnih indicij iskati enega samega človeka, bi bila stvar vendarle preveč brezupna.

In glej, ko so detektivski strožnemu osebju v sobi V. pokazali ovojni papir in navedli na njem napisano ime, so jim takoj pokazali

bolnika Harryja,

ki je bil pred kakšnima dvema mesecema prejel v ta papir zavito pošiljko živil. Toda ta mož že leta ni ostavljal bolnišnice in je mrtvouden na rokah in nogah. Kot storilec torej ne prihaja v poštev. Takoj so si mislili, da mu je bil ovojni papir pač od kakšnega

tovariša ukraden

in ta bi bil potem storilec. V času, ko je pacient Harry prejel pošiljko, je prebilo v sobi V. daljši ali krajši čas še 44 bolnikov. Večina jih ne pride v poštev niti kot storilec niti kot priča. Preiskava pa se je osredotočila v glavnem seveda proti pacientom, ki so okrog tistega časa ostavili bolnišnico. Ti

pacienti so štirje

in med njimi je iskati po mnenju Scotland Yarda morilca. Tako se krog okrog storilca čedalje bolj oži. Preiskava sicer še ni zaključena, zadnja vest pa pravi, da je detektivska centrala storilcu že na sledu

Psihoanaliza — oparjen sin

Parna kopel — otrokova usoda

Velika nesreča se je primerila ameriški zdravnici dr. Margareti Gerardovi, ki je prišla pred meseci na Dunaj, da bi tam študirala Freudovo psihoanalizo.

S seboj je imela 7letnega sinčka Billa, ki ga je ljubila kakor pač vsaka mati svojega otroka. Pred nekoliko dnevi se je Bill

nekaj prehladil

in mu je streljica po materinih navodilih pripravila parno kopel. Deček je ležal v postelji, pred njo je postavila mizico z loncem vrele vode, okrog telesa in preko lonca mu je ovila rjuho. Hipoma je otrok s strašnim krikom planil pokonci. Pod rjuho je bil z nogo zadel ob mizo in zvrnil lonce,

vrela voda

se mu je razlila preko prsi in ga strašno oparila. Takoj so poklicali zdravnike in

spravili otroka v bolnišnico, toda ves trud je bil zaman. Umrl je v grozljivih bolečinah. Nesrečno mater je ta nepričakovana katastrofa zlomila.

Peč — sanatorij

Neka ruska zdravnica, ki je potovala po oddaljenih deželah ruskega prostranstva, poroča, da kakšne čudne metode zdravljenja je našla ponekod med preprostim ljudstvom. Nekatere je prisostvovala brez pomoči nenavadnemu »zdravljenju« revmatične deklice. Starši so otroka položili v veliko posodo za pečenje kruha, ga zadelali do glave v testo in potisnili v vročo peč. Zaman je zdravnica protestirala in moletovala, naj deklice ne mučijo, ker ve za izdatnejša zdravila. Odgovorili so ji, da so njih predniki delali isto in da vročina ter testo »izvlečeta« bolezen iz telesa. Preden se je dekletce spaklo, so ga vzeli iz peči. Dali pa je bilo že zdravo — o tem zdravnica ne poroča.

Električna ostva

Američani so uvedli za lov na kite novo električno ostvo, izum norveškega inženjerja Weberja. Ta ostva je zvezana s kablom, po katerem zadene krita izmenični tok, ki ubije tudi največjo žival v nekoliko sekundah.

Kot vedno

nudimo veliko izbiro trenchcoatov, spomladanskih plaščev, vetrnih jopičev, sportnih oblek in vsa druga oblačila za gospode po najnižjih cenah

Drago Schwab, Ljubljana

A NEKDOTA

Princ de Ligne je prejel od svoje žene pismo, da je v drugem stanu. Mož in žena pa sta bila tedaj že 15 let ločena. To pa ni oviralo princa, da ne bi odgovoril ženi z največjo vljudnostjo: »Čutim se neskončno srečnega, da je nebo končno le blagoslovilo najino zvezo!«

VSAK DAN ENA

»Vi sedite z vozovnico tretjega razreda v oddelku prvega razreda.«
»Oprostite, mislim sem, da sem v drugem razredu!«

Pesnik — milijonar

Tudi v sovjetski Rusiji postane človek lahko milijonar, in to celo pesnik, kar gotovo niti v drugih državah ni običajen pojav. Ta sreča je doletela pesnika in dramatika Vasilija Vasiljeviča Sarkina, čigar zadnje gledališko delo »Otrok drugega očeta« je v poslednjem času šlo preko več nego tisoč odrov, samo v Moskvi ga je igralo 54 velikih in klubskih gledališč.

Dohodki, ki so za umetnike v Rusiji neomejeni, lahko jih poljubno naložijo v državne papirje in poljubno potrošijo. Tudi inozemski umetniki imajo v Rusiji iste šanse. O Bernardu Shawu pripovedujejo, da si je baje nabral kup denarja s tantomimi na svoj račun, smola je le ta, da bi ga moral zapraviti le v Rusiji sami.

Z letalom nad orle

Francoz André Pasquille je navdušen letalec in lovec. Dal si je zgraditi majhno letalo, s katerim namerava v Pireneje na lov na orle, vsaj v ozemljih, kjer kraljevski ptica ni pod zaščito.

Orel leti z brzino 120 km. Pasquillovo letalo z brzino 200 km, zasledovana ptica bi mu tedaj ne ušla zlahka. Težje je vprašanje, kako ustreljenega orla dobiti, kajti letalo ne more pristati povsod tam, kamor bi lahko orel padel.

Obleka tolstih oseb

Osebe, ki trpijo za voljo debelosti, se morajo še posebno smotno oblačiti. Obleka naj jim bo kolikor mogoče lahka in luknjčava, da jim ne oteži znojenja. Potrebno je tudi, da se mnogo gibljejo in telovadijo, med tem gibanjem pa ne smejo imeti na sebi tesne obleke. Če je pacient navajen na voleno obleko, naj pride počasi k bombažni in potem h platneni.

Operirani starci

Nekj nemški zdravniški list zbira podatke kirurgov o uspehih in neuspehih operacijah starcev ter prihaja do zaključka, da prenesejo osebe nad 60. letom operativne posejke prav tako dobro kakor mladi. Strah tistih lakih in zdravnikov pred operacijami starejših oseb je torej popolnoma neutemeljena. Seveda pa je treba pri osebah nad 60. letom starosti paziti na priprave za operacijo in tudi kura po operaciji se mora izvesti z največjo opreznostjo.

PUCH

novi lahki model kromiran z
novo zavoro na prednjo os,
na ugodna mesečna odplačila.

Cenik se pošlje na zahtevo brezplačno!

Ign. Vok

LJUBLJANA, Tavčarjeva 7
Podružnice: Kranj, Novo mesto,
Celje: Miklošičeva 2.

Vremenski pregled

Končno smo dobili pravo pomlad. In kakor mi tako tudi ostala Evropa. Povsod se je silno segrelo. V drugi polovici tedna je bilo le prav malo predelov v Evropi od koder bi se sporočali jutranje temperature pod ničlo, in sicer so to samo kraji na skrajnem finskiem ter ruskem severu.

Tudi to lepo pomladno blagodat nam je naklonila depresija. Na prvi pogled verjetno, saj smo se prejšnji teden jezili, da nam depresija povzroča tako neprijetno hladno vreme in sneg, pa kakor nam, tudi večini našega kontinenta. Pa vendar je seveda oboje res. Zakaj cikloni so taki stvorili, da imajo v zalogi bodisi eno kot drugo, hlad in toploto. In sicer vsako zase, eno v svojem sprednjem, a drugo v zadnjem sektorju. Depresijski vetrovni sistem je v glavnem vedno isti, toda od lege ciklona zavisi, kateri del njegovega sistema nas obvladuje. Prejšnji teden je bila velika depresija postavljena tako, da je njeno središče počivalo nad Dansko in soslednimi morskimi predeli. Zato nas je obilaval mrzli zapadni sektor njenih vetrov. V tem tednu se je uveljavilo gospodstvo nove ogromne depresije, ki se je bila pripeljala z Atlantskega oceana ter se po poti preko Anglije počasi blizala južni Skandinaviji. Sprito tega so se vetrovi nad Evropo popolnoma spremenili; prevladal je jug odnosno jugozapadni in pričel celinske predele preplavljati z zrakom, izvirajočim od toplega subtropskega področja. Najprej se je bilo močno segrelo nad južno Evropo, kjer gospoduje že ves teden anticiklon z lepim mirnim in jasnim vremenom, ki je omogočilo neovirano solnčno pripek, tako da je tamkaj nastopila toplina, ki ni več pomladanska, marveč že prav poletna. Ko se je proti sredi tedna depresijski vetrovni sistem razširil čez srednjeevropske pokrajine, ni bilo težko potegniti sredozemske toplote v kontinent. In tako smo takorekoč čez noč dobili prav zelo toplo pomlad, ki je tem bolj učinkovita, ko smo pravkar še imeli opravka z lepo porcijo snežne odeje, pa s prav spodobnim mrazom. Dočim nam je mrzli sektor depresije prejšnji teden poslal v deželo mrzlega zraka od polarnih predelov, nas je sedaj nova depresija v toplem sektorju obdabila s poplavo zraka iz toplih subtropskih regij mediteranskega sveta. Bolj očitno se nam ni moglo dokumentirati, odkod dobivamo poglavitne vremenske impulze. Topli južni zrak je preplaval vso srednjo Evropo, prodrl pa je tudi daleč v Rusijo ter v dežele ob Baltičkem morju; nastal je tedaj prvi pomladanski teden tudi v vzhodni Evropi.

Toda dež za solncem mora priti. Ista naša depresija žene v svojem zapadnem sektorju polarni zrak proti jugu, samo da poteka njegova pot dosedaj še daleč po Oceanu. Na Islandiji je temperatura pod ničlo, severni hlad je jel že v četrtek obli-vati Britansko otočje, nato pa napredovati še dalje proti srednji Evropi, povzročajoč padavine na svojem potu.

Tudi za 1. 1935

je vsak »Jutrove« naročnik zavarovan za primer smrtne nezgode pri »Jugoslavije« zavarovalni družbi v Ljubljani.

Pogoji: točno plačevanje naročnine!

MIZARJI stavbeniki

Okovje, orodje, klej, kupite tudi na knjižarce najugodnejše pri »JEKLO«, Stari trg 95

JAFFA
pomaranče
sveža pošiljka sladke in sočne na zalogi pri
Gospodarski zvezi
v Ljubljani 3663

HLADILNO NAPRAVO

kompresor, 2 motorja, ventilator, stikalna plošča, cevi itd. poceni prodaja
OBČINA TRZIC. 3662

Potnika - zastopnika

ISCIMO

za Ljubljano in Slovenijo za prodajo mineralnih olj in masti. Zahtevamo brezpogojno poznavanje stroke in večletno prakso. Ponudbe pod šifro »Existencija« 11c na oglasni zavod Publicitas d. d., Zagreb, Tlica 9. 3641

ORIGINALNA FRANCOSKA

„Eclair Vermorel“

je najboljša pršilnica na svetu. Deli za pršilnico po najnižjih cenah. Glavno zastopstvo BARZEL, d. d., Subotica. Zahtevajte cenik. Dobiva se povsod. 1401

Triko svilen perilo iz la Bemberg svile kopalne obleke športne drese

kupite najcenejše:

„LANA“ tekstilna tovarna

RIMSKA CESTA 2

Na debelo!

Na drobno!

3622

Za Veliko noč

nudi

SLAMIČ

najboljšo:

ŠUNKO PERUTNINO SVEŽE MESO

za postne dni:

morske ribe — sveže,
krape, ščuke, postrvi —
žive.

GOSPOSVETSKA CESTA 6
PREŠERNOVA ULICA 5
NAPOLEONOV TRG 3664

ZA VELIKONOČNE PRAZNIKE

Likerji Pokorny

Najnižje
cene!

Velika
izbira!

RADI PRESELITVE

Creppe de Chine	Din 22.—	Delen	Din 7.50
Creppe Satin, čista svila . . .	> 40.—	Popelin za srajce	> 19.—
Creppe Georgette, čista svila . .	> 40.—	Gradi za madrace	> 19.—
Creppe de China, čista svila . .	> 35.—	Zavese 3-delne	> 65.—
vzorčast	> 9.—	Oxford	> 6.50
Creppe za obleke	> 9.—	Volneno	od > 12.—

Lastni izdelki belega blaga:

Kontenina	Din 5.—	Kontenina za rjuhe 150 cm . . .	Din 12.—
Sifon 70 cm	> 6.—	Belo za rjuhe 150 cm	> 17.—
Sifon 1a	> 9.—	Belo za kapne 180 cm	> 24.50

NARODNI MAGACIN

SPLOŠNA TEKSTILNA D. D.

LJUBLJANA, Mestni trg 17

3661

Čitatelje „Jutrove“ male oglase,
ki imajo vedno uspeh!

ZAHVALA

za premnoge izraze iskrenega sožalja ob bridki izgubi mojega dobrega, nepozabnega soproga

ALEKSANDRA ZIPKIN

kateri je dne 26. marca na srčni kapi, po kratkem trpljenju, umrl.

Izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem.

Carigrad Istanbul, Mešelik S. 4 Taksim, 8. aprila 1935.

Josefina Viktorija Zipkin.

NARODNO GLEDALIŠČE

REPERTOAR

DRAMA.

Nedelja, 14.: Bunbury. Izven. Znižane cene od 24 Din navzdol.

OPERA.

Nedelja, 14.: Netopir. Gostuje gđ. Erika Družovičeva iz Zagreba. Izven. Znižane cene od 36 Din navzdol.

Gostovanje gđ. Erike Družovičeve iz Zagreba. Drevi se poje Straussova opereta »Netopir« v novi zasedbi glavnih partij, in sicer poje partijo Adele gđ. Erika Družovičeva iz Zagreba, naš najbolj priljubljeni gost letošnje sezone. Postala je ljubljena našega občinstva. Ta njen nastop je poslednji v letošnji sezoni, ker odhaja mlada umetnica prihodnje leto na angažma v Gdansk. Vlogo Rozalinde poje tokrat gđ. Zupceva, naša ambiciozna koloraturka. Ostala zasedba je premierska, sodelujejo gg.: Gostič, Franc, Peček, Janko, Simončič, Zupan itd. Dirigent ravnatelj Polič. Veljajo znižane cene od 36 Din navzdol.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.15.

Nedelja, 14.: Lepa pustolovščina.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Nedelja, 14. ob 15.: Veseli kmetič. Znižane cene. — Ob 20.: Hoffmannove pripovedke. Znižane cene.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 15.: Pester večer Vali Smerkoljeve in Otona Vondraška.

Lepi dnevi so napočili.

Pripravite svoje vozove za izlete!

JUGO GUMA a.d.

ZAGREB, Varšavska 2

Vam nudi najboljše in najmodernejše tipe

PIRELLI GUME

za vse vrste avtomobilov in za vsa pota. Zahtevajte ponudbe in cenike pri

AVTOGARAŽI

JOSIP STUPICA, LJUBLJANA

Slomškova ulica 6

3667

RADIO NARODU!

Vaše življenje je popolno samo tedaj, ako ste v zvezi s svetom. To Vam omogoča naš 3+1 cevni Philips radio aparat z dinamičnim zvočnikom tipa 961 A

961 A

PHILIPS RADIO APARAT

na mesečne obroke po

SI NABAVITE PRI

Din 115

PHILIPS RADIO zastopstvo H. SUTTNER, Ljubljana, Aleksandrova c. 6

Lepo presenečenje za vsakega!

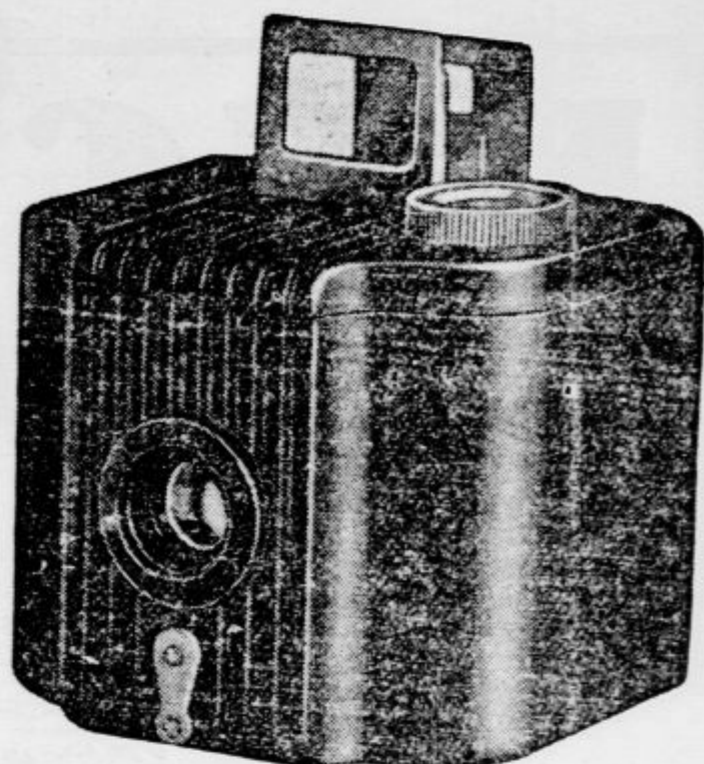
Da bi se vsem omogočil sport fotografiranja, je sklenila
Kodak Company prodati preko 30.000 aparatov

Kodak Baby-Brownie

po nizki ceni

samo Din 75.-

(Dobi se pri vsakem foto-trgovcu). Format slike te lepe kamere je 4x6.5 cm, dočim kamera sama, ki je elegantna, odlične konstrukcije in preprosta pri uporabi, zajamči odlične posnetke vsem, ki uporabljajo Kodak ali Pathe filme.

IZREDNA PRILIKA!
DA SI POCENI OPREMIŠ SVOJE STANOVANJE!

STANOVANJSKI STOLI
VRTNI STOLI
SKLOPNI STOLI
LEŽALNI STOLI
'ANGLEŠKI STOLI
VRTNE MIZE
VRTNI SKLOPNI
FOTELJI
OBESALNIKI
VRTILJAKI
GOSTILNIŠKI STOLI
PISARNIŠKA OPREMA
OTROŠKO POHIŠTVO

TOVARNA REMEC CO., DUPLICA PRI KAMNIKU

PRODAJA OD 26. MARCA DO 17. APRILA T. L. SVOJE IZDELKE

PO ZNIŽANIH TOVARNIŠKIH CENAH

PRODAJALNA V LJUBLJANI, KERSNIKOVA 7 (POLEG SLAMIČA)

Za Veliko noč

390.- 490.- 90.- 170.- 390.- 110.- 290.- 290.-

Priroda se obnavlja — obnovite se tudi Vi!

TIVAR OBLEKE

čevlji za vsakega

Moški rjavi ali črni	40/46	Din 75.-
Za dečke črni ali rjavi	36/39	" 62.-
Isto	30/35	" 45.-
ženski iz rjavega ali črnega usnja	36/42	" 65.-
Za otroke iz rjavega usnja	20/25	" 16.-
Isto	26/28	" 20.-
Za deklice	29/35	" 30.-
Visoki za štrpce iz črne ali rjave kravje kože	30/35	" 60.-
Isto	36/39	" 70.-
Isto	40/46	" 90.-

se dobijo v trgovini

ANT. KRISPER, Ljubljana, Mestni trg 26.

3642

**Kupujte
Champion
svečice**

samo v originalnih škatlicah po sliki! Zavrnite Champion svečice v drugih škatlicah ali brez škatlic, da ne dobite starih, uporabljenih svečic!

Glavno zastopstvo Robert Weinberger, Zagreb, Gunduličeva ulica 16.

ZA LEPOTO
IN NEGO ZOB

UPORABLJAJ

CIMEAN
ODLIČNO ZOBNO KREMO.

„I L O V A C“

TVORNICI STREŠNE IN ZIDNE OPEKE

FRÖHLICH & BICHLER, KARLOVAC. Dnevna produkcija 100.000 komadov zidne in strešne opeke. Posebno priporočamo enkrat in dvakrat zarezano strešno opeko v dovršeni obliki po zelo ugodnih cenah. Opeko dobavimo franco vsaka postaja v Sloveniji. — Glavno zastopstvo za dravsko banovino: »EKONOM«, LJUBLJANA, Kolodvorska 7. 3659

Zavarovalnica

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

išče

krajevne zastopnike

za vse večje kraje dravske banovine. Dopisi na Ljubljana, poštni predal 376. 3660

**INDIA
SUPER TYRES**

SVEŽE!

Znamka INDIA Vam jamči za kvaliteto. Cene so nizke — zahtevajte ponudbo. Dobavljamo iz prve roke — iz tovarne in nudimo

GARANCIJO.

Najcenejša je kilometraža za INDIA gume.

ZALOGE:

Ljubljana, Tavčarjeva ulica 6
Telefon 33-77

Maribor, Aleksandrova 35
Telefon 23-75

ZAHVALA

Za premnoge izraze iskrenega sočutja ob bridki izgubi našega ljubljenelega soproga, očeta, tasta, gospoda

FRANCA CAJNKA

NADUČITELJA V POKOJU

izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo, posebno pa zdravniku g. dr. Heisu za lajšanje bolezni, č. duhovščini, vsen cenj. učitelstvu, šolski mladini Sv. Bolfenka in Središča, pevovodju učitelju g. Staniču in pevsem bralnega društva »Lipa« pri Sv. Bolfenku za prekrasno petje, ter vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov, kakor tudi vsem došlim iz Maribora in drugih krajev, posebno dr. pravdniku g. dr. Zorjanu in viš. ravnatelju kazn. g. Vrblju.

3644

Zalujoči rodbini: ŠEŠEK-CAJNKO.

ZAHVALA.

Za mnoge izraze sožalja, ki sem jih prejel ob smrti moje dobre žene, gospe

Alojzije Donátove

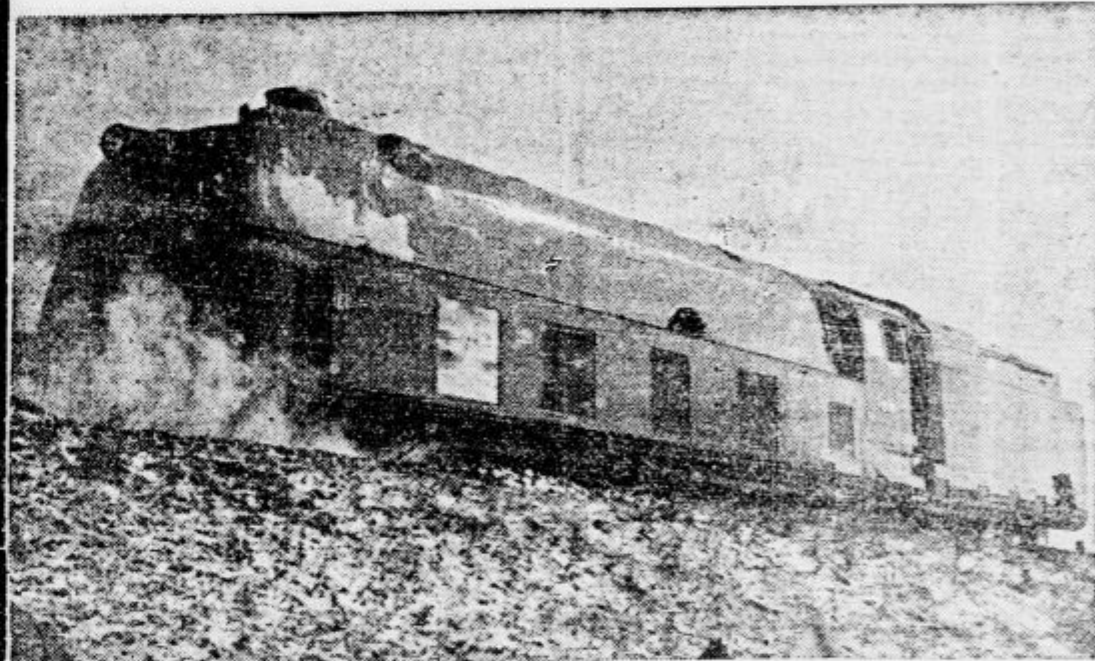
darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki ste jo spemili na njeni zadnji poti, se prisrčno zahvaljujem. V dolžnost mi je, da se zahvalim g. proti za njegovo spremstvo in g. Andreju za poslovilne besede ob grobu. Zahvaljujem se Vam, ki ste z obiski lajšali dneve trpljenja pokojne in vsem, kateri ste na kakoršenkoli način sočustvovali z menoj.

Kranj, dne 14. aprila 1935.

3653

Zalujoči ANTON DONAT z rodbino.

Obiščite Nemčijo!

Vsa pojasnila o

60% popustu

NA NEMŠKIH DRŽ. ŽELEZNICAH
IN CENENIH REGISTR.-MARKAH

daje

Nemški prometni biro

BEOGRAD, Knežev spomenik 5

Telefon 30-003, 27-290

Uspeh za uspehom

zanje, kdor se ob vsaki priliki poslužuje »Jutrovega« malega oglasnika.

PRI VSEH POSKODBAH, KVARAH, OPEKLINAH, LIŠAJIH, ČIRIH, STARIH RANAH ZAMORETE S POLNO ZANESLJIVOSTJO UPORABITI „FITONIN“
Steklenica Din 20.— v lekarnah. Po poštarnem povzetju 2 steklenici Din 50.— Poučno knjižico števil. 14 pošlje brezplačno »FITONIN« dr. z o. z. Zagreb 1—78. (Registrirano pod Sp. br. 1281 od 28. julija 1933.)

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za sifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in živitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Maliglas

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpisati v pisnu obremenjevanje s naročilom, ali pa po poštini polnočnici na čekovni račun, Ljubljana števil. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičeča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Maliglas

sprejme za sobor. Po sifri ali dajanje naslovov »Jutra« pod sifro »Maliglas«.

Za privatno prodajo

patentiranega aparata, uporabljenega v vsakem gospodinjstvu, se iščejo inteligentne, agilne osebe. Osebe predstavljajo Ljubljana - Štuka, Kavakova cesta 26, parter, levo od 4. do 6. popoldne. 7216-1

Korespondenta ali korespondentkinjo

na angleški, nemški in po možnosti francoski jezik poleg slovenskega in arhivirane. Iščejo se za vsako stran po 2. kor. nastop. Osebe predstavljajo Ljubljana - Štuka, Kavakova cesta 26, parter, levo od 4. do 6. popoldne. 7216-1

Za izdelovanje

testenin sprejme prvotnega testena. Po sifri ali dajanje naslovov »Jutra« pod sifro »Testeni«.

Sedlarsko-torbar delavca

perfektnega na šivalnem stroju, za specialna dela sprejme. Po sifri ali dajanje naslovov »Jutra« pod sifro »Inteligentna«.

Prodajalca (ko)

kot poslovodjo sprejme Ljubljana - Štuka, Kavakova cesta 26, parter, levo od 4. do 6. popoldne. Po sifri ali dajanje naslovov »Jutra« pod sifro »Inteligentna«.

Akordante

iščejo se kopanje zemlje, kamena in druga težnja dela. — Takojšnje ponudbe na naslov: Ljubljana - Štuka, Kavakova cesta 26, parter, levo od 4. do 6. popoldne. Po sifri ali dajanje naslovov »Jutra« pod sifro »Inteligentna«.

Modno riskaro

iščejo se risarji in risarke, ki bi jih bilo potrebno poslati v oči. Oglasi »Jutra« pod sifro »Modno«.

Th Rotman

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Galvanizerja

sprejme v službo tovarna kovinske stroje. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Galvanizerja«.

Strojne inženjerja

ki imajo nekoliko prakse, isčejo se za komercialno in tehnično vodstvo tovarne. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Strojne inženjerja«.

Zastopnike

samo z dobrimi priporočili iščejo se za vsako stran po 2. kor. nastop. Osebe predstavljajo Ljubljana - Štuka, Kavakova cesta 26, parter, levo od 4. do 6. popoldne. 7216-1

Minarje

veščega vseh popravil v minih in na žagi, iščejo se za vsako stran po 2. kor. nastop. Osebe predstavljajo Ljubljana - Štuka, Kavakova cesta 26, parter, levo od 4. do 6. popoldne. 7216-1

Brivskega pomočnika in frizerko

po možnosti z znanjem nemščine, za izpopolnjevanje išče M. Metanova, Bled.

Prodajalka

dobro izurjena v trg. mehaniki, za prodajo v trgovini, ki jo vodi M. Metanova, Bled. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Prodajalka«.

Starejša zakonca

brez otrok (površna obrt) Ptujskega, vzajemna za svojo oskrbo, simpatično in dobro vzgojeno deklico, ki jo vodi M. Metanova, Bled. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Starejša zakonca«.

Kartonažne delavke

za fino kartonažo, za izdelavo finih okroglih in kvadratnih izdelkov, ki jih vodi M. Metanova, Bled. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Kartonažne delavke«.

Brivsko-frizerskega pomočnika

za stalno in brivskega pomočnika za izpopolnjevanje za parnik sprejme. Naslov vseh poslovalnic »Jutra« pod sifro »Brivsko-frizerskega pomočnika«.

Šiviljo in veziljo

sprejme za posredovanje na Gorenjskem. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Šiviljo in veziljo«.

Trgovsko pomočnico

sprejme s 1. majem v podružnično trgovino mešane blaga. Le poštena in dela voljna, ki bi tudi pomagala pri gospodinjstvu, naj pošlje ponudbo na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Trgovsko pomočnico«.

Modno riskaro

iščejo se risarji in risarke, ki bi jih bilo potrebno poslati v oči. Oglasi »Jutra« pod sifro »Modno«.

Th Rotman

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Pletilja

ali katera ima veselje do te obrti, dobi takoj stalno službo, ako vloži 20.000 Din proti sigurni garanciji. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Sigurno«.

Akviziterko

vpeljano, za književno delo, ki je vsaki gospodinjstvu potrebno, iščejo se za vsako stran po 2. kor. nastop. Osebe predstavljajo Ljubljana - Štuka, Kavakova cesta 26, parter, levo od 4. do 6. popoldne. 7216-1

Fotografskega pomočnika (co)

izurjenega na umetno luč in učena dobrega risarja sprejme Jug. Kranj.

Mlad natakario

ki bi opravljali tudi hišna dela, sprejemajo takoj, po dobri plači. Ponudbe s sliko na podružnično »Jutra« v Celju pod značko »Mlad natakario«.

Dva mlada brivska pomočnika

dobita stalno mesto — in frizerka

Prodajalka

dobro izurjena v trg. mehaniki, za prodajo v trgovini, ki jo vodi M. Metanova, Bled. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Prodajalka«.

Starejša zakonca

brez otrok (površna obrt) Ptujskega, vzajemna za svojo oskrbo, simpatično in dobro vzgojeno deklico, ki jo vodi M. Metanova, Bled. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Starejša zakonca«.

Kartonažne delavke

za fino kartonažo, za izdelavo finih okroglih in kvadratnih izdelkov, ki jih vodi M. Metanova, Bled. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Kartonažne delavke«.

Brivsko-frizerskega pomočnika

za stalno in brivskega pomočnika za izpopolnjevanje za parnik sprejme. Naslov vseh poslovalnic »Jutra« pod sifro »Brivsko-frizerskega pomočnika«.

Šiviljo in veziljo

sprejme za posredovanje na Gorenjskem. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Šiviljo in veziljo«.

Trgovsko pomočnico

sprejme s 1. majem v podružnično trgovino mešane blaga. Le poštena in dela voljna, ki bi tudi pomagala pri gospodinjstvu, naj pošlje ponudbo na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Trgovsko pomočnico«.

Modno riskaro

iščejo se risarji in risarke, ki bi jih bilo potrebno poslati v oči. Oglasi »Jutra« pod sifro »Modno«.

Th Rotman

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Brata Smuka

Mizar, poročnika

samoostojnega, v stalno delo sprejme mizarstvo v Mariboru, Aleksandrova c. 48.

Iščem hišnika

poročnega, brez otrok, ki je pol dneva prost. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Prosto stanovanje«.

Hotelsko sobarico

za sezono od 1. maja do konca septembra za hotel na Gorenjskem. Ponudbe z navedbo referenc na oglasni oddelk »Jutra« pod »Sobarica«.

Vajenci-ke

35.000 Din posojila
13 let proti prometni
vknjižbi na hišo. Obresti
na eno leto takoj. — Po-
nude na oglašni oddelk
»Jutra« pod šifro »36-
7132-16.

Hranilno knjižico
Kmetke posojilnice — s
vlozgo 80—120.000 Din za-
menjajo za hranilno knji-
žico Mestne hranilnice ali
za knjižico Ljudske posojil-
nice v Ljubljani ali tu-
di za knjižico Mestne v
Kranju ali Novem mestu.
Cenji, dopise na oglašni
odd. »Jutra« pod znako
»Zamenjava s doplačilom«
7038-16.

Prodaja knjige
300.000 Din ljubljanske
Mestne hranilnice proti
gotovini. Ponudbe pod:
»Najvišji ponudnik na
oglašni oddelk »Jutra«
7233-16.

2 osamljena gospoda
(ali dame) sprejemam v
skrbno oskrbo, če mi
plačata dolg 180.000 din-
narjev, ki ga imam na
kreditu vili z velikim
vrtom, parno kurjavo,
elektriko, vodovod. V
mimnem in zdravem
kraj. Blizja pojasnila
proti tistemu, pod
»Skrbna« restnata na
oglašni odd. »Jutra«.
7176-16.

35.000 Din posojila
sicer proti dobri vknjižbi
za 4—5 let. Ponudbe na
oglašni oddelk »Jutra« pod
znako »Varno«. 7235-16.

Knjižico Mest. hran.
kupim proti mesečnem od-
plačilu po 1000 Din. — Po-
nude na oglašni oddelk
»Jutra« pod »Din 20.000«.
7039-16.

Lokali
Beseda 1 Din, davek 2 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Trgovski lokal
na Poljanski cesti v Ljub-
ljani oddam s 1. majem
1939. — Naslov v vseh po-
slovalnicah »Jutra«. 5341-19.

Trgovino
z mešanim blagom, v Ljub-
ljani oddam v najem. — Po-
nude na oglašni oddelk
»Jutra«. 7106-16.

Gostilno
na prometnem kraju takoj
oddam ali oddam v najem
radi preselitve. — Več se
izve v vinotoci. — Maistro-
vi ulici v Kamniku. 6907-19.

Gostilno in kopalnice
oddam. — Pojasnila daje
Katra Stehlik, Studenci pri
Mariboru. 7035-19.

Gostilno
dobro kodo, v Mariboru
prodaja s hišo. Ponudbe:
Paukova ulica št. 4/II. 7025-19.

Pekarno
oddam takoj v letovskem
kraj na Gorenjskem. Do-
pise na oglašni oddelk
»Jutra« pod šifro »Pekarna«. 7043-19.

Vinotoci
dam na račun kavelje
smotni patakarji. Naslov
v vseh poslovalnicah »Jutra«
7213-19.

Restavracija »Sava«
v Tacnu
pod Smarno goro, s 14
tiskalnimi sobami, prodaja.
7232-19.

Lokal na Viču
nasproti gasilnega doma od-
daja. Legiša, Vič št. 16 —
Ljubljana. 7132-19.

Iščem lokal
v mestu, pripravljen za iz-
vedenje instalcijske obr-
be. Cenji, ponudbe pošlji na
oglašni oddelk »Jutra«
pod šifro »Takoj lokal«. 7208-19.

Lokal
v središču mesta oddam s
1. majem t. l. — Naslov v
vseh poslovalnicah »Jutra«
7199-19.

Trgovski lokal in
pisarniške prostore
pripravne tudi za fincijo
obrti, oddam ali oddam v
najem. — Pojasnila daje
Aleksandrovič cesti. Informa-
cije istotam v družinski
pisarni. 7234-19.

Trgovine, trafike
burete, hotele, industri-
je, gostilne, mlekarnice,
menze, poseda, vile, hiše,
letovšnice, penzije
prodaja in posreduje v
posredstvu. Proti plačilu
v hitro. Poslovalnica:
Pavlečkovič, Zagreb, Tilca
144, pritličje, levo. 7183-19.

Ekstencija
za vsakega
Prodaja se dobro vpejala
na brezkonkurenčno tr-
govino. Potreben kapita-
l 30 do 40.000 Din. —
Odnosno sprejme se tu-
di družabnica. Ponudbe
na oglašni odd. »Jutra«
pod »Redka prilika 100«
odst. 7250-19.

Oddam lokal
z velikimi izlozbi, takoj
Naslov v vseh poslovalni-
cah »Jutra«. 7339-19.

Posest

Beseda 1 Din, davek 2 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

V Novem mestu
prodaja 3 oziroma 4-
stanovanjsko hišo ali
zamenjajo za enostano-
vanjsko hišo v Ljubljani.
V hiši 10 sob, 3
kuhinje in krasen vrt.
Naslov v oglašni odd. »Ju-
tra«. 6791-20.

Več stavbnih p. cel
v krasni legi, pod ugod-
nim pogojem. Vodo-
vod in elektrika. Poja-
nila daje Andrej Kregar,
St. Vid št. 59. 6976-20.

Enonadstropno hišo
dvostanovanjsko, s vodo-
vodom in električnim to-
kom, pripravno za trgov-
ski lokal, ob prometni
cesti na Bledu zelo ugod-
no prodam, oziroma oddam
v najem. Ponudbe na na-
slov: Vila Mira, Bled II.
6339-20.

Realabilno posestvo
120 arlov, v središču vi-
ni, s hišo, z gospodarskimi
posloji, žago in milnom
ugodno prodam za 500.000
Din. — Dopise na oglašni
odd. »Jutra« pod šifro
»Letovšice«. 6991-20.

Enostanovanjsko hišo
novo, 20 minut od Celja
poceni prodam. Naslov v
vseh poslovalnicah »Jutra«
7080-20.

Hišo v Strazišču
pri Kranju
blizu mesta in tovarni, za
pet strank, ki donaja 850
Din mesečno, davka prosto
do leta 1940, prodam po
zelo nizki ceni 150.000 Din
— 50.000 hipoteka, 95.000
Din knjižice, 25.000 gotov-
nine. Pojasnila daje Ivan
Omeje, Kranj, Tavčarjeva
ulica 6. 6994-20.

Zemljišče v Sp. Šiški
ca. 15.000 m² ugodno na
prodaji. Vodovod in elek-
trika v bližini. V postev
prideje knjižice Mestne
hranilnice. Pojasnila daje
Miškec, Ljubljana VII.
Medvedova 33, telefon 35-75.
6991-20.

Lično hišo
pripravno za obrtnika ali
trgovca, ugodno prodam v
Ljubljani oddelk »Jutra«
pod »Hiša na oglašni
odd. »Jutra«. 6958-20.

V Kranju
na Glavnem trgu, na naj-
boljši lokaciji prodam hišo
za 330.000 Din. Potrebno
samo 100.000 Din gotovine
Lavra Rebol. 7086-20.

Trgovsko hišo
v industrijskem kraju sre-
di tega prodaja ali odda
v najem A. Šotek, Pod-
arje pri Rajhburgu. 7088-20.

Hišo
v Granešnici Dubravi, od-
daljeno od zagrebške ma-
simirne mitnice 2 kilometra,
nova stavba, s 2 lokala-
ma, v kateri je mešani-
ca in gostilna, tristočno
stanovanje, klet, in vse
priloge. Površina semit-
eta 210 kv. sežinj. Reflek-
tanti naj vprašajo pri
Branku Vajkajki, Zagreb,
Vlaška 46/a. 7105-20.

Samo za 25.000 Din
prodam veliko stanovanj-
sko hišo na Gorenjskem.
Dopise na oglašni oddelk
»Jutra« pod šifro »Sončna
lega«. 7106-20.

Zemljišče
(stavbne parcele) 36.000 m²
5 minut od smučarskega
doma Pokljake, po dne 10
maja na dražbi naprodaj.
Na zemljišo so 4 studenci
in stavbi material na me-
stu. 6995-20.

Parcela
stik kolodvora, prikladna
za stavbo restavracije, v
mestu dravske banovine
ugodno prodaja. Dopise
na oglašni oddelk »Jutra«
pod »Vilozna knjižica«. 6978-20.

Vili podobno hišo
dve veliki sobi, kuhinja,
predoba s pripadajočimi
prilokami, zelenjadni vrt,
lepa lega brez prisa, po-
ceni oddam v najem.
— Dragos Stefan, Silivica pri
Mariboru. 7077-20.

Krasno posestvo
30 arlov, nova poslopja,
vse v lepi ravlini blizu
Maribora, radi boljši
pogoj ugodno prodam. Do-
pise na »družinsko »Jutra«
v Mariboru pod »Dobriška
nosno«. 7023-20.

Posestvo
dvoje poslopij, 1 zidana
hiša in hlevi, drugo velika
klet, sobe in stiskalnica,
6 arlov zemlje, vinograd,
velik sadonosnik in kosta-
nji, eno ury iz Maribora
prodam ali zamenjam za
hišo v Mariboru. Cena Din
31.000. Več povičarjev
Grozelj, Pekre pri Mariboru
7023-20.

»Ajhno posestvo
vinograd, sadonosnik, zida-
na hiša in hlev, 1 ury iz
Maribora prodam za 65.000
Din. Pojasnila daje pri-
mar. Orozel, Pekre pri Ma-
riboru. 7021-20.

3 poslopja
v Senci hišo, Reihenburg-
Beitajn pekarino, delikateso
in posestvo na Kranjskem
prodaja. Proti plačilu v
hitro. Poslovalnica:
Pavlečkovič, Zagreb, Tilca
144, pritličje, levo. 7183-19.

Visokoprtilično hišo
novo, tristočno, zelo
ugodno prodaja. Janko, prva
travarska postaja ob uni-
tice v Zg. Šiški št. 330.
7168-20.

Trgovci, pozor!
Pod ugodnimi pilačnimi
pogoji se prodaja v
prvorazrednem indu-
strijskem in letovškim
krajem velika dvo-
nadstropna trgovska hiša
z gospodarskim poslo-
jem, v katerem se
nahaja tudi turbinna.
Gospodarsko poslopije
6 arlov zemlje, vinograd,
velik sadonosnik in kosta-
nji, eno ury iz Maribora
prodam ali zamenjam za
hišo v Mariboru. Cena Din
31.000. Več povičarjev
Grozelj, Pekre pri Mariboru
7023-20.

Hišo na gl. trgu
(enonadstropno) pri-
pravno za obrtnika, v
mestu na Dolenjskem
(brivec je vpeljan) v
zelo dobrem stanju,
prodaja. Elektra, vodo-
vod. Istotam: prijaviti
voz (dvosedezni s stre-
ho), avstr. izdelek, 3
parizirje, 1 par kštrov
(leph) 1 par komatov
z dvojnimi kisi, 1 bolj-
ši komat. Vse komple-
no. Ponudbe na oglašni
odd. »Jutra« pod »Sa-
mo proti gotovini 888«
7175-20.

Dvoriščna hiša
5 enosobnih stanovanj
ter stavbna parcela.
595 m² naprodaj za ce-
no 105.000 Din. Gotovi-
na in knjižice. Kralj,
Celovška cesta št. 68 —
Ljubljana. 7255-20.

Parcelo
na Kodeljevem
zelo ugodno prodam. Spre-
jem tudi vloze Mestne hra-
nilnice ali Kmetke posojil-
nice. Vprašati v Oražovni
ulici 31/1. 7346-20.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

Lepo hišo

z gostilničarskim prostorom,
kletmi, sobami za tuje,
vodovod v hiši, acetičen-
ska razsvetljava, 3 km od
postaje Zlebič-Sodražica, ob
banovinski cesti, s zelo pri-
pravnim prostorom za ko-
pališče in keglisce, nadalje
žaga s izvrstno vodno močjo,
z gospodarskimi poslopiji
in epim prostorom, vse v
dobrem stanju, ugodna ro-
dovodna zbirke na dvorišču
— prodam. Pojasnila daje
Franc Mikolič, trgovce v
Sodražici. 7148-20.

Enodružinska vila
s komfortom, ugodno na-
prodaja. — Informacije daje
oglašni oddelk »Jutra«. 7188-20.

Parcelo
poceni prodam. Pojasnila
za gradom 3. 7235-20.

Trgovski lokal
v najprometnejši ulici
centra Ljubljane, pri-
praven za damski trgov-
ski salon za trgovino
ali drugo obrt oddam
z majem proti nizki pla-
čnini. Naslov v vseh po-
slovalnicah »Jutra«. 7380-19.

Hišo s trgovino
gospodarskim poslopijem
in orali zemljišču, pri cesti
kiško, le v cerkve prodam
za 65.000 Din. — Vzemem
tudi nekaj hranilnih knji-
žic. A. Kenda, Cidram 33.
Naslov Oplošnica pri Konji-
cah. 7249-20.

**Večje posestvo z go-
stilno — pri Celju**
za 800.000 Din, samo proti
gotovini prodaja. Koštomir
Bukovc, št. 1, p. Store pri
Celju. 7150-20.

Nova hiša
dvostanovanjska, s 1900 m²
zemljišča, posebno ugodno
za upokojenca, v Savinjski
dolini, zaradi odločitve
prodaja za 36.000 Din.
— Margaretta Kapus,
Ljubljana, Sv. Pavel pri
Preboldu. 7261-20.

**Hišo s trgovino in
gostilno**
dam v najem ali prodam.
Vzemem tudi hranilno knji-
žico. Naslov v vseh po-
slovalnicah »Jutra«. 7106-20.

Realiteta pisarna
Adamič Albina
Ljubljana, Vošnjakovca 4
proda:
HISO, enonadstropno,
vagalno, 5 velikih sta-
novanj. Cena 410.000.
— Hipoteka 250.000.
— Ljubljana.
HISO, novozidano, eno-
nadstropno, tristočno,
vagalno, 5 velikih sta-
novanj. Cena 200.000.
— Hipoteka 105.000.
— pri Metul. Šiška.
HISO, šeststanovanjsko,
novozidano. — Cena
120.000. — Hipoteka
83.000. — Moete.
VILO, novozidano, eno-
nadstropno, vaginalno,
trostanovanjsko, 9000
kv. metrov, sadnega
vrta. Cena 450.000. —
Bežigrad. 7269-20.

Posestva, hišo
gostilne, vile, graščine
pekarije, mlina
prodaja ugodno Posre-
dovnica Maribor, Slo-
venska ulica 26. 7301-20.

Stavbne parcele
5 minut iz mesta Celja
ugodno naprodaj. Informa-
cije daje Faninger v Celju,
Glavni trg 8. 7361-20.

Podeželska hiša
masivno zidana, reno-
virana, 12 km iz Maribora
ob avtocesti, 8 sob,
električna luč, sadni
in zelenjadni vrt, pri-
pravno tudi za upoko-
jenca naprodaj. — Po-
trebno gotovine 40.000.
Na zemljišo so 4 studenci
in stavbi material na me-
stu. 6995-20.

Redka prilika
Gostilniško posestvo,
vilakanski obrat, zidana
jama pri Mariboru za-
radi boljši ugodno, vile,
stanovanjske hiše,
poseda vse velikosti
in cen prodaja Prometna
pisarna Maribor, Ale-
ksandrova 30. 7368-20.

Visokoprtilično hišo
novo, tristočno, zelo
ugodno prodaja. Janko, prva
travarska postaja ob uni-
tice v Zg. Šiški št. 330.
7168-20.

Trgovci, pozor!
Pod ugodnimi pilačnimi
pogoji se prodaja v
prvorazrednem indu-
strijskem in letovškim
krajem velika dvo-
nadstropna trgovska hiša
z gospodarskim poslo-
jem, v katerem se
nahaja tudi turbinna.
Gospodarsko poslopije
6 arlov zemlje, vinograd,
velik sadonosnik in kosta-
nji, eno ury iz Maribora
prodam ali zamenjam za
hišo v Mariboru. Cena Din
31.000. Več povičarjev
Grozelj, Pekre pri Mariboru
7023-20.

Hišo na gl. trgu
(enonadstropno) pri-
pravno za obrtnika, v
mestu na Dolenjskem
(brivec je vpeljan) v
zelo dobrem stanju,
prodaja. Elektra, vodo-
vod. Istotam: prijaviti
voz (dvosedezni s stre-
ho), avstr. izdelek, 3
parizirje, 1 par kštrov
(leph) 1 par komatov
z dvojnimi kisi, 1 bolj-
ši komat. Vse komple-
no. Ponudbe na oglašni
odd. »Jutra« pod »Sa-
mo proti gotovini 888«
7175-20.

Dvoriščna hiša
5 enosobnih stanovanj
ter stavbna parcela.
595 m² naprodaj za ce-
no 105.000 Din. Gotovi-
na in knjižice. Kralj,
Celovška cesta št. 68 —
Ljubljana. 7255-20.

Parcelo
na Kodeljevem
zelo ugodno prodam. Spre-
jem tudi vloze Mestne hra-
nilnice ali Kmetke posojil-
nice. Vprašati v Oražovni
ulici 31/1. 7346-20.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

2 komfortni stanovanji
s kopalnicama, dvosobno
in enosobno oddam v vili
v Askercvi ulici št. 5.
7341-21.

Hišo z vrtom

v mestu, davka prosto, let-
ni čisti donos 65.000 Din.
prodam. — Naslov v vseh
poslovalnicah »Jutra«. 7246-20.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davek 2 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Stanovanje
3—3 sob, po možnosti s
kopalnico, isčem za takoj.
Ponudbe na oglašni oddelk
»Jutra« pod »Stanovanje
maje«. 7116-21/a.

Dvosob. stanovanje
z majem isče stranka brez
otrok. Ponudbe na oglašni
odd. »Jutra« pod šifro
»Platam napreje«. 7107-21/a.

Veliko sobo
s kuhinjo
in pritlikinami, isče mirna
stranka 2 oseb za 1. maj.
Ponudbe na oglašni oddelk
»Jutra« pod »Točen plač-
nik«. 7206-21/a.

Dvosob. stanovanje
s kuhinjo in pritlikinami, v
L. nadstropju, s vsem kom-
fortom oddam z majem za
1000 Din. Naslov v vseh po-
slovalnicah »Jutra«. 7240-21.

Dvosob. stanovanje
s kabinetom in pritlikinami
oddam. Naslov v vseh po-
slovalnicah »Jutra«. 7342-21.

Podstrešno stanovanje
dvosobno oddam manjši
odrasli družini z 6.
majem ali zadetkom ju-
nija v Sp. Šiški. Pod-
limbarskega ul. št. 35.
7193-21.